

BURMISTRZ MIASTA I GMINY SIEWIERZ

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIEWIERZ

przyjęte Uchwałą nr XX/158/2000
Rady Miejskiej w Siewierzu
z dnia 25 kwietnia 2000r.

UJEDNOLICONY TEKST

ZE ZMIANĄ STUDIUM WPROWADZONĄ UCHWAŁĄ NR LVI/384/2006 RADY MIEJSKIEJ
W SIEWIERZU Z DNIA 26 PAŹDZIERNIKA 2006 r. , ZMIANĄ STUDIUM WPROWADZONĄ
UCHWAŁĄ NR XXV/189/08 RADY MIEJSKIEJ W SIEWIERZU Z DNIA 30 PAŹDZIERNIKA 2000 r.
ORAZ ZMIANĄ STUDIUM WPROWADZONĄ UCHWAŁĄ NR VII/54/11
RADY MIEJSKIEJ W SIEWIERZU Z DNIA 28 KWIETNIA 2011 R.

Załącznik nr 1
do Uchwały nr VII/54/11
Rady Miejskiej w Siewierzu
z dnia 28 kwietnia 2011 r.

SIEWIERZ, KWIECIEŃ 2011 R.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIEWIERZ

WYKONAŁO

BIURO ROZWOJU REGIONU SP. Z O.O. W KATOWICACH

40-539 KATOWICE, ul. Skowronków 35, tel./fax. 2512912, 2052393.

Zespół autorski:

dr inż. arch. Michał Łukowski- główny projektant

mgr Wojciech Tomczyk

mgr inż. Maciej Kapias

mgr Krystian Kmieć

oraz:

środowisko kulturowe-

mgr inż. arch. Małgorzata Zygmunt

komunikacja-

Przedsiębiorstwo- Projektowo- Usługowe INCOM S.C. w Katowicach:

mgr inż. Piotr Trybuś

mgr inż. Jan Gregorowicz

energetyka-

ENERGOEKSPERT Sp. z o.o. w Katowicach:

mgr inż. Andrzej Mizera

mgr inż. Adam Jankowski

gospodarka odpadami-

doc. dr Ewa Mieczkowska

zaopatrzenie w wodę-

mgr inż. Sebastian Skrzypiec

koordynator prac z ramienia Zarządu Miasta i Gminy Siewierz-

inż. Mirosława Górka

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla terenów obejmujących sołectwo Tuliszów KM-1, KM-2, oraz część terenów położonych w Siewierzu KM-41

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA,
STUDIÓW, USŁUG I REALIZACJI SPÓŁKA Z O.O**

NIP 634-012-90-90 40-027 KATOWICE, ul. Francuska 35,
tel./fax. (032) 7572799

ING B.Śl. VII O/K-ce 51 1050 1214 1000 0007 0000 9293

e:mail: terplan@terplan.com.pl www.terplan.com.pl

Umowa nr 269/05

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr inż. arch. Ryszard Wyszyński

mgr Grażyna Szymańska
mgr inż. Maciej Wyszyński
tech. Ewa Majer
tech. Teresa Malcharek
tech. Ewa Oszek

Zamawiający:
Gmina Siewierz

Koordinator prac z ramienia Gminy Siewierz
inż. Mirosława Górka

KATOWICE - SIEWIERZ WRZESIEŃ 2006

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla:

- 1. obszarów położonych w granicach miasta Siewierza KM-42, KM-43, części terenów KM-41 po obu stronach drogi krajowej Nr 1**
- 2. obszarów położonych w granicach miasta Siewierza KM-23**

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA,
STUDIÓW, USŁUG I REALIZACJI SPÓŁKA Z O.O**

NIP 634-012-90-90 40-036 KATOWICE, ul. Wita Stwosza
6/lok.7, tel./fax. (032) 2066 52 69
ING B.Śl. VII O/K-ce 51 1050 1214 1000 0007 0000 9293
e:mail: terplan@terplan.com.pl www.terplan.com.pl

Umowa nr ZP.342-5/07

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr inż. arch. Ryszard Wyszzyński
Członek Południowej OIU
w Katowicach – nr KT-134

mgr inż. arch. Maciej Mycielski
mgr inż. Maciej Wyszzyński
tech. Ewa Majer
tech. Teresa Malcharek
tech. Ewa Oszek
tech. Leszek Kamieniarz

Zamawiający:
Gmina Siewierz

Koordynator prac z ramienia Gminy Siewierz
inż. Mirosława Górka

Katowice, Siewierz, październik 2008r.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla:

1. obszaru położonego w Czekance – Gmina Siewierz przy drodze wojewódzkiej nr 793
2. obszaru położonego w obrębach Wojkowice Kościelne i Warężyn

PRACOWNIA URBANISTYCZNA W RYBNIKU SP. Z O.O.
44-200 Rybnik, ul. Sobieskiego 15

Umowa nr ZP.342-28/09

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant	mgr inż. arch. Wiesław Chmielewski Członek Południowej OIU w Katowicach - nr KT-079
projektant prowadzący	mgr inż. arch. Mirella Ruczka
projektanci	mgr inż. Piotr Mocek mgr Tomasz Miłowski mgr Łukasz Pomykoł techn. bud. Adam Piórecki techn. ekon. Grażyna Skotarczyk

Zamawiający:
Gmina Siewierz

Koordynator prac z ramienia Gminy Siewierz
inż. Mirosława Górka

Siewierz, kwiecień 2011 r.

SPIS TREŚCI

	Strona
1. Wprowadzenie	7
1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w systemie planowania przestrzennego	7
1.2. Podstawy prawne oraz założenia merytoryczne i proceduralne sporządzenia studium	8
1.3. Podstawy prawne oraz zamierzenia merytoryczne i proceduralne sporządzenia zmiany studium z 2006r.	9
1.4. Podstawy prawne oraz zamierzenia merytoryczne i proceduralne sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla obszarów położonych w granicach miasta Siewierza KM-42, KM-43, części terenów po obu stronach drogi krajowej nr 1 (teren nr 1) oraz obszarów położonych w granicach miasta Siewierza KM-23 (teren nr 2).	11
1.5. Podstawy prawne oraz założenia merytoryczne i proceduralne sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla obszarów położonych w Czekance – Gmina Siewierz przy drodze wojewódzkiej nr 793 (teren nr 1) oraz dla obszarów położonych w obrębach Wojkowice Kościelne i Warężyn – Gmina Siewierz (teren nr 2)	14
2. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego	15
2.1. Układ osadniczy	15
2.2. Zadania wynikające z ponadlokalnych celów publicznych	18
2.3. Możliwości, ograniczenia i zagrożenia rozwoju przestrzennego	22
2.4. Problemy rozwoju	26
3. Wizja przyszłości	30
4. Cele rozwoju	33
5. Kierunki zagospodarowania przestrzennego	36
5.1. Obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych	36
5.2. Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego oraz jego zagrożenia	51
5.3. Obszary otwarte, wyłączone z zabudowy, w tym rolnicza przestrzeń produkcyjna	54
5.4. Obszary zabudowane oraz tereny wymagające przekształceń i rehabilitacji	55
5.5. Obszary przeznaczone do zabudowy oraz przewidziane do zorganizowanej działalności inwestycyjnej	65
5.6. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego	71
5.7. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	74
6. Instrumenty Realizacji Polityki przestrzennej	78
6.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	78
6.2. Standardy urbanistyczne	82
7. Postulaty wynikające z polityki przestrzennej Siewierza do planu rozwoju regionu Śląskiego	86
TABLICE	STR
Tabl. 1. Stanowiska archeologiczne	88
Tabl. 2. Dobra kultury- nagrobki proponowane do objęcia ochroną	91
Tabl. 3. Tereny mieszkaniowe - Stan docelowy	92
Tabl. 4. Luki budowlane (na terenach mieszkaniowych- bez mieszkalnictwa letniskowego i wielorodzinnego)	93
Tabl. 5. Mieszkania (Stan istniejący i docelowy - bez mieszkalnictwa letniskowego)	94
Tabl. 6. Obszary przewidywane do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	95

1. WPROWADZENIE

1.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W SYSTEMIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994r. ustala, że na szczeblu lokalnym obowiązują dwa rodzaje opracowań planistycznych:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, którego celem jest określenie polityki przestrzennej gminy a także koordynacji działań w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, sporządzane w oparciu o informacje i ustalenia zawarte w studium, stanowiące podstawowe narzędzie dla prowadzenia polityki przestrzennej, jako przepis gminny- prawo lokalne; plany miejscowe są sporządzane wyłącznie na samorządowym szczeblu administracji, co bezpośrednio wynika z art. 4 i art. 7 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym.

Studium, jako zupełnie nowa konstrukcja planistyczna, jest “planem przestrzennym”, jednak różniącym się od ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego. Studium, zastępuje elementy dotychczas obowiązującego planu ogólnego, dotyczące rozmieszczenia funkcji w przestrzeni i założeń przestrzennego jego rozwoju, a ponadto wyznacza kierunki przekształceń przestrzennych i określa politykę przestrzenną, przy przestrzeganiu uwarunkowań rozwojowych.

Relacja między studium a planem miejscowym polega na tym, że studium wśród wielu innych ustaleń polityki przestrzennej, jaka winna być realizowana różnymi narzędziami, określa przedmiot, zakres, obszar i kolejność planów miejscowych, jakie gmina jest zobowiązana wykonać, na podstawie przepisów szczególnych, lub, których potrzeba opracowania wynika z istniejących lub przyszłych uwarunkowań.

Potrzeba sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Siewierza, jako dokumentu służącego prowadzenia polityki przestrzennej, wynika wprost z artykułu 6 Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, a także z jej 67 artykułu, który nakłada obowiązek posiadania uchwalonego studium przed sporządzeniem i uchwaleniem nowych planów miejscowych. Artykuły te stanowią, że: “w celu określenia polityki przestrzennej gminy, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” (Art. 6.1.); “przed utratą mocy planów miejscowych (opracowanych wg poprzedniej ustawy o planowaniu przestrzennym, tj. przed 2000r.) rada gminy obowiązana jest do uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” (Art. 67.3.). Według ustawy polityka przestrzenna gminy, winna:

- uwzględnić uwarunkowania dla planowanych przekształceń zagospodarowania przestrzennego (ust. 4 art. 6), oraz
- określić zakres, przedmiot i miejsce przyjętych przedsięwzięć podejmowanych przez samorząd terytorialny dla przekształceń zagospodarowania przestrzennego (ust. 5 art. 6).

Studium jest wewnętrznym dokumentem władz samorządowych, “nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,” a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Studium uchwała rada gminy (art. 6 ust. 6), jako narzędzie dla prowadzenia polityki przestrzennej, służące również dla okresowej oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Siewierza i weryfikacji narzędzi polityki przestrzennej, przynajmniej raz w ciągu kadencji Rady (art.31 ust.1).

Podstawowym celem sporządzenia studium jest określenie i prowadzenie polityki rozwoju Miasta i Gminy Siewierz w zakresie, w jakim posiada ona wpływ na kształtowanie struktury funkcjonalnej i przestrzennej. Następnymi celami sporządzenia studium obejmują wykorzystanie studium, jako:

- programu, określającego możliwości oraz propozycje dla rozwoju społecznego i gospodarczego, sprzyjającego aktywności społecznej oraz przedsiębiorczości;
- płaszczyzny koordynacji społecznych i gospodarczych planów rozwojowych oraz wynikających z nich projektów, pod względem zgodności z celami, oraz zależności przestrzennych i czasowych;
- podstawy dla sporządzania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, przez określenie obszarów, dla których winny być one opracowane, a także przez określenie zbioru zasad kształtujących rozwój przestrzenny, a ponadto stosowny zasób informacji i standardów przestrzennych.

Ponadto studium winno odpowiadać wymaganiom Nowej Karty Ateńskiej 1998, jako dokumentu, określającego programy i zasady planowania miast obowiązujące w Unii Europejskiej.

1.2. PODSTAWY PRAWNE ORAZ ZAŁOŻENIA MERYTORYCZNE I PROCEDURALNE SPORZĄDZENIA STUDIUM

Podstawą formalną sporządzenia studium jest Uchwała nr XXVIII/26/97 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 2 lipca 1997r. o przystąpieniu do sporządzenia “Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siewierz”. Realizując tę Uchwałę Zarząd Miasta i Gminy spowodował przystąpienie do sporządzenia studium.

Podstawą prawną dla studium jest ustawa z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 89, poz. 415; zm. Dz. U. z 1996r. nr 106 poz. 496) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie terytorialnym (tekst jednolity: Dz. U. z 1996r. nr 13, poz. 74; zm. Dz. U. nr 58, poz. 261).

W oparciu o powyższe przepisy ustaw kompetencyjnej i przestrzennej sporządzane jest studium. Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym umieszcza studium w rozdziale “Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego” nadając mu charakter planu przestrzennego oraz zawiera siedem przepisów zawartych w art. 6 ustawy. Artykuł ten tworzy ramy obowiązujące a także daje możliwość uwzględnienia specyfiki gminy, ustala adresata polityki przestrzennej wynikającej z treści studium, którymi jest Rada Miejska oraz Zarząd Miasta i Gminy wraz ze swymi jednostkami organizacyjnymi oraz określa studium jako “akt kierownictwa wewnętrznego”, nie rodzącego skutków prawnych dla podmiotów znajdujących się poza strukturami siewierskiej władzy samorządowej.

Z art. 6 ust. 4 i 5 ustawy wynika, że w konstruowaniu polityki przestrzennej, jako efektu studium, uwzględnić należy:

- uwarunkowania dla planowanych przekształceń zagospodarowania przestrzennego- zawartość rozpoznawcza i diagnostyczna studium;
- zasady i sposoby przekształcenia zagospodarowania przestrzennego gminy oraz zakres, przedmiot i miejsce, podejmowanych przez Gminę działań- zawartość kreatywna studium.

Część rozpoznawcza i diagnostyczna studium identyfikuje:

- stan zagospodarowania oraz charakterystykę użytkowania terenów;
- zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwojowe, wynikające np. ze zmian społeczno- gospodarczych, ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych oraz z położenia gminy w regionie i jego związków z otoczeniem;
- istniejące oraz przewidywane problemy rozwoju przestrzennego, jako zasadnicza część wynikowa oceny stanu zagospodarowania i uwarunkowań rozwojowych.

Część kreatywna studium- kierunki polityki przestrzennej, stanowiące wynik studium wymagany ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym, zawiera:

- założenia rozwoju przestrzennego Siewierza wynikające ze zbioru dostępnych uwarunkowań zewnętrznych oraz wizji przyszłości;
- cele rozwoju- cel główny i jego składowe;
- plany miejscowe, jakie winny być sporządzone zgodnie z art. 13 ustawy.

Studium zostało opracowywane w trzech, kolejno po sobie następujących fazach:

- ❑ **raport**, (przedmiot niniejszego opracowania) zawierający określenie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych zagospodarowania przestrzennego gminy;
- ❑ **diagnoza**, zawierająca problemy, cele oraz koncepcję- strategię zagospodarowania przestrzennego;
- ❑ **projekt**, stanowiący wyraz polityki przestrzennej, zawierający uwarunkowania rozwojowe oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego, jako zmodyfikowana koncepcja przestrzenna, a ponadto uzupełniony o narzędzia realizacji tej polityki, właściwe dla planowania przestrzennego.

Projekt uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, poddany ustawowej procedurze opiniowania, przedstawiony zostanie do uchwalenia Radzie.

1.3. PODSTAWY PRAWNE ORAZ ZAMIERZENIA MERYTORYCZNE I PROCEDURALNE SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM Z 2006R.

Podstawą formalną dla sporządzenia zmiany Studium jest Uchwała XL/290/05 z dnia 25 sierpnia 2005r. Rady Miejskiej w Siewierzu w sprawie przystąpienia do sporządzenia „zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz” obejmującej tereny sołectwa Tuliszków KM1 i KM2 oraz część terenów położonych w Siewierzu KM-41,

Podstawę prawną dla zmiany Studium stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. nr 80 poz. 717 z późn. zm.). (w skrócie uopizp).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004r. nr 118 poz. 1233).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (art.8 ustawy o pizp), w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego rada gminy podejmuje uchwałę o sporządzeniu studium lub zmiany studium. Przy czym zgodnie z art.27 uopizp zmiana studium następuje w takim samym trybie w jakim jest uchwalana, co znaczy przejście całej procedury sporządzenia określonej w art.11 ustawy.

Studium (zmiana studium) nie jest aktem prawa miejscowego (art.9 ust.5) natomiast ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (art.9 ust.4).

Zapis powyższy wymaga od miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodności z ustaleniami studium (zmiany Studium) co potwierdza art. 15 ustawy.

Ustawa o pizp, a art.10 ust.1 określa szczegółowo zakres uwarunkowań studium, obejmujący:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Część kreacyjną studium, zakres i ustalenia precyzuje art.10 ust.2 ustawy:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271);
- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 16) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Zmiana Studium została opracowana w trzech następujących po sobie etapach:

Etap I – wysłanie projekty zmiany studium do uzgodnień i opiniowania,

Etap II - przedłożenie projektu zmiany Studium do uchwalenia,

Etap III – uchwalenie i sprawdzenie przez Wojewodę Śląskiego.

Zmiana Studium została przyjęta Uchwałą nr LVI/384/2006 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 26 października 2006r

1.4. Podstawy prawne oraz zamierzenia merytoryczne i proceduralne sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla obszarów położonych w granicach miasta Siewierza KM- 42, KM-43, części terenów po obu stronach drogi krajowej nr 1 (teren nr 1) oraz obszarów położonych w granicach miasta Siewierza KM-23 (teren nr 2).

Podstawę formalną sporządzenia zmiany Studium stanowią:

- 1) Uchwała LVI/387/06 z dnia 26 października 2006r. Rady Miejskiej w Siewierzu w sprawie zmiany „Studium” dla obszarów położonych w granicach miasta Siewierza KM-42, KM43, części terenów KM-41 po obu stronach drogi krajowej nr 1 (Teren nr 1).

- 2) Uchwała VI/25/07 z dnia 29 marca 2007r. Rady Miejskiej w Siewierzu w sprawie zmiany „Studium” dla obszarów położonych w granicach miasta Siewierza KM- 23 (Teren nr 2).
- 3) Umowa nr ZP 342-5/07 z dnia 11.06.2007r. zawarta pomiędzy Gminą Siewierz – Urzędem Miasta i Gminy Siewierz a Przedsiębiorstwem Projektowania, Studiów, Usług i Realizacji „Terplan” Sp. z o.o. z Katowic.

Podstawę prawną dla zmiany Studium stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. nr 80 poz. 717 z późn. zm.). (w skrócie uopizp).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004r. nr 118 poz. 1233).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (art.8 ustawy o pizp), w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego rada gminy podejmuje uchwałę o sporządzeniu studium lub zmiany studium. Przy czym zgodnie z art.27 uopizp zmiana studium następuje w takim samym trybie w jakim jest uchwalana, co znaczy przejście całej procedury sporządzenia określonej w art.11 ustawy.

Studium (zmiana studium) nie jest aktem prawa miejscowego (art.9 ust.5) natomiast ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (art.9 ust.4).

Zapis powyższy wymaga od miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodności z ustaleniami studium (zmiany Studium) co potwierdza art. 15 ustawy.

Ustawa o pizp , a art. 10 ust. 1 określa szczegółowo zakres uwarunkowań studium, obejmujący:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Cześć kreacyjną studium, zakres i ustalenia precyzuje art.10 ust.2 ustawy:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271);
- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 16) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Zmiana Studium została opracowana w trzech następujących po sobie etapach:

Etap I – wysłanie projektu zmiany studium do uzgodnień i opiniowania,

Etap II - przedłożenie projektu zmiany Studium do uchwalenia,

Etap III – uchwalenie i sprawdzenie przez Wojewodę Śląskiego.

1.5. Podstawy prawne oraz zamierzenia merytoryczne i proceduralne sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla obszarów położonych w Czekance – Gmina Siewierz przy drodze wojewódzkiej nr 793 (teren nr 1), oraz dla obszarów położonych w obrębach Wojkowie Kościelne i Warężyn – Gmina Siewierz (teren nr 2).

Podstawę formalną sporządzenia zmiany Studium stanowią:

- 1) Uchwała Nr XXXI/250/09 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla obszarów położonych w Czekance – Gmina Siewierz przy drodze wojewódzkiej nr 793 (Teren nr 1)
- 2) Uchwała Nr XXXI/251/09 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla obszarów położonych w obrębach Wojkowie Kościelne i Warężyn – Gmina Siewierz (Teren nr 2)
- 3) Umowa nr ZP.342-28/09 z dnia 7.12.2009 r. zawarta pomiędzy Gminą Siewierz – Urzędem Miasta i Gminy Siewierz a Pracownią Urbanistyczną w Rybniku sp. z o.o..

Podstawę prawną dla zmiany Studium stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r. nr 80 poz. 717 z późn. zm.). (w skrócie uopizp).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r.. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. nr 118 poz. 1233).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (art. 8 ustawy o pizp), w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego rada gminy podejmuje uchwałę o sporządzeniu studium lub zmiany studium. Przy czym zgodnie z art. 27 uopizp zmiana studium następuje w takim samym trybie w jakim jest uchwalana, co znaczy przejście całej procedury sporządzenia określonej w art. 11 ustawy.

Studium (zmiana studium) nie jest aktem prawa miejscowego (art. 9 ust. 5) natomiast ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (art. 9 ust. 4).

Zapis powyższy wymaga od miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodności z ustaleniami studium (zmiany Studium) co potwierdza art. 15 ustawy.

Ustawa o pizp, oraz art. 10 ust. 1 tej ustawy określa szczegółowo zakres uwarunkowań studium, który został objęty niniejszym opracowaniem.

Część kreacyjną studium, zakres i ustalenia precyzuje art. 10 ust. 2 ustawy.

Zmiana Studium została opracowana dla obszarów objętych zmianą (tekst uwarunkowań i ustaleń oraz rysunki uwarunkowań i ustaleń oraz rysunki uwarunkowań i ustaleń w skali 1:5000) oraz jako ujednoliconą formą tekstową i graficzną w granicach miasta i gminy Siewierz.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

- *Pełny zakres informacji o stanie zagospodarowania oraz o uwarunkowaniach rozwoju przestrzennego Siewierza zawiera opracowanie pt. "Raport o stanie gminy", stanowiące pierwszą część "Studium..."*.

2.1. UKŁAD OSADNICZY

Siewierz stanowi istotny element sieci osadniczej na północno- wschodnim obrzeżu aglomeracji katowickiej, jako ośrodek położony na skrzyżowaniu głównych szlaków komunikacyjnych regionu, obsługujący obszar zawarty między Będzinem, Zawierciem i Tarnowskimi Górami. Sąsiadującymi jednostkami administracyjnymi z Siewierzem są dwa miasta i gminy (Koziegłowy i Łazy), dwie gminy (Mierzęcice i Tąpkowice) oraz trzy miasta (Dąbrowa Górnicza, Myszków i Poręba). Wszystkie te jednostki administracyjne, z wyjątkiem Dąbrowy Górniczej i Myszkowa nie przekraczają liczby 20 tysięcy mieszkańców i są względnie do siebie podobne. Potencjał Dąbrowy Górniczej dominuje nad Siewierzem, ponieważ jest ona jednym ze znaczących ośrodków aglomeracji katowickiej- Katowickiego Zespołu Metropolitalnego. Wśród otaczających miasto ośrodków specyficzną rolę spełniają dwa ośrodki powiatowe Będzin i Zawiercie, o podobnym potencjale ludnościowym (ok. 60 tys.). Pierwszy z nich- Będzin, jako stolica powiatu, w skład którego po reformie administracyjnej wchodzi Siewierz, oraz Zawiercie (a także Myszkowa), w tradycyjnych powiązaniach usługowych.

Porównanie do otaczających go miast i gmin nie wyróżnia Siewierza wśród otoczenia pod względem większości wskaźników rozwojowych. Podobieństwa dotyczą struktury demograficznej- ujemne przyrosty naturalne i zanik migracji, dochodów i wydatków budżetowych, mieszkań oddanych do użytku, rolnictwa i innych (z wyjątkiem Dąbrowy Górniczej). Natomiast bardziej istotne różnice występują w sferze gospodarczej, co ustawia Siewierz w lepszej pozycji w stosunku do otoczenia. Dotyczy to głównie sfery gospodarczej, a to:

- struktury zatrudnienia, w której wyróżnia się relatywnie niski udział pracujących w przemyśle, a wysoki w usługach;
- ilości osób fizycznych i spółek cywilnych, wskaźnika nakładów inwestycyjnych podmiotów gospodarczych oraz wskaźnika ilości sklepów przypadających na tysiąc mieszkańców;
- ilości spółek z udziałem kapitału zagranicznego;
- wskaźnika motoryzacji.

Relatywnie nieco lepsza pozycja Siewierza w sferze gospodarczej, stwarza szansę na przyspieszenie rozwoju siewierskiego ośrodka gospodarczego w powiązaniu z rozwojem społeczno- kulturowym. Przekształcenia struktury przestrzennej winny tworzyć warunki rozwoju gminy, jako całości, tym bardziej, że w przyszłości mogą zaistnieć sprzyjające okoliczności, szanse zewnętrzne do promowania rozwoju gminy.

Siewierz, dzięki swemu położeniu, posiada z otoczeniem wielorakie powiązania infrastrukturalne, a zwłaszcza komunikacyjne, których znaczenie w przyszłości jeszcze wydatnie wzrośnie. Dotyczy to dróg krajowych Nr 1 (Warszawa- Katowice) i Nr 15 (Siewierz- granica słowacka) oraz dróg Nr 78 (droga kielecka) i

Nr 914 (droga poznańska), oraz przewidywanej rozbudowy siewierskiego węzła drogowego i jego modernizacji. Równie mocne są powiązania komunikacją publiczną z Zawierciem przez Porębę, oraz z Będzinem, z głównymi miastami aglomeracji katowickiej, w tym z Sosnowcem- głównym miastem Zagłębia i Katowicami- stolicą regionu i województwa. Ponadto gmina posiada powiązania z Dąbrową Górniczą (przez Trzebiesławice, Chuszczostród

i Ujejsce) oraz z Myszkowem, Tarnowskimi Górami i Częstochową przez Koziegłowy. Taki układ powiązań komunikacyjnych stanowi o obecnej i przyszłej funkcji Siewierza, jako miasta położonego na rozstaju dróg o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Położenie takie stanowiło w przeszłości, a będzie zyskiwało na znaczeniu w przyszłości, jako jeden z pierwszoplanowych czynników miastotwórczych.

Siewierz posiada podobnie silne powiązania infrastrukturą techniczną ze swym otoczeniem jak komunikacyjne, aczkolwiek ich znaczenie jest mniejsze. Przez Siewierz przebiegają gazociągi magistralne wysokoprężne i tranzytowe średnioprężne w relacjach: rozdzielnia "Pogoria" w Dąbrowie Górniczej- Siewierz- Częstochowa oraz Świerklaniec- Siewierz- Poręba. Elektroenergetyczna linia n/w 400 kV wiąże układ krajowy ze stacjami 400/220 kV w Tucznawie (Dąbrowa Górnicza) i Wielopolu (Rybnik). Powyższe układy sieci energetycznych powodują ograniczenia w użytkowaniu terenów, jedynie pośrednio służąc zaopatrzeniu gminy.

Układ osadniczy Siewierza nie jest organizmem jednorodnym. Wyróżniają się trzy ośrodki typu miejskiego lub podmiejskiego. Są to:

- Siewierz- miasto, jego część wschodnia wraz z Pivonią oraz część zachodnia;
- Żeliszawice oraz Wojkowice Kościelne, jako osady typu podmiejskiego.

W obszarach wiejskich dominują wsie- ulicówki, o znacznie zaawansowanym procesie urbanizacji, wchodzące w skład sołectw lub tworzących samodzielne sołectwa. Są to: Brudzowice, Dziewki, Podrzaże, Słowik, Górny Las, Huby, Leśniaki, Podwarpie, Zawodzie, Pastwiska, Karsów, Nowa Wieś, Warężyn i Kuźnica Warężyńska. Do tego typu osadniczego należą również położone w granicach miasta wsie Kuźnica Sulikowska i Sulików.

Powyższy układ osadniczy Siewierza jest jeszcze dostatecznie ziarnisty, aczkolwiek widoczne są tendencje do rozpraszania zabudowy w obszarach wiejskich. Jest to strukturalnie i przestrzennie niekorzystne zjawisko, utrudniające rozwój i godzące w działalność istniejących usług publicznych oraz skuteczność projektowanych inwestycji publicznych (np. budowy systemu kanalizacji). Stopień urbanizacji wsi siewierskiej powinien być dalszym przedmiotem analiz, dla opracowania właściwych instrumentów polityki społeczno-gospodarczej i przestrzennej.

Główne ośrodki układu osadniczego Siewierza posiadają następujące cechy charakterystyczne:

- Siewierz- miasto na które składają się:
- część wschodnia- stare miasto wraz z Kuźnicą Świętojańską, jest ograniczone ulicą Warszawską, linią kolejową i doliną Czarnej Przemyszy; jest to obszar posiadający jeszcze nie pełną strukturę, co wynika z kolizji funkcjonalnych, głównie komunikacyjnych oraz znacznych rezerw niezainwestowanych terenów oraz luk budowlanych; siłą miastotwórczą jest położenie komunikacyjne oraz rozległy zasięg wpływów tego ośrodka;

- część zachodnia- nowe miasto, obszar ograniczony ulicą Warszawską, linią kolejową, skrajem lasu Szeligowiec i ulicą Parkową, o jednorodzinnej strukturze zabudowy mieszkaniowej, posiada znaczne rezerwy w niezabudowanych działkach; stanowi obszar rozwojowy głównie dla budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych;
- Piwoń - dzielnica podmiejska położona wzdłuż ulicy Kieleckiej, między lasem a Czarną Przemszą z wyraźnym podziałem funkcjonalnym na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz na tereny przemysłowe po przeciwnej stronie ulicy;
- Żeliszawice - wielodrożny układ przestrzenny z kształtującym się ośrodkiem usługowym obsługującym przyległe sołectwa i wsie;
- Wojkowice Kościelne - stanowiące układ przestrzenny z kształtującym się ośrodkiem usługowym obsługującym przyległe tereny wraz z usługami w Podwarpiu; dla tego ośrodka główną szansą jest położenie w zasięgu wpływów węzła dróg krajowych.

Tereny przemysłu wydobywczego zajmują wydzielone powierzchnie w trzech kompleksach w północnej części gminy oddzielając obszary zabudowy sołectwa Dziewki od Żeliszawic; stan ten powoduje ograniczenia rozwoju zabudowy w Nowej Wiosce.

Mocną stroną struktury przestrzennej Siewierza są tereny otwarte. Składają się na nie zarówno pola uprawne i obszary łąk, jak również lasy i wody, w tym Zalew Przeczycko- Siewierski, stawy w Kuźnicy Świętojańskiej oraz rzeki Czarna Przemsza i Mitręga wraz z dopływami. W układzie przestrzennym na północy gminy istnieje jeszcze ciągłość przestrzenna terenów otwartych ciągnących się od lasu Szeligowiec dwoma pasmami przez Dziewki, Nową Wioskę, Żeliszawice do lasów Czekanki i Krzemiendy oraz wzdłuż linii kolejowej do Piwonii i Czekanki. W południowej części gminy pasmo terenów otwartych związane jest z wodą- zalewem i rzekami Czarną Przemszą i Mitręgą. Z przyrodnymi obszarami otwartymi związane są ośrodki turystyczno- wypoczynkowe "Warężyno", rejon ulicy Rybackiej oraz Tuliszków - Chmielowskie. Odrębnym elementem struktury obszarów wypoczynkowych jest zespół domów letniskowych w Czekance w paśmie leśnym Żeliszawice- Krzemienda.

Trwałym elementem struktury południowej części gminy jest obszar Kopalni Piasku "Kuźnica Warężyńska", położona nad Czarną Przemszą i Trzebyczką. Jest to obszar (wraz z częścią położoną w granicach Dąbrowy Górniczej) stanowiący trwałą, przez swą rozległość, składnik krajobrazu tej części gminy.

Struktura użytkowania terenów gminy oddaje charakter układu funkcjonalno- przestrzennego. Udział terenów zainwestowanych w ogólnej powierzchni Siewierza jest niski i wynosi zaledwie 8%. W mieście jest on nieco wyższy i wynosi 9,2%. W sołectwach najwyższy udział terenów zainwestowanych występuje w Wojkowicach Kościelnych- 22%, a w pozostałych wskaźniki są znacznie niższe. Wynika to również z przebiegu granic między sołectwami. Wielkości terenów zainwestowanych i niezainwestowanych ilustruje poniższe zestawienie:

TERENY ZAINWESTOWANE I NIEZAINWESTOWANE

Obszary	Tereny ogółem w	%	Zainwestowane w ha	%	Niezainwestowane w ha	%
Miasto	3808	33	330	36	3478	33
Wieś	7591	67	590	64	7001	67
Siewierz- ogółem	11399	100	920	100	10479	100
Udział w pow. ogółem w %	x	100	x	8	x	92

ŹRÓDŁO: opracowanie własne.

Pełny profil struktury użytkowania terenów jest widoczny jedynie w mieście, gdyż w terenach sołectw jest ograniczony wachlarz rodzajów funkcji osadniczych i rolniczych. Tereny mieszkaniowe w mieście stanowią 40% ogółu terenów mieszkaniowych Siewierza. Zakłady przemysłowe występują, podobnie jak usługi, głównie w mieście. Tereny przemysłu wydobywczego (2,1% powierzchni Siewierza) znajdują się prawie w całości na terenie sołectw. Natomiast większość terenów usługowych znajduje się w mieście oraz w Żeliszawicach i Wojkowicach Kościelnych (0,5% powierzchni Siewierza). Wśród terenów nie zainwestowanych poczesne miejsce zajmują uprawy polowe (33,8% powierzchni Siewierza), lasy (31,5%) oraz wody (21,3%).

2.2. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

- 1) Wyrazem polityki regionalnej, której uwzględnienia wymaga art. 6 ust. 2 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, są ustalenia studium zagospodarowania przestrzennego województwa katowickiego. Są to jedyne ustalenia polityki regionalnej dla Siewierza, bowiem według aktualnego stanu rejestru programów rządowych i wojewódzkiego rejestru zadań rządowych i wojewódzkich nie ma takich, które wymagałyby wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Siewierz. Ponadto powstanie województwa śląskiego i wprowadzenia nowej kategorii planu rozwoju województwa, a także rozpoczęte prace nad strategią rozwoju województwa śląskiego, spowodowały, że zasób informacji planistycznych ze szczebla regionalnego jest znacznie ograniczony. Wynika z tego, że określenie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w Siewierzu może obecnie nastąpić wyłącznie przez uwzględnienie zapisów studium zagospodarowania przestrzennego b. województwa katowickiego, jeśli nie zostaną one zmienione. Ponadto, jeśli będzie to uzasadnione, należy w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Siewierza sformułować wnioski o ujęcie zadań wynikających rozwoju gminy w programach rządowych lub wojewódzkich.

W informacjach przekazanych z poziomu opracowanego studium zagospodarowania przestrzennego województwa katowickiego zawarto ustalenia, posiadające istotne znaczenie dla przyszłości Siewierza. Zostały one przyjęte jako zewnętrzne uwarunkowania rozwoju, a są one następujące:

- Siewierz posiada istotne walory przyrodnicze, których ochrona i celowe wykorzystanie wyznacza zapewnienie ciągłości pasm ekologicznych województwa do których zalicza się kompleksy leśne oraz Zalew Przeczycko- Siewierski i dolinę Białej Przemszy wraz z jej dopływami.
- Na terenie Siewierza ochronie podlegają złoża surowców a w szczególności złóż rud cynkowo- ołowianych w rejonie zawierciańskim. Rozpoczęcie ich eksploatacji może mieć miejsce już w pierwszej

dekadzie przyszłego stulecia. Ochrona ta dotyczy głównie złoża gołuchowickiego tych rud, złóż dolomitowych oraz zasobów wód podziemnych.

- Siewierz stanowi lokalny ośrodek usługowy w północnej części województwa. W polityce przestrzennej gminy winno być uwzględnione kreowanie lokalnego ośrodka kultury, tworzenie warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz dla rozwoju siewierskiego ośrodka turystyki i wypoczynku w oparciu o jego walory przyrodnicze. Ponadto w polityce należy uwzględnić te zadania, posiadające odzwierciedlenie w przestrzeni, które staną się zadaniami własnymi po wprowadzeniu reformy administracyjnej.
- Istotne zmiany w stosunku do dotychczasowych ustaleń wprowadza się w układzie komunikacyjnym. Droga krajowa nr 1 utrzymuje swą II klasę techniczną jako droga ekspresowa (S) na odcinku od Częstochowy do węzła z DK 15 w Podwarpiu. Dalej w kierunku Katowic (ulica Zachodnia) zmienia ona swą funkcję przyjmując parametry drogi III klasy technicznej, jako ulica główna ruchu przyspieszonego (GP). Droga krajowa nr 15 (Wschodnia obwodowa GOP) winna przyjąć parametry II klasy technicznej, jako drogi ekspresowej (S), o znaczeniu międzynarodowym, prowadzącym ruch na Słowację. Trasami projektowanymi są:
 - odcinek drogi ekspresowej (S- II klasa techniczna) łącząca projektowaną autostradę A 1 w rejonie lotniska w Mierzęcicach z węzłem dróg krajowych nr 1 oraz nr 15 w rejonie Podwarpia i Wojkowic Kościelnych; droga ta przebiegać będzie na południe od Zbiornika Przeczycko-Siewierskiego;
 - trasa poznańsko- kielecka (II klasa techniczna), jako droga ekspresowa (S), przebiegająca niezależnie od istniejących dróg krajowych nr 910 i nr 78, z obejściem miasta Siewierza, Poręby i Zawiercia; w rezultacie realizacji tej drogi istniejący układ przejmie wyłącznie ruch lokalny wewnątrzmijski i między sąsiadującymi miejscowościami.
- Istniejąca linia kolejowa prowadząca z Zawiercia do Tarnowskich Gór będzie w przyszłości nadal utrzymywana, jako linia obsługująca przewozy towarowe oraz jako linia strategiczna.

Powyższe zmiany w projektowanym przebiegu dróg ekspresowych przez Siewierz powodują konieczność ich takiego wytrasowania w studium, by wykorzystać w przyszłości ich przebieg dla rozwoju gminy, a jednocześnie ograniczając niekorzystne zjawiska w strukturze funkcjonalno- przestrzennej, jakie mogą one wywołać w strukturze funkcjonalno- przestrzennej.

2) Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r. (Dz.U.W.Śl. z 2004r. nr 68 poz.2049).

Realizacja polityki przestrzennej wyrażonej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa Śląskiego winna wspomóc działania Gminy Siewierz prowadzące do:

- poprawy bezpieczeństwa publicznego,
- wykreowania ośrodka turystycznego o znaczeniu regionalnym,

- budowy urządzeń gospodarki wodnej i ściekowej,

Z planu zagospodarowania województwa śląskiego odnoszą się do zmiany Studium dla terenu Tuliszowa oraz dla terenu nr 1 i terenu nr 2 objętych zmianą studium następujące wybrane cele, kierunki i działania:

16.1 Cel nr I. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa.

Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej i działania, w tym inwestycje celu publicznego:

Kierunek nr 3. „Przeciwdziałanie największym zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa publicznego”

Działanie nr: 3.2. „realizacja zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenach zalewowych oraz wyłączenie dolin z lokalizacji zabudowy i obiektów mogących przyczynić się do skażenia środowiska”.

Kierunek nr 4. Wykreowanie zintegrowanego regionalnego produktu turystycznego

Działanie nr: 4.2 „tworzenie markowych produktów turystycznych, obejmujące między innymi zagadnienia koncentracji działań wokół tych produktów, które mają największą szansę na odniesienie sukcesu rynkowego, w tym na przykład dotyczących”:

- turystyki rekreacyjnej, aktywnej i specjalistycznej - organizowanej w otoczeniu miast aglomeracji dla rozwoju między innymi: turystyki pieszej, rowerowej i konnej (szlaki turystyczne), turystyki wodnej na jeziorze Przeczyce.

Kierunek nr 6. Rozwijanie potencjału wewnętrznego obszarów zagrożonych marginalizacją

Działanie nr: 6.1 wykorzystanie dla gospodarczego rozwoju lokalnego walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego - obejmujące między innymi zagadnienia zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, w tym na przykład w powiatach: częstochowskim, myszkowskim, zawierciańskim i żywieckim oraz w otoczeniu miejskich aglomeracji;

16.2 Cel nr III. Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie Systemu Obszarów Chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych.

Kierunek nr 1. Ochrona zasobów środowiska

Działanie nr 1.1. tworzenie systemu obszarów chronionych przyrody i krajobrazu obejmującego projektowanej europejskiej sieci Natura 2000 oraz Krajowej Sieci Ekologicznej EcoNet – Polska w tym między innymi:

- utrzymanie powiązań ekologicznych i przeciwdziałania degradacji struktury ekologicznej o znaczeniu regionalnym także, w dolinie rzeki Czarnej Przemszy.

Działanie nr 1.3 ochrona zasobów wód - obejmująca między innymi zagadnienia ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) oraz stref ochronnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami, likwidację istniejących źródeł zanieczyszczeń, w szczególności na obszarach GZWP o najwyższym stopniu zagrożenia.

Działanie nr 1.12 ochrona zwierząt i roślin - obejmująca między innymi zagadnienia tworzenia systemu obszarów chronionych przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wdrożenia elementów projektowanej europejskiej sieci Natura 2000 oraz Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska, w tym między innymi:

- utrzymanie powiązań ekologicznych i przeciwdziałanie degradacji struktury ekologicznej, w tym między innymi o znaczeniu regionalnym w dolinie rzeki Przemszy.

16.3 Cel nr 4. Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury

Kierunek nr 1. Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej

Działanie nr 4.1. budowa i modernizacja urządzeń gospodarki wodno-ściekowej - obejmująca między innymi zagadnienia:

- budowy systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków oraz rozbudowy i modernizacji istniejących obiektów dla poprawy funkcjonowania gospodarki ściekowej na terenie całego województwa, w tym priorytetowo na terenach występowania użytkowych zasobów wodnych w strefach ochronnych ujęć wód i w obszarach występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wymagających szczególnej ochrony - z uwzględnieniem „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”,
- realizacji nowych oraz remontów istniejących zabezpieczeń przeciwpowodziowych, w tym: zbiorników retencyjnych, polderów, kanałów ulgi, obwałowań;

Działanie nr 4.2. prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z zasadami „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego” - obejmujące między innymi zagadnienia:

- budowy systemu gospodarki odpadami komunalnymi opartego na selektywnej zbiórce,

3) Ustalenia Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Siewierz na lata 2004 – 2006 i 2007 – 2013.

Z planu rozwoju lokalnego odnoszą się do zmian Studium następujące zadania:

- 1) W zakresie systemów komunikacji i infrastruktury
 - budowa i modernizacja dróg gminnych
 - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej
 - zagospodarowanie i uatrakcyjnienie zalewu Przeczycko-Siewierskiego w Siewierzu
 - rozbudowa ścieżek rowerowych
- 2) W zakresie zmian w sposobie użytkowania terenów
 - Wykorzystanie terenów nieefektywnie wykorzystanych
 - Wyznaczenie terenów pod działalność produkcyjną i usługową
- 3) W zakresie poprawy stanu środowiska
 - przeciwdziałanie skażenia gleb oraz wód
 - ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniami i skażeniami
- 4) W zakresie projektów i zadań realizacyjnych:
 - budowa kanalizacji – etap II
 - skanalizowanie południowej części Gminy wraz z budową oczyszczalni w Kuźnicy Warężyńskiej
 - budowa dróg gminnych i chodników.

4) Ustalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siewierz.

Lokalny program rewitalizacji przyjął okres planowania obejmujący lata 2007 – 2015, odpowiadający okresowi programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Zasięg obszarowy obejmuje tereny skoncentrowanej zabudowy miasta powyżej drogi krajowej nr 78 oraz tereny poniżej DK 78, po wschodniej stronie DK1 łącznie z zalewem. W obszarze objętym rewitalizacją położony jest teren nr 2 zmiany Studium przy ul. Żwirki i Wigury, teren nr 1 w Dużym Chmielowskim znalazł się poza jego granicami. Program rewitalizacji nie zawiera szczegółowych projektów odnoszących się do terenu nr 2, natomiast zwraca uwagę na korytarz ekologiczny rzeki Czarnej Przemszy jako elementu atrakcyjnego przyrodniczo.

2.3. MOŻLIWOŚCI, OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Na zakończenie “Raportu o stanie gminy” zostały sformułowane uwarunkowania rozwojowe. Ponieważ uwarunkowania te stanowią podstawę do sformułowania problemów rozwoju Siewierza, zostały one poddane wstępnej weryfikacji. Polegała ona, nie tylko na uwzględnieniu zgłoszonych w toku prezentacji raportu refleksji i uwag, lecz także na określeniu sposobu oddziaływania uwarunkowań na strukturę funkcjonalno- przestrzenną gminy.

Skutki oddziaływania uwarunkowań wpływają już, lub wpływać będą, na przyszły rozwój Siewierza w trojaki sposób:

- mogą być źródłem możliwości rozwojowych, tworząc szanse lub sprzyjające okoliczności, które mogą być obecnie lub w przyszłości wykorzystane;
- mogą stwarzać ograniczenia rozwojowe, na które nie posiada się wpływu, wymagające uwzględnienia;
- mogą zagrażać rozwojowi miasta i sołectw, wynikające z sytuacji wewnętrznej lub z wpływu otoczenia.

Z myślą o sformułowaniu problemów sporządzona została lista możliwości, ograniczeń i zagrożeń rozwojowych, uszeregowanych według dziedzin struktury funkcjonalnej i przestrzennej.

Położenie i otoczenie Siewierza

- **Możliwości:**
 1. Położenie na skrzyżowaniu, krajowych i międzynarodowych, drogowych szlaków komunikacyjnych.
 2. Mocna pozycja, jako lokalnego ośrodka osadniczego w północnej części regionu województwa śląskiego, stosownie do potencjału egzogenicznej produkcji i usług.
 3. Przynależność do powiatu będzińskiego, a także sąsiedztwo Katowickiego Zespołu Metropolitalnego- w jego zagłębiowskiej części (dostęp do wyższego rzędu infrastruktury społecznej- nauki, edukacji, służby zdrowia i kultury).
 4. Sąsiedztwo Zawiercia, jako tradycyjnego ośrodka, zapewniającego dostęp do Jury w jej centralnej części oraz do usług i komunikacji kolejowej.
- **Zagrożenia:**
 5. Wpływ niekorzystnych decyzji przestrzennych, infrastrukturalnych i gospodarczych regionalnych oraz sąsiednich gmin.

Ludność i pracujący

- **Możliwości:**

6. Stosunkowo duży udział sektora usług w strukturze pracujących, zwiększa atrakcyjność Siewierza, jako ośrodka gospodarczego.
7. Zmniejszenie obciążenia niektórych elementów infrastruktury społecznej (oświata, ochrona zdrowia) w wyniku zmian struktury wiekowej ludności w perspektywie 10- 15 lat.

- **Ograniczenia:**

8. Zmniejszenie udziału aktywnej części ludności w strukturze demograficznej oraz zwiększenie liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Środowisko przyrodnicze

- **Możliwości:**

9. Walory położenia geograficznego, zasobów przyrodniczych oraz klimatu, a szczególnie elementy regionalnego rusztu ekologicznego, na które składają się: Zalew Przemyski- Siewierski a w przyszłości Kuźnica Warężyńska, oraz doliny rzek Czarnej Przemszy, Mitregi i potoków Żeliszawickiego i Trzoni.
10. Znaczne obszary lasów, wzbogacenie zachodzących w nich procesów naturalnych, powiększenie powierzchni leśnej przez zalesienia nieużytków oraz przyrodnicze wykorzystanie nieużytków rolnych oraz łąkowych.
11. Zamierzenie wodnej rekultywacji wyrobisk po działających kopalniach surowców mineralnych.

- **Ograniczenia:**

12. Ograniczenia użytkowania lasów dla celów rekreacyjnych oraz ograniczenia w prowadzeniu inwestycji liniowych na ich terenie.
13. Ograniczenia w użytkowaniu i zainwestowaniu dolin rzek: Czarnej Przemszy i Mitregi, potoków: Żeliszawickiego, Trzoni, Zalewu Przemyski- Siewierskiego, stawów oraz ich sąsiedztwa.
14. Ochrona przed zainwestowaniem gołuchowickich złóż rud cynkowo- ołowianych (ograniczenia zainwestowania w sołectwie Gołuchowice oraz w części Kuźnicy Sulikowskiej).

- **Zagrożenia:**

15. Niezrównoważone użytkowanie zasobów środowiska przyrodniczego spowodowane zanieczyszczeniem wód powierzchniowych oraz niską emisją, obniżające jego jakość.
16. Skutki ewentualnego uruchomienia odkrywkowej eksploatacji rud cynkowo- ołowianych lub dolomitów w Gołuchowicach dla zakłócenia poziomu wód gruntowych i podziemnych, zniszczenia powierzchni, straty ekologiczne w dolinie rzeki Mitregi.
17. Lej depresji wskutek poboru wód podziemnych i powierzchniowych w obszarze kopalni "Siewierz".

18. Wyłączenie z użytkowania terenów przeznaczonych dla budowy łącznicy autostrady z drogą krajową DK 15, obwodnicy miasta na kierunku tarnogórskim i kieleckim oraz wzrost uciążliwości tych dróg dla środowiska.

Środowisko kulturowe

- **Możliwości:**

19. Zachowanie średniowiecznych i nowożytnych wartości kulturowych dla powiększenia atrakcyjności miasta i poczucia tożsamości mieszkańców.

- **Ograniczenia:**

20. Przestrzeganie wymagań konserwatorskich w planowaniu, projektowaniu i realizacji inwestycji.

- **Zagrożenia:**

21. Powielanie niedostosowanej do otoczenia zabudowy, szczególnie mieszkaniowej, obniżającej kulturowy ład przestrzenny oraz powszechne poczucie estetyki.

Układ osadniczy

- **Możliwości:**

22. Rezerwy w istniejącym zainwestowaniu na terenach mieszkaniowych miasta i sołectw oraz relatywnie dobre warunki mieszkaniowe.
23. Rozwinięty układ przestrzeni publicznych, w tym siewierski rynek i jego otoczenie.
24. Istniejące ośrodki o przewadze funkcji egzogenicznych w mieście oraz funkcji endogenicznych w Wojkowicach Kościelnych i w Żeliszawicach.
25. Atrakcyjność lokalizacji w Podwarpiu i Wojkowicach Kościelnych spowodowana zamierzoną rozbudową dróg krajowych oraz w Tuliszowie ze względu na sąsiedztwo zbiornika Przeczyce.

- **Ograniczenia:**

26. Ograniczenie samodzielności miasta w zaspokajaniu ponadpodstawowych usługowych potrzeb mieszkańców (szczególnie w zakresie ochrony zdrowia i edukacji).

- **Zagrożenia:**

27. Nieuregulowana gospodarka terenami oraz brak regulacji urbanistycznych dla zabudowy, a szczególnie na terenach budownictwa mieszkaniowego ("drugi dom") w Czekance oraz zabudowy usługowej i letniskowej na terenach turystycznych wokół Zalewu Przeczycko- Siewierskiego i w Warężynie.
28. Rozpraszenie się zabudowy mieszkaniowej na terenach dotychczas jeszcze niezainwestowanych.

Wytwórczość

- **Możliwości:**

29. Silna pozycja kopalnictwa surowców mineralnych.

30. Dotychczasowy stan sektorów II i III, tworzący podstawy dla rozwoju działalności przemysłowych i usługowych.
31. Kompleksy dość dobrych gleb w Żeliszawicach, Leśniakach, Brudzowicach, Gołuchowicach i Wareżynie.
- Ograniczenia:
32. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed zainwestowaniem szczególnie na terenie sołectw.
- Zagrożenia:
33. Bariery infrastruktury technicznej, głównie w systemie odprowadzania i oczyszczania ścieków, dla rozwoju wytwórczości.
34. Utrzymywanie się rozdrobnienia rolnictwa oraz znaczna ilość gruntów odłogowanych- brak perspektyw dla rozwoju rolnictwa w regionie i kraju.

Transport

- Możliwości:
35. Podniesienie rangi przebiegających przez miasto dróg krajowych i międzynarodowych, oraz podtrzymanie zamiaru budowy obwodnicy miasta w systemie dróg krajowych nr 1 i nr 78, tworzy korzystne warunki dla uporządkowania i modernizacji układu transportowego miasta oraz dla zewnętrznej dostępności dla usług i wytwórczości.
- Ograniczenia:
36. Ograniczenia swobody wjazdów i wyjazdów oraz zainwestowania w pasach drogowych istniejących dróg DK 1, DK 15 oraz dróg nr 78, 793, 910 oraz dróg projektowanych: łącznicy ekspresowej z autostradą i obwodnicy Siewierza, dla zapewnienia drożności układu komunikacyjnego w jego lokalnym i krajowym wymiarze.
37. Drugorzędne znaczenia w przewozie towarów linii kolejowej.
- Zagrożenia:
38. Znaczne natężenie ruchu kołowego, a tranzytowego w szczególności, na ciągach ulicznych, które są nieprzystosowane do tych przejęcia tej funkcji (głównie w mieście).

Infrastruktura techniczna

- Możliwości:
39. Możliwości pokrycia potrzeb energetycznych w źródłach energii elektrycznej i gazu oraz sieci przesyłowej.
- Ograniczenia:
40. Brak własnego składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych.

- Zagrożenia:

41. Brak systemu odprowadzenia i oczyszczania ścieków zagrażający możliwościom inwestycyjnym i znacznie obniżający atrakcyjność Siewierza i możliwości zagospodarowania terenów Tuliszwowa.
42. Rozproszenie zabudowy powiększa koszty inwestycyjne i eksploatacyjne projektowanych systemów odprowadzenia i oczyszczania ścieków oraz innych elementów infrastruktury technicznej.
43. Zły stan sieci elektroenergetycznej w starej części miasta, Czekance i w Kuźnicy Warężyńskiej.
44. Niska pewność zasilania w wodę w południowych sołectwach.

Jedynie wykorzystanie części możliwości i zapobieżenie niektórym zagrożeniom znajduje się w bezpośrednim zasięgu miejskich władz samorządowych. Część z nich przynależy do kompetencji samorządu powiatowego lub wojewódzkiego, a część do władz centralnych. Z tego powodu powinny one uczestniczyć, w różnym stopniu zaangażowania, w rozwiązywaniu siewierskich problemów funkcjonalno- przestrzennych.

2.4. PROBLEMY ROZWOJU

Problemy zagospodarowania przestrzennego uzewnętrzniają się wówczas, gdy zostanie porównany stan istniejący i zarysowujące się tendencje zmian oraz wynikające stąd konsekwencje dla rozwoju Siewierza, z możliwościami i zagrożeniami osiągnięcia stanu, jaki uznaje się za pożądany. Okazuje się wówczas, że dla Siewierza warunkiem rozwoju jest przekształcenie istniejącego zagospodarowania, zmiana tendencji rozwojowych lub ich podtrzymanie. Wymaga to rozwiązania wynikających z tego powodu problemów, co sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytania:

- jak wykorzystać ujawnione możliwości,
- jak zminimalizować lub wyeliminować występujące zagrożenia,
- jak uwzględnić istniejące ograniczenia, zmniejszyć intensywność ich występowania lub spożytkować je w procesie rozwoju miasta.

Sposób rozwiązania tych problemów, przez określenie pożądanych zmian, (na jakim poziomie, w jakim czasie, i w jakim miejscu w przestrzeni Siewierza), przy uwzględnieniu zaistniałych lub spodziewanych ograniczeń w programowaniu rozwoju, stanowić będzie przedmiot ustalenia celów. Formułując problem starano się określać jego nazwę, źródło problemu, skutki, jakie niesie jego nierozwiązanie lub odłożenie rozwiązania w czasie.

Problem pozycji Siewierza w sieci osadniczej regionu

Rozwiązanie tego problemu stanowi o zajęciu należytej pozycji Siewierza w układzie osadniczym regionu oraz w powiecie będzińskim. Istnieją dwa równoległe kierunki poprawy atrakcyjności Siewierza:

- pierwszy, przez zajęcie eksponowanego miejsca w przestrzeni między Będzinem i Dąbrową Górniczą a Zawierciem, Tarnowskimi Górami i Myszkowem, jako ośrodek o lokalnej, ponadgminnej randze,

- drugi, przez uzyskanie należnego miejsca, jako ośrodka turystycznego dla mieszkańców Katowickiego Zespołu Metropolitalnego, a szczególnie jego wschodniej (Sosnowiec, Będzin) i centralnej części.

Rozwój Siewierza jest możliwy tylko wtedy, gdy jest on postrzegany jako atrakcyjny zespół miejscowości (miasta i sołectw) przez ludność aglomeracji katowickiej, przez inwestorów oraz przez mieszkańców. Skutkiem relatywnie małej atrakcyjności jest:

- małe zainteresowanie przez inwestorów zewnętrznych, w tym także przez kapitał zagraniczny, inwestycjami w Siewierzu;
- ograniczone zainteresowanie turystycznymi walorami Siewierza oraz stagnacja ruchu budowlanego i inwestycji komercyjnych związanych z funkcjami rekreacyjnymi gminy.

Rozwiązanie problemu poprawy pozycji Siewierza w sieci osadniczej regionu wymaga:

- podjęcia działań umożliwiających wykorzystanie korzyści płynących z geograficznego i komunikacyjnego położenia Siewierza w regionie;
- zmiany obrazu gminy w świadomości społecznej oraz regionalnych środowisk gospodarczych.

Problem wytwórczy

Jest to zespół dwóch problemów cząstkowych ściśle ze sobą powiązanych. Są to problemy potencjału gospodarczego oraz struktury gospodarczej. Sprowadzają się w istocie rzeczy do:

- poszerzenia podstaw gospodarczego rozwoju Siewierza i tworzenia nowych miejsc pracy przez:
 - tworzenie warunków do rozwijania działalności wytwórczej i usługowej, w tym organizacyjnych, terenowych i infrastrukturalnych;
 - uznania turystyki za równorzędną z innymi gałaz gospodarki Siewierza;
- tworzenie warunków do profilowania i intensyfikacji produkcji i przetwórstwa rolno- spożywczego w przyszłości;
- śledzenia sytuacji w śląskim przemyśle górniczo- hutniczym metali nieżelaznych dla niedopuszczenia do zaskoczenia powstaniem problemu przygotowania gminy do ewentualnej eksploatacji rud cynkowo- ołowianych.

Problem komunikacyjny

Na problem komunikacyjny składają się jednocześnie: wykorzystanie położenia dla powiązania z transportowym układem aglomeracji, regionu, kraju i układem międzynarodowym, oraz rozbudowanie i zmodernizowanie wewnętrznego systemu komunikacyjnego gminy.

Źródłem problemu jest struktura ruchu, w której dominuje tranzyt, o stale narastającym nasileniu. Trasy szybkiego ruchu, przebiegające przez gminę, będą zmieniać swą funkcję i przeznaczenie. Zapowiedziana budowa łącznicy, od autostrady i pyrzowickiego lotniska, do węzła DK 1 i DK 15 w Wojkowicach Kościelnych-

Podwarpiu, zmienia dotychczas obowiązujący w planie zagospodarowania przestrzennego gminy układ drogowy i uliczny. Powstaje problem ustalenia miejsca przebiegu obwodnicy Siewierza na kierunku wschód- zachód.

W następstwie tych tendencji zmieniać się będzie dostępność różnych części miasta i sołectw, zwiększy się uciążliwość zewnętrznych tras komunikacyjnych, wskutek narastania ruchu tranzytowego. Istnieje ryzyko, że wewnątrz miasta wystąpi niedowład układu ulicznego, a zwłaszcza węzłów ulicznych i skrzyżowań, jeśli utrzymywać się będzie niespójność między funkcją ulicy a jej technicznymi parametrami, a zwłaszcza miejscem w strukturze przestrzennej. Dotyczy to szczególnie ulic: Bytomskiej, Kopernika, Oleśnickiego oraz Żwirki i Wigury. Problem komunikacyjny sprowadza się do:

- wykorzystania istniejących i projektowanych tras drogowych dla podniesienia atrakcyjności Siewierza oraz dla obsługi jego centrum oraz terenów rozwojowych na południu;
- zdecydowanego poprawienia dostępności komunikacyjnej terenów przez:
 - powiązania co najmniej drugim, niezależnym od trasy ulicy Warszawskiej, ciągiem ulicznym wschodniej i zachodniej części miasta,
 - wyposażenia komunikacyjnego inwestycyjnych terenów rozwojowych;
 - uporządkowania przebiegu oraz modernizacji ulic lokalnych i ulic dojazdowych w obszarze zainwestowania w mieście i w sołectwach;
- uwolnienia Rynku od komunikacji tranzytowej oraz uporządkowania układu komunikacyjnego w centrum.

Problem infrastrukturalny

Problem infrastrukturalny dotyczy wyposażenia gminy w urządzenia i sieć elektroenergetyczną i gazową oraz w wodociągi i kanalizację. Wobec dobrej sytuacji Siewierza w zakresie wyposażenia w infrastrukturę energetyczną oraz wobec rozpoznania technicznych możliwości budowy systemu odprowadzenia i oczyszczania ścieków, istotą problemu jest wykorzystanie posiadanego zasobu infrastrukturalnego oraz realizacji zamierzeń dla promowania rozwoju. Problem infrastrukturalny obejmuje:

- wyposażenia miasta i sołectw w możliwości odprowadzenia ścieków i ich oczyszczania, w stopniu zgodnym z obecnie obowiązującymi i przyszłymi normami ekologicznymi;
- zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorstwom nieskrępowanego dostępu do energii elektrycznej, gazu oraz wody, o dużej pewności zasilania i niezawodności parametrów technicznych;
- zapewnienie potencjalnym inwestorom dostępu do infrastruktury technicznej na terenach rozwojowych (w określonym czasie i miejscu).

Problem cennych obszarów i obiektów

Na terenie Siewierza znajdują się ważne i cenne z punktu widzenia przyrodniczego i kulturowego obszary i obiekty. Konieczna jest ich ochrona a często także rewitalizacja. Wiąże się z tym potrzeba respektowania w procesie rozwoju ograniczeń stąd wpływających. Tego typu obszary i obiekty nie powinny jednak w procesie rozwoju gminy pełnić wyłącznie funkcji pasywnej. Problemem do rozwiązania

jest uczynienie z nich elementów struktury funkcjonalno- przestrzennej, które zwiększą jego atrakcyjność, staną się jedną z składowych jego wizerunku w zewnętrznym odbiorze oraz tożsamości w odbiorze wewnętrznym.

Problem dotyczy:

- ekologicznego rusztu Siewierza, o randze lokalnej i regionalnej oraz utworzenia na jego podstawie systemu obszarów chronionych, wraz z różnorodnymi terenami zieleni dla funkcji turystycznych i sportowych (zalew, lasy i tereny obecnej eksploatacji powierzchniowej), a także dla funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych);
- nie zrównoważonej gospodarki zasobami przyrody- skażenie środowiska ściekami, niska emisja, odpady produkcyjne oraz negatywne skutki możliwej powierzchniowej eksploatacji złóż kopalin;
- ochrony, modernizacji, ekspozycji i właściwego wykorzystania średniowiecznego i nowożytnego zasobu cennych kulturowo zespołów i obiektów zabytkowych, sakralnych, obronnych, mieszkaniowych i użyteczności publicznej oraz układu urbanistycznego.

Problemy środowiska zamieszkania

Jest to zespół trzech problemów cząstkowych, ściśle ze sobą powiązanych, a to: problemu mieszkaniowego, problemu usług publicznych oraz problemu kształtowania ośrodków usługowych i przestrzeni publicznych. Problem mieszkaniowy sprowadza się do niedopuszczenia do nasilania się procesu dekoncentracji zabudowy mieszkaniowej, na terenach niewyposażonych w infrastrukturę. Do tego problemu należy tworzenie warunków do likwidacji deficytu mieszkaniowego. Ponadto w problemie mieszkaniowym mieszczą się nieuporządkowane tereny budownictwa letniskowego, gdyż budownictwo na tych terenach przybiera często formę drugiego domu całorocznego.

Problem usług publicznych wynika z konieczności przystosowania sieci i struktury obiektów usług podstawowych (edukacji, ochrony zdrowia, kultury i pomocy społecznej) do zmian w strukturze demograficznej oraz do zmian wynikających ze wprowadzanych reform.

Problem kształtowania ośrodków usługowych polega na ustaleniu ich miejsca w przestrzeni i hierarchii, wielkości, funkcji oraz określenia związanych z nimi przestrzeni publicznych, na które składają się: place, ulice, ciągi piesze i rowerowe oraz towarzysząca im zieleń. Problemy środowiska zamieszkania obejmują:

- tworzenie warunków przestrzennych dla powstawania nowych i modernizacji istniejących zasobów mieszkaniowych dla ludności miasta i sołectw, preferując skoncentrowane formy zabudowy;
- uporządkowanie terenów i określenie standardów dla zabudowy letniskowej i rekreacyjnej;
- ukształtowania hierarchicznej sieci ośrodków usługowych, ogólnych i wyspecjalizowanych oraz przystosowanie sfery usług publicznych do spodziewanych zmian w strukturze demograficznej oraz do kształtujących się w tym zakresie potrzeb i tendencji;
- uformowanie nowego systemu sieci przestrzeni publicznych oraz uporządkowanie i modernizacja istniejących.

Łatwo zauważyć, że pomiędzy wymienionymi problemami zachodzą liczne powiązania. Znajduje to wyraz w tym, że rozwiązanie jednego problemu ułatwia często rozwiązanie innego lub innych i odwrotnie

niemożność rozwiązania jednego może utrudnić lub wręcz uniemożliwić rozwiązanie innych. I tak rozwiązanie problemu wytwórczego uzależnione jest między innymi od rozwiązania problemu pozycji gminy, gdyż wzrost jego atrakcyjności przyczynić się może do napływu inwestycji. Z kolei atrakcyjność miasta zależy od poziomu infrastrukturalnego wyposażenia, warunków mieszkaniowych i warunków w miejscu zamieszkania, bogactwa oferty na rynku pracy, ochrony i wyeksponowania walorów przyrodniczych oraz kulturowych.

Z rozumowania tego można wyprowadzić generalny wniosek, że wszystkie problemy muszą być jednocześnie rozwiązywane, co nie oznacza oczywiście, że środki w tym celu potrzebne (które z natury rzeczy są ograniczone) zostaną podzielone równomiernie i tym samym rozproszone. Konieczne jest w związku tym z jednej strony ustalenie listy priorytetów a z drugiej ustalenie minimalnego poziomu rozwiązania poszczególnych problemów, to znaczy takiego, przy którym nie spowoduje się jeszcze regresu w rozwoju.

Zjawiskiem najbardziej pożądanym jest zrównoważony a zarazem naturalny rozwój Siewierza we wszystkich wymiarach. Istotne jest to, aby respektując powiązania między problemami wykorzystać dodatnie sprzężenia zwrotne zachodzące między nimi.

3. WIZJA PRZYSZŁOŚCI

Wizja przyszłości gminy Siewierz, w perspektywie ok. 15 lat, stanowi wykładnię świadomego, a jednocześnie swobodnego, skreślenia obrazu przyszłości, miasta i sołectw, w sferze przestrzennej oraz społeczno- gospodarczej. Oznacza to, że w wizji kreowany jest taki obraz przyszłości, jaki:

- posiada umotywowanie w już zachodzących lub przewidywanych społecznych i gospodarczych procesach rozwojowych oraz w poglądach mieszkańców i osób związanych z samorządem przez sprawowane w nim funkcje, a dotyczących całości Siewierza oraz miasta i poszczególnych sołectw;
- wynika z możliwych przyszłych zmian pozycji Siewierza w województwie śląskim.

W sumie wizja przyszłości miasta i sołectw wyrażać powinna podstawowe aspiracje mieszkańców, określające pożądane kierunki rozwoju Siewierza. Powyższe dążenia i aspiracje posiadają umocowanie w wynikach ankietyzacji radnych poprzedniej i obecnej kadencji oraz członków kierownictwa miejskich jednostek organizacyjnych oraz ankietyzacji mieszkańców miasta i sołectw. Obraz przyszłości Siewierza jest zawarty w wizji:

“organicznej stabilizacji i nowych impulsów rozwojowych”.

Organiczna stabilizacja jest związana z likwidacją niedoborów oraz z zaspokojeniem ujawnionych potrzeb mieszkańców i gospodarki. Natomiast nowe impulsy wynikają z aspiracji siewierskiej społeczności, czemu sprzyjać będzie dążenie do wykorzystania, już istniejących możliwości oraz spodziewanych w przyszłości, przy powszechnie ustawowo przyjętej zasadzie zrównoważonego rozwoju. Jest to jednocześnie wizja przekształcenia istniejących i uformowania nowych części składowych struktury funkcjonalnej oraz utworzenia, wraz z adaptowanymi elementami, spójnego organizmu funkcjonalnego i przestrzennego Siewierza.

Wizja organicznej stabilizacji- umocnienia pozycji Siewierza

- Siewierz- ekologicznym obszarem w regionie

Brak systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków w mieście i sołectwach oraz istnienie zjawiska niskiej emisji, tworzy niekorzystny wizerunek Siewierza dla mieszkańców, a także szczególnie dla turystów i potencjalnych inwestorów. Odwrócenie tego stanu przesądzi o realizacji wizji “czystego” ekologicznie miasta i sołectw.

- Siewierz- ośrodkiem rozwiniętych i zróżnicowanych działalności wytwórczych

Istniejąca struktura gospodarcza oraz relatywnie duża ilość zakładów drobnego przemysłu i usługowych, tworzą łącznie podstawy do rozwoju i postępującego różnicowania się działalności wytwórczych oraz ich obsługi. Sprzyjać temu będzie zainwestowanie nowych terenów wytwórczych dla aktywizacji gospodarczej miasta i sołectw. Podtrzymywana będzie tendencja koncentracji i rozwoju różnego typu usług komercyjnych oraz rzemiosła w śródmieściu oraz w głównych ośrodkach sołeckich Żeliszawic i Wojkowic Kościelnych.

- Siewierz- turystycznym ośrodkiem aglomeracji katowickiej

Walory przyrodnicze okolicy- lasy, atrakcja turystyczna jaką jest Zalew Przeczycko- Siewierski, a w przyszłości w Kuźnicy Warężyńskiej, ośrodki wypoczynkowo- rekreacyjne w Tuliszowie i Warężynie, zaczątki infrastruktury, tworzą podstawy dla rozwoju turystyki pobytowej i okresowej, jako ważnej gałęzi gospodarki Siewierza. Rozwój ten wymaga tworzenia wielu atrakcji o charakterze rekreacyjno- rozrywkowym (np. tereny wokół zamku, estrada z widownią, tereny sportowe, hala sportowa). Rozwój taki wymagać będzie przyspieszenia rewaloryzacji miasta i zespołów obiektów zabytkowych, a szczególnie zamku i jego otoczenia oraz intensyfikacji działalności hotelarskiej, gastronomicznej, handlowej, obsługi ruchu turystycznego, powstanie nowych i zespołów zieleni, rozbudowę powiązań komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej.

- Siewierz- przyjaznym miejscem dla mieszkańców i przybyszów

Wizja społeczna miasta i sołectw dotyczy takiego ich obrazu, w którym nastąpi wyraźna poprawa środowiska zamieszkania, przez:

- naturalny rozwój ludności, bez znacznych migracji zewnętrznych;
- poprawę stanu zagospodarowania i usunięcia zaniedbań, podniesienie estetyki zabudowy i towarzyszących jej obiektów;
- wyposażenia komunalnego, ulic, chodników i parkingów oraz infrastrukturalnego (w tym kanalizacji i telefonów) oraz bezpieczeństwa publicznego;
- wyrównanie szans uzyskania mieszkania dla każdego gospodarstwa domowego, w tworzonej ofercie budownictwa mieszkaniowego (różnego rodzaju) i społecznego budownictwa mieszkaniowego, przez udostępnienie terenów rozwojowych, wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną;

- tworzenie możliwości realizacji mieszkaniowego budownictwa rezydencjonalnego oraz “drugiego domu” dla mieszkańców wielkich osiedli mieszkaniowych aglomeracji katowickiej;
- rozwój usług publicznych oraz umocnienie istniejących ośrodków usługowych w mieście, Żeliszawicach i Wojkowicach Kościelnych oraz powstanie nowego, przydrożnego w Kuźnicy Świętojańskiej.

Miasto stanie się atrakcyjne dla przyjezdnych i przybyszów, gdyż umocni się pozycja siewierskiego ośrodka w regionie.

Wizja nowych impulsów rozwojowych Siewierza

- Siewierz- północnym węzłem transportowym aglomeracji katowickiej

Siewierz jest miastem “na szlaku”. Drogowy węzeł komunikacyjny zapewniający powiązania wewnętrzne z Katowickim Zespołem Metropolitalnym i aglomeracją Częstochowy oraz zewnętrzne ze Stolicą, Kielcami, Bielskiem i Słowacją, łatwy dostęp do lotniska międzynarodowego w Pyrzowicach i do autostrady A1, daje asumpt do rozwoju gospodarczego oraz rozwoju usług transportowych w skali aglomeracji. Przejawia się to zwiększeniem atrakcyjności lokalizacyjnej Siewierza dla działalności gospodarczych. Inwestycje gospodarcze, o zróżnicowanym profilu- przemysłowe, składowe, transportowe, handlowe i rzemieślnicze, wykorzystywać będą eksponowane tereny położone w rejonie węzłów ekspresowych dróg krajowych, międzynarodowych i dróg lokalnych.

- Siewierz- rynkiem rolno-spożywczym w regionie

Położenie Siewierza na północno- wschodnim skraju aglomeracji i jego korzystne położenie komunikacyjne, predestynuje miasto do zajęcia szczególnej pozycji w produkcji i dystrybucji artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych na jej potrzeby. Skutkować to powinno podtrzymaniem rozwoju i rozwinięciem przetwórstwa rolno- spożywczego oraz handlu hurtowego tymi artykułami. Ponadto Siewierz będzie umacniał swą pozycję w zaopatrzeniu sąsiednich gmin.

- Siewierz- ośrodkiem o lokalnej randze w województwie śląskim

Miasto stanowi tradycyjny ośrodek o lokalnej randze ze względu na nagromadzony zasób usługowy i produkcyjny, w odróżnieniu od otaczających je innych ośrodków gminnych. Rozwój ponadmiejskich funkcji ośrodkowych, postawi miasto w rzędzie głównego ośrodka północnej części powiatu będzińskiego. Nastąpi podtrzymanie i rozwój ponadmiejskich funkcji oświatowych, kulturalnych, opieki zdrowotnej i turystycznych. Miasto wspomagać będzie ośrodek będziński a jednocześnie korzystać z zasobów infrastruktury społecznej Będzina i Zawiercia.

Sformułowana wizja przyszłości Siewierza posiada dwa człony- organicznej stabilizacji oraz impulsów rozwojowych. Może się okazać, że zewnętrzne (w stosunku do Siewierza) okoliczności niezbędne dla urzeczywistnienia drugiego członu, nowych impulsów rozwojowych, będą opóźnione w czasie lub w ogóle nie wystąpią. Wówczas należy poprzestać na pierwszym członie wizji.

4. CELE ROZWOJU

Cele gminy zostały określone na podstawie problemów, przy przestrzeganiu wskazań wynikających z uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz w oparciu o sformułowaną wizję przyszłości Siewierza, bowiem w niej zawarte są również aspiracje społeczne mieszkańców.

Cel główny:

**Siewierz- prężnym ośrodkiem wytwórczym oraz aglomeracyjnym ośrodkiem turystycznym,
o atrakcyjnym środowisku zamieszkania.**

Cele składowe:

1. wielostronne funkcje ośrodkowe- dostępność do usług publicznych i komercyjnych.
2. zróżnicowanie i atrakcyjność funkcji turystycznych i wypoczynkowych.
3. zróżnicowana egzogeniczna działalność ośrodka przemysłu, rzemiosła, handlu i spedycji.
4. równowaga środowiska kulturowego i przyrodniczego- czystość ekologiczna.
5. sprawność systemu transportowego- w powiązaniach krajowych i wewnątrzgminnych.

Takie określenie celu głównego oznacza zajęcie bardziej eksponowanej pozycji siewierskiego ośrodka jako wspomagającego w powiecie będzińskim oraz w północnej strefie obrzeża Katowickiego Zespołu Metropolitalnego. W celu tym zawarta jest intencja znacznego poszerzenia profilu oraz wzmocnienie ośrodka wytwórczego oraz oferty usługowej miasta, oraz uznania turystyki, jako ważnej dziedziny gospodarki. Istotne jest również zwrócenie uwagi na poprawę jakości środowiska zamieszkania przez powszechną dostępność do infrastruktury społecznej i technicznej.

Odrębne znaczenie dla osiągnięcia celu głównego posiada funkcjonowanie i wyraz przestrzenny centrum miasta oraz wyróżnionych ośrodków satelitarnych (Żeliszawic i Wojkowic Kościelnych). Kluczem do osiągnięcia tego celu jest zapewnienie czystości środowiska, zasadniczo przez budowę systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków. Oznacza to także podniesienie pozycji Siewierza w stosunku do otoczenia między innymi przez powiązania komunikacyjne.

Osiągnięcie celu głównego nastąpi przez realizację celów składowych, co wiąże się z koncepcją zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz tworzeniem warunków rozwoju gospodarki przez powiększanie i pomnażanie zasobów miasta i sołectw. Pochodną celów składowych jest koncepcja dostosowania struktur funkcjonalnych do tych potrzeb i warunków z nich wynikających, przez ustalenie właściwych im kierunków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Ich realizacja stanowi podstawę dla wprowadzenia nowych regulacji w zabudowie i zagospodarowaniu terenów w obszarze miasta i sołectw.

Dla określenia kierunków zmian w zagospodarowaniu sformułowana została zawartość celów składowych, jako wskazanie dla określenia strategii rozwoju Siewierza.

Wielostronne funkcje ośrodkowe- dostępność do usług publicznych i komercyjnych

Cel ten zawiera:

- w zakresie rozwoju funkcji ośrodkowych:
 - warunki dla rozwoju funkcji egzogenicznych Siewierza, służących gminom, wchodzących w skład powiatu będzińskiego a ponadto nowego ułożenia stosunków z Będzinem oraz innymi, otaczającymi ośrodkami gminnymi;
 - jakość standardów obsługi mieszkańców i przybyszów oraz warunki, w tym terenowe, dla rozwoju różnorodnych usług komercyjnych w zróżnicowanych formach organizacyjnych i przestrzennych;
 - wystrój miasta oraz atrakcyjny jego wyraz, a także renowacja i wzbogacenie wartości estetycznych i emocjonalnych w tym również w zabudowie w zespołach zabudowy letniskowej i turystycznej oraz komercyjnej;
 - nowa organizacja przestrzeni publicznych w centrum w oparciu o istniejący układ urbanistyczny;
 - wyposażenie, w pierwszej kolejności, w systemy infrastruktury technicznej strategicznych terenów rozwojowych Siewierza.
- w zakresie infrastruktury społecznej:
 - struktura wielkości i rozmieszczenie usług oświaty (szkoły podstawowe, przedszkola itp.) dostosowana do obecnych i spodziewanych potrzeb oraz pozycja miasta, jako ośrodka kształcenia ponadpodstawowego i edukacji maturalnej;
 - podtrzymanie działalności opieki zdrowotnej o gminnym i międzygminnym zasięgu;
 - podtrzymanie i rozwój działalności kulturalnej o gminnym i ponadgminnym znaczeniu, przy wykorzystaniu obiektów zabytkowych;
 - warunki dla zwiększenia zasobów mieszkań, dla likwidacji istniejącego deficytu, dla modernizacji przez podniesienie standardów technicznych i wyposażenia mieszkań w starych zasobach mieszkaniowych oraz dla utworzenie szans uzyskania przez każde gospodarstwo domowe odrębnego mieszkania, o standardzie odpowiednim dla sytuacji ekonomicznej rodzin;
 - dostępność terenów zieleni- parków, zieleńców, terenów rekreacyjnych i sportowych oraz turystycznych.

Zróżnicowanie i atrakcyjność funkcji turystycznych i wypoczynkowych

Cel ten zawiera:

- w zakresie rozwoju funkcji turystycznych:
 - ochrona wartości kulturowych (układ urbanistyczny, obiekty zabytkowe) i ich właściwe wykorzystanie;
 - rozwój funkcji turystycznych nad Zalewem Przeczycko- siewierskim, we współpracy z gminą Mierzęcice;
 - jakość standardów wyposażenia oraz ład przestrzenny i zabudowy ośrodków nad Zalewem, w Tuliszowie, Siewierzu i w Wareżynie (budowa ulic dojazdowych, kanalizacji i pozostałego wyposażenia infrastrukturalnego- technicznego i usługowego);

- w zakresie budownictwa letniskowego:
 - zagospodarowanie terenów oraz wyposażenie komunalne zespołu budownictwa letniskowego oraz całorocznego “drugiego domu” na Czekance;
 - nowe tereny budownictwa letniskowego oraz całorocznego “drugiego domu” w Tuliszwie.

Zróznicowana egzogeniczna działalność ośrodka przemysłu, rzemiosła, handlu i spedycji

Cel ten zawiera:

- w zakresie przekształcania i rozwoju struktur gospodarczych:
 - wykorzystanie istniejących wytwórczych rezerw terenowych lub terenów nieefektywnie wykorzystanych;
 - nowe, atrakcyjne obszary aktywizacji gospodarczej, dla działalności produkcyjno- składowej, transportu i spedycji oraz zaplecza technicznego w ogólnej powierzchni terenów zainwestowanych;
 - warunki terenowe i funkcjonalne dla rozwoju sfery rzemiosła i drobnego przemysłu o zaawansowanych technologiach oraz usług;
 - regulacja warunków eksploatacji surowców naturalnych;
- w zakresie tworzenia nowego wizerunku wytwórczego miasta:
 - prowadzenie promocji miasta, jako korzystnej lokalizacji różnorodnej wytwórczości i miejsca osiedlenia oraz realizacja przedsięwzięć publicznych;
 - przyciągnięcie do Siewierza nowych podmiotów wytwórczych- oferty terenowe;
 - zasób nieruchomości pozyskanych i udostępnianych, w celu osiedlenia się pożądanym przedsięwzięć komercyjnych;
 - wykorzystanie strategii rozwoju powiatu i województwa dla rozwoju gminy.

Równowaga środowiska kulturowego i przyrodniczego- czystość ekologiczna

Na cel ten składają się:

- ochrona prawna szczególnych wartości kulturowych- jakość prezentacji i wykorzystania dla funkcji turystycznych i potwierdzenia tożsamości ośrodka siewierskiego;
 - ochrona prawna szczególnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych w tym obszary chronionego krajobrazu, rezerwaty i użytki ekologiczne;
 - jakość funkcjonowania istniejących naturalnych, najbardziej aktywnych biologicznych, ekosystemów;
 - ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniami i skażeniem;
 - ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym ochrona kompleksów łąkowych;
 - wysoka jakość techniczna i technologiczna systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, jako podstawowego warunku równoważenia środowiska przyrodniczego;
 - likwidacja źródeł uciążliwości środowiskowych: działalności podmiotów gospodarczych, eksploatacji surowców, niskiej emisji, odpadów przemysłowych i innych.
 - dystanse przestrzenne pomiędzy terenami osiedleńczymi miasta i poszczególnych sołectw;

Sprawność systemu transportowego- powiązania regionalne i krajowe

Cel ten zostanie osiągnięty przez:

- w zakresie drogowego transportu krajowego:
 - rozbudowa krajowego i regionalnego węzła komunikacyjnego (modernizacja DK 1 i DK 15 oraz przebudowa węzła dróg ekspresowych w Wojkowicach Kościelnych i Podwarpiu- powiązanie z autostradą A 1 i lotniskiem);
 - dalekobieżny ruch tranzytowy poza centrum miasta- obwodnica siewierska na drodze kieleckiej;
- w zakresie komunikacji wewnątrz gminy:
 - dostępność terenów obsługiwanych układem ulicznym w mieście i sołectwach oraz przystosowana do wymagań funkcjonalnych stawianych przez użytkowników;
 - bezpieczeństwo ruchu kołowego, dostępność parkowania oraz segregacja ruchu pieszego oraz rowerowego od ruchu pojazdów.

Cele rozwoju Siewierza odnoszą się do całości miasta i sołectw oraz do ich poszczególnych elementów struktury przestrzennej. Odzwierciedleniem tego są przestrzenne aspekty długookresowych kierunków zagospodarowania przestrzennego, obejmujące takie rozmieszczenie głównych funkcji, jakie odpowiada wcześniej sformułowanym celom. Dotyczy to szczególnie wyznaczenia: strategicznych obszarów rozwojowych dla tych funkcji, obszarów wymagających rehabilitacji i modernizacji oraz obszarów wymagających jedynie interwencji prawnymi środkami, właściwymi dla gospodarki przestrzennej.

5. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

5.1. OBSZARY OBJĘTE LUB WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

5.1.1. Środowisko przyrodnicze

Dla osiągnięcia jednego z głównych celów rozwojowych, jakim jest turystyka, niezmiernie ważne jest kształtowanie polityki przestrzennej związanej z środowiskiem przyrodniczym oraz szeroko pojętą ochroną środowiska. Do najistotniejszych zadań z niej wynikającej należą:

- doprecyzowanie elementów rusztu ekologicznego i ich ochrona,
- ochrona szczególnych lokalnych wartości przyrodniczych,
- przeprowadzenie dolesienia obszarów uzupełniających ruszt ekologiczny,
- rekultywacja wyrobisk powstałych po eksploatacji kopalni,
- utworzenie nienaruszalnego kompleksu rolnego.

Zadaniem priorytetowym staje się określenie i ochrona przed zainwestowaniem obszarów tworzących ruszt ekologiczny łącznie na terenie miasta i sołectw. System ten tworzony jest przez wszystkie niezainwestowane tereny otwarte: lasy, łąki, wody, pola uprawne oraz tereny zieleni miejskiej i niezagospodarowanych nieużytków, powiązane układem wzajemnie zależnych "korytarzy"

i "wysp". Otoczeniem rusztu ekologicznego są tereny zainwestowane, będące do tego rusztu przeważnie w wyraźnej opozycji i stanowiące istotny element konkurencji i zagrożenia dla niego oraz neutralne tło.

- "Korytarzami ekologicznymi", tworzącymi ruszt ekologiczny, są:
 - szerokie doliny rzeczne a w szczególności dolina Czarnej Przemszy, Mitręgi, Trzoni, Brynicy i doliny potoków Żeliszawickiego i Smudzówka,
 - doliny mniejszych cieków wodnych o lokalnym charakterze,
 - ciek wodny bez wyodrębnionych obszarów dolinnych,
 - zadrzewienia o charakterze pasmowym.
- "Wyspami" rusztu ekologicznego na terenie Siewierza są:
 - duże kompleksy leśne Lasów Państwowych i Wspólnoty Siewierskiej,
 - mniejsze obszary leśne i tereny zieleni miejskiej należące do innych właścicieli,
 - Zalew Przeczycko- siewierski wraz ze stawami po wschodniej stronie trasy szybkiego ruchu DK1,
 - tereny dużych i zróżnicowanych ekologicznie łąk w szczególności na północy i północnym wschodzie gminy.
- Neutralne tło terenów ekologicznie ważnych stanowią:
 - tereny upraw polowych,
 - tereny mało zróżnicowanych nieużytków,
 - obszary pozostałych łąk.

Zadanie ochrona systemu ekologicznego Siewierza powinna polegać na ścisłym przestrzeganiu przepisów o ochronie przyrody i środowiska oraz prawa miejscowego głównie w formie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podobnie ważnym działaniem o charakterze ekologicznym jest ochrona istniejących szczególnych wartości przyrodniczych. Na terenie gminy istnieje cały szereg obszarów, które powinny być chronione, bądź to na mocy przepisów o ochronie przyrody, bądź prawem miejscowym. Wszystkie one stanowią bardzo istotne elementy rusztu ekologicznego Siewierza. Ze względu na proponowaną formę ochrony, można je podzielić na kilka grup, co przedstawia poniższe zestawienie:

OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO, PROPONOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRAWNĄ

Nazwa	Źródło	Rodzaj	Pow. w ha
OGÓŁEM			2057,6
Rezerваты florystyczne z całkowitym zakazem nowej zabudowy i infrastruktury			166,9
Mitręga	BRR	naturalna dolina rzeczna z nieuregulowanym ciekiem i licznymi zbiorowiskami łąkowymi, torfowiskowymi i przywodnymi	116,2
Podwarpie	UŚ	las, zbiorowiska okrajkowe i murawy kserotermiczne z licznymi występującymi roślinami chronionymi i rzadkimi w tym ze stanowiskiem wilczomleczka pstrego	50,7

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe			244
z dopuszczeniem inwestycji proekologicznych, rozbudowy systemu zieleni miejskiej oraz innej zabudowy nie wpływającej na pogorszenie się percepcji krajobrazu i jakości środowiska			
Pasieka- Zamek	BRR	las, łąki, rzeka oraz tereny zabudowy w tym ruiny zamku	166,9
Czarna Przemsza	BRR	łąki, rzeka oraz tereny zabudowy	47,1
Obszary chronionego krajobrazu			1065,8
z dopuszczeniem inwestycji proekologicznych, rozbudowy systemu zieleni miejskiej oraz innej zabudowy nie wpływającej na pogorszenie percepcji krajobrazu i jakości środowiska			
Łąki Trzonia	BRR	podmokłe łąki z zadrzewieniami i fragmentami lasu	244,1
Las Trzonia	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	92,7
Las Szeligowiec I	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	41,2
Las Szeligowiec II	BRR	zwydmienia porośnięte lasem, miejscami zabagnienia	269,6
Komorne- Pustkowie	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	40,2
Czarna Przemsza- Zawodzie	BRR	rozległa dolina rzeczna z łąkami i zadrzewieniami oraz tereny zabudowy	250,4
Pastwiska	BRR	łąki z zadrzewieniami oraz tereny zabudowane	127,6

Użytki ekologiczne			580,9
z całkowitym zakazem nowej zabudowy i infrastruktury			
Szeligowiec I	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	11,5
Szeligowiec II	BRR	bagniska	20,2
Szeligowiec III	BRR	śródlądne oczko wodne	0,4
Szeligowiec IV	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	31,3
Potok Żelisławicki	BRR	dolina potoku, łąki z zadrzewieniami	91,9
Podbagnie	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	10
Żelisławice	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	13,8
Kazimierzówka	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	45
Warszawska	BRR	zwydmienia porośnięte lasem	23,1
Krzanów (Franciszek)	BRR	nieczynny kamieniołom z murawami kserotermicznymi i zakrzaczeniami	29
Kąty- Gęste Krzaki	PRO NATURA	łąki, zakrzaczenia i zadrzewienia	56,4
Stawki	BRR	bagniska	18,4
Łąki nad zalewem	BRR	zarośla wiklinowe i zadrzewienia łąkowe	9,6
Czarna Przemsza-Zalew	BRR	dolina rzeczna ze stawami i łąkami	140,8
Przymiarki	BRR	łąki z zadrzewieniami łąkowymi	11,7
Burdzowice	UŚ	nieczynny kamieniołom porośnięty lasem	63,2

UWAGA: Źródło oznacza autorstwo danej propozycji, gdzie skróty oznaczają zespoły autorskie: BRR- Biuro Rozwoju Regionu w Katowicach, UŚ- Uniwersytet Śląski i PRO NATURA.

Poza powyższymi formami ochrony z ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 października 1991r., proponuje się inne rodzaje ochrony:

- pasma ekologiczne z całkowitym zakazem zabudowy, chronione np. planem miejscowym czy odmownymi decyzjami o warunkach zabudowy:
 - odcinek Czarnej Przemszy poza obszarami wyznaczonymi do innych form ochrony o pow. 51,5 ha,
 - odcinek Potoku Żelisławickiego poza obszarem wyznaczonym do ochrony jako użytek ekologiczny o pow. 78,5 ha,
 - Potok Smudzówka o pow. 58,7 ha,
 - wprowadzana metoda ogniskowo-kompleksowa ochrony lasu, jako wewnętrzna forma ochrony i naturalizacji stosowana przez PGL Lasy Państwowe:
 - cztery powierzchnie leśne w obrębie lasów będących własnością PGL Lasy Państwowe o łącznej pow. 62,8 ha.
- *Rozmieszczenie terenów chronionych i przewidzianych do ochrony przedstawia mapa uwarunkowań rozwoju przestrzennego oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego.*

Celowym wydaje się przyjęcie następujących priorytetów w ochronie tych obszarów:

- etap I- ochrona wszystkich terenów przepisami prawa miejscowego, jako pasma ekologiczne o całkowitym zakazie zabudowy, lub w przypadku propozycji obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych z dopuszczeniem jedynie takich inwestycji, których budowa nie pogorszy percepcji krajobrazu i jakości środowiska;
- etap II- wystosowanie wniosku o wprowadzenie formy ochrony rezerwat florystyczny do urzędów kompetentnych i wprowadzenie przez gminę w okresie przejściowym ochrony jako użytek ekologiczny;
- etap III- wystosowanie do wojewody wniosków o wprowadzenie pozostałych form ochrony i w razie odmowy wprowadzenie ich przez gminę;
- etap IV- weryfikacja wprowadzonych form ochrony i ewentualna ochrona nowych terenów, które zyskały walory przyrodnicze, do tego je predysponujące.

Kolejnym istotnym celem proekologicznym są dolesienia. Jako materiał wejściowy do wypracowania koncepcji dolesień, posłużyły: koncepcje rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i granica rolno-leśna. Znaczna część obszarów przedstawionych w tych dokumentach, jako tereny zalesień została zredukowana, wprowadzono natomiast inne, konieczne ze względu na różne potrzeby wynikające z perspektywy wdrożenia rozwiązań przestrzennych lub na terenach szczególnie do tych celów predysponowanych:

- z koncepcji rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych przejęto 67,9 ha z proponowanych 78,9 ha (w tym tereny zieleni wysokiej i niskiej),

- z miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy przejęto 1,9 ha z proponowanych 270,3 ha,
- z opracowania granicy rolno-leśnej przejęto 194,6 ha z proponowanych 327,8 ha (w tym I i II kolejności),
- na potrzeby wprowadzenia innych rozwiązań przestrzennych zaproponowano dalsze 209,6 ha dolesień oraz 476,4 ha ze względu na jakość gleb, należących do najgorszych kompleksów a znajdujących się na tym terenie.

Istotnym problemem związanym lasami, prócz kwestii dolesień jest również przebudowa struktury gatunkowej istniejącego drzewostanu. Jak wynika z informacji uzyskanych z Nadleśnictwa Siewierz, sytuacja ta na terenie gminy nie wygląda najgorzej, ponieważ obecny skład gatunkowy w dużych kompleksach odbiega od zbiorowisk potencjalnych jedynie o ok. 15%. Konieczna jest jednak dalsza ich przebudowa oraz wprowadzanie nowych zalesień zgodnych z występującymi na terenie gminy zbiorowiskami. Generalnie są to następujące zespoły:

- *Peucedano Pinetum cladonietosum* i *typicum* (subkontynentalny bór świeży),
- *Quercu roboris-Pinetum* (kontynentalny bór mieszany),
- *Serratulo-Pinetum* (subborealny bór mieszany),
- *Fago-Quercetum petraeae* (zbiorowiska w typie boru mieszanego),
- *Potenillo albae-Quercetum* (światlista dąbrowa),
- *Tilio-Carpinetum* (grond subkontynentalny).

W mniejszym zakresie na obszarze Gminy występują zespoły *Vaccinio uliginosi-pinetum*, (kontynentalny bór bagienny) *Sphagnetum magellanici* (mszar), *Ledo-sphagnetum* (kontynentalne torfowisko wysokie) w terenach zabagnionych i torfowiskowych oraz z klasy *salicetea purpureae* (zaroślowe zbiorowiska wierzb wąskolistnych) przy ciekach i zbiornikach wodnych.

W Siewierzu występuje wiele wyrobisk eksploatacyjnych związanych z wydobywaniem surowców naturalnych metodą odkrywkową. Wszystkie cztery duże kopalnie odkrywkowe przewidują rekultywację wyrobisk w kierunku wodnym:

- najwcześniej zrekultywowane zostanie wyrobisko kopalni piasku podsadzkowego Kuźnica Warężyńska ma to nastąpić w następnym dziesięcioleciu, a zbiornik ma zająć powierzchnię ponad 600 ha z czego ok. 108 ha ma się znaleźć w Siewierzu;
- na początku lat 30-tych następnego stulecia, po zakończeniu eksploatacji, zalaniu ulegnie wyrobisko kopalni dolomitów w Brudzowicach- Bacholinie tworząc lustro wody o powierzchni 68,5 ha otoczone pasami zalesień i urządzoną plażą trawiastą;
- konsekwencją zalania powyższego wyrobiska będzie konieczność zakończenia eksploatacji i rekultywacji wyrobiska kopalni "Podleśna" i "Nowa Wioska" o powierzchni luster wody odpowiednio 38,6 ha i 14,2 ha.

W związku z przebudową terenu obecnej firmy "Magnus" przy ulicy Warszawskiej planuje się zasypanie największego stawu na terenie o powierzchni 1,5 ha. Konsekwencją tych rekultywacji będzie zwiększenie się powierzchni zajmowanej przez wody z obecnych 197 ha do ponad 423 ha w stanie docelowym,

co będzie miało bardzo duże i korzystne następstwa ekologiczne oraz niebagatelny wpływ na ożywienie ruchu turystycznego.

Zagadnienia związane z ochroną środowiska wiążą się przede wszystkim z dwoma kierunkami zmian:

- uregulowaniem gospodarki ściekowej poprzez budowę sprawnego systemu kanalizacji lub w izolowanych przypadkach z dala od projektowanych zlewni kanalizacji, lokalnych rozwiązań skutecznego oczyszczania ścieków;
- likwidacją niskiej emisji poprzez przejście na proekologiczne formy ogrzewania mieszkań (lokalne kotłownie, piece gazowe i olejowe oraz wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii, jak np. energia geotermalna, słoneczna, wiatrowa)

5.1.2. Środowisko kulturowe

➤ *Pełny zakres problematyki ochrony zasobów kulturowych zawarty jest w opracowaniu pt. "Ochrona wartości kulturowych. Wytyczne konserwatorskie wraz z wyznaczeniem obiektów i stref ochrony konserwatorskiej dla Miasta i Gminy Siewierz", stanowiącym część składową "Studium..."*

W celu prowadzenia bieżącej i przyszłej polityki konserwatorskiej na terenie gminy Siewierz proponuje się działania główne (podstawowe) i porządkowe.

- W ramach działań głównych, wyznacza się:
 - obiekty i nieruchomości proponowane do wpisu do rejestru zabytków województwa śląskiego na podstawie zapisu art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z późn. zm.);
 - granice stref ochrony konserwatorskiej (A, E, W) wraz z wnioskami, wytycznymi, ustaleniami i zaleceniami dotyczącymi zasad ochrony wartości kulturowych (w wyznaczonych granicach) zgodnie z zapisem art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późn. zm.);
 - obiekty i nieruchomości (dobra kultury) proponowane do objęcia ochroną konserwatorską, a nie wpisane do rejestru zabytków, w układzie stanowiącym pomoc do prowadzenia ich ewidencji- art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z późn. zm.); obowiązek prowadzenia powyższej ewidencji przez zarządy gmin wprowadzony został ustawą z dnia 24 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej- w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668).
- W ramach działań porządkowych zaproponowano:
 - wykaz obiektów podlegających skreśleniu z rejestru zabytków województwa śląskiego wraz z uzasadnieniem zgodnie z zapisem art. 16.1. ustawy o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z późn. zm.),
 - działania informacyjne zgodnie z zapisem art. 19 ustawy o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z późn. zm.).

W związku z faktem, iż obiekty wpisane do rejestru zabytków objęte są ciągłą ochroną prawną, najistotniejszym celem jest wskazanie stref i obiektów, które nie będą wpisywane do rejestru zabytków, a ze względu na ich różnorodność (historyczne, kulturowe, krajobrazowe, środowiskowe itp.) znaczenie dla lokalnej

społeczności winny być objęte ochroną na mocy prawa lokalnego, tzn. w ramach zapisu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

□ 5.1.2.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Dane zamieszczone w tabelach zawierają informacje uzyskane w Państwowej Służbie Ochrony Zabytków w Katowicach, uzupełnione o informacje i uwagi zebrane w czasie sporządzania opracowania.

NIERUCHOME OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Obiekt	Miasto/ sołectwo	Adres/ lokalizacja	Nr rejestru, data wpisu	Określenie granic	Uwagi
Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Macieja; budynek kościoła, mur otaczający kościół, oraz bramy.	Siewierz miasto	Kościuszki 12	58/48 18.11.48		
Układ urbanistyczny z centralnie położonym rynkiem i ulicami wybiegającymi z narożników, ul. 3 Maja, teren kościoła parafialnego, droga do zamku, plac strażacki	Siewierz miasto	ograniczony ulicami: Kościuszki, Długosza, Ludową, Krakowską, Bytomską, Częstochowską	803/67 20.12.67	granice oznaczono w decyzji	decyzja o wpisie pozbawiona jest załącznika graficznego; przedstawiony na mapie zakres przestrzenny układu urbanistycznego jest propozycją aktualizacji wpisu z włączeniem do niego ul. Częstochowskiej
Kościół filialny p. w. świętego Walentego	Siewierz miasto	Krakowska	779/67 17.06.67	najbliższe otoczenie	
Zamek (obecnie w ruinie)	Siewierz miasto		777/67 17.06.67, 333/51 10.09.51	całość obiektu w promieniu 100 m od linii fosa zamkowej	
Budynek mieszkalny przy zamku	Siewierz miasto		784/67 17.06.67	granice obejmują działkę	obecnie obiekt nie istnieje- proponuje się skreślenie z rejestru zabytków
Dworek (dawne przedszkole)	Siewierz miasto	Kościuszki 5	375/53 29.01.53	brak określenia granic	
Budynek mieszkalny	Siewierz miasto	Bytomska 7	781/67 17.06.67	granice obejmują działkę	obecnie obiekt nie istnieje- proponuje się skreślenie z rejestru zabytków
Budynek mieszkalny	Siewierz miasto	Kościuszki 5	783/67 17.06.67	granice obejmują działkę	jest to ten sam obiekt co 375/53- proponuje się anulowanie decyzji i skreślenie z rejestru zabytków
Dom	Siewierz miasto	przy zbiegu ulic Kościuszki i 3 Maja	269/50 27.01.50	brak określenia granic	obiekt niemożliwy do zidentyfikowania- proponuje się skreślenie z rejestru zabytków
Budynek mieszkalny	Siewierz miasto	Rynek 22	780/67 17.06.67	granice obejmują działkę	
Dom drewniany	Siewierz miasto		374/67 17.06.67	granice obejmują działkę	brak jakichkolwiek informacji o obiekcie- proponuje się skreślenie z rejestru zabytków
Kościół cmentarny p. w. świętego Jana Chrzyciciela	Kuźnica Świętojańska	ulica Cmentarna	57/48 18.11.48 776/67 17.06.67	obiekt w ramach ogrodzenia	

Budynek mieszkalny podworski	Sulików	Młyńska 21	799/67 17.06.67	granice obejmują najbliższe otoczenie	obecnie całkowicie zmieniony i pozbawiony cech zabytkowych- proponuje się skreślenie z rejestru zabytków
Budynek mieszkalny podworski	Sulików	Młyńska 22	800/67	najbliższe otoczenie	
Kościół parafialny p. w. świętych Marcina i Doroty	Wojkowice Kościelne	Dąbrowska	64/48 18.11.48 16/60 23.02.60		
Spichlerz	Wojkowice Kościelne		17/60 23.02.60		obiekt przeniesiony do skansenu etnograficznego proponuje się skreślenie z rejestru zabytków
Kaplica grobowa	Żeliszewice		801/67 17.06.67	najbliższe otoczenie	

□ 5.1.2.2. Stanowiska archeologiczne

➤ Wykaz stanowisk archeologicznych przedstawia tabl. 1.

Na terenie gminy znajduje się szereg stanowisk archeologicznych, z których wiele uległo zniszczeniu. Ich charakterystykę zawiera poniższe zestawienie.

- Charakterystyka stanowisk archeologicznych ze śladami osadnictwa :
 - stanowisko nr 1 związane jest z zamkiem. Badania archeologiczne prowadzone były w latach 1963, 1970- 1974.
 - stanowisko nr 6- grodzisko ze skupiskiem stanowisk z okresu wczesnego średniowiecza i średniowiecza wpisane jest do rejestru zabytków województwa śląskiego- nr rejestru konserwatorskiego 776/67, jako zabytek architektury- romański kościół grodowy. Miejsce to znane było dawniej jako Kuźnica Świętojańska; obecnie jest to teren cmentarza wokół kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela.
 - stanowiska nr 2, 3 i 4 zlokalizowane są na stokach doliny rzeczki Mitręgi gdzie znaleziono pojedyncze krzemienie.
 - stanowisko nr 4 uległo całkowitemu zniszczeniu przez kopalnię kruszywa.
 - stanowisko nr 20 uległo całkowitemu zniszczeniu przez kopalnię kruszywa.
 - stanowiska nr 22 i 23 zlokalizowane są w pobliżu odkrywkowej kopalni.
 - stanowiska nr 28 i 29 znajdują się pod wodą Zalewu Przeczycko- siewierskiego.
- Uwagi dotyczące stanowisk nieistniejących, których lokalizacja jest znana:
 - stanowisko nr I znane dawniej jako Kuźnica Świętojańska przebadane było powierzchniowo w 1988r.- wynik negatywny.
 - stanowisko nr II obecnie znajduje się pod wodą Zalewu Przeczycko- siewierskiego.
 - stanowisko lp. III zlokalizowane było na podstawie współrzędnych mapy niemieckiej w skali 1: 100 000 (blatt 51, Beuthenr. 8522 h. 9505). Była to dawna kopalnia kruszywa. Obecnie stanowisko już nie istnieje (Karta Ewidencji Stanowiska Archeologicznego opracowana w marcu 1991r.)

Na terenie, gdzie zlokalizowane są stanowiska archeologiczne wszelkie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi oraz powinny mieć zabezpieczony nadzór archeologiczny.

□ 5.1.2.3. Wartości kulturowe i krajobrazowe- propozycje ochrony

Do podstawowych założeń strategii w zakresie ochrony miast historycznych należą:

- rozpoznanie oraz ocena miejskich zespołów wraz z uzasadnieniem społecznej konieczności ich ochrony;
- zintegrowanie ośrodków historycznych ze współczesnymi organizmami miejskimi w celu prawidłowego rozwoju urbanistycznego całości zespołów; w ramach nowych organizmów miejskich zespoły historyczne winny stanowić zarazem trwałe element dziedzictwa historycznego;
- fachowa rewaloryzacja historycznych struktur urbanistycznych i zapewnienie jak najodpowiedniejszego ich wykorzystania;
- nadanie historycznym zespołom miejskim rangi zjawiska niepowtarzalnego, stanowiącego zarazem element składowy nowego stylu życia i środowiska naturalnego.

Różne zespoły urbanistyczne posiadają szereg cech indywidualnych w ich układach przestrzennych. Są to różnice wynikające z warunków lokalizacji, warunków historycznych i społecznych. Rewaloryzacja zespołów zabytkowych nie może ograniczać się do zabiegów mających na celu konserwację stanu istniejącego, ale powinna być traktowana jako ważny element pielęgnowania i kształtowania środowiska. Jedną z charakterystycznych cech współczesnego stosunku do architektury jest wyostrożona wrażliwość na jej współlistnienie ze środowiskiem, w którym powstaje. Budynki wznoszone w obrębie lub w sąsiedztwie zespołów zabytkowych muszą być z nimi harmonizowane, nawet jeśli to wymaga operowania formą, która w innym przypadku nie byłaby uzasadniona. W takich terenach intensywność zabudowy, liczba kondygnacji, technologia budowlana itp. muszą być dostosowane do warunków lokalnych.

Przyjęto następujące założenia rewaloryzacji układów i zespołów zabytkowych:

- pozostawienie niezmienionego układu urbanistycznego miasta średniowiecznego,
- ewentualną zmianę programu użytkowania budynków, mającą na celu właściwą ich eksploatację,
- utrzymanie podziału dawnych działek budowlanych z jednoczesnym wykorzystaniem wewnątrz jako prawidłowych przestrzeni wewnątrzblokowych przy zabudowie mieszkaniowej,
- pełne poszanowanie wszystkich wartości stylowych nawarstwień,
- przeprowadzenie w pełnym zakresie prac remontowo- konserwatorskich oraz modernizacji, mającej na celu wyposażenie budynków w instalację wodno- kanalizacyjną, centralnego ogrzewania, gazową, elektryczną i telefoniczną,
- maksymalne wyeliminowanie ruchu kołowego.

W praktycznej działalności ochrona środowiska kulturowego miast utożsamiana jest z ochroną zabytkowych układów urbanistycznych. Istnieje tendencja do rozciągania opieki konserwatorskiej na coraz to nowe obszary i zespoły zabudowy w imię li tylko zapobieżeniu ich przebudowie lub oszpeceniu, a nie w imię stwierdzonych wartości historycznych. Coraz częściej odnosi się wrażenie, że adaptowanie zespołów starej zabudowy oraz zapewnienie ładu przestrzennego w miastach i wsiach, możliwe jest tylko po uznaniu ich za zabytkowe i po poddaniu ich oficjalnej ochronie konserwatorskiej.

Ochrona środowiska kulturowego, będąca pojęciem szerszym niż ochrona zabytkowych układów urbanistycznych, polegająca na:

- o utrwalaniu i twórczym wykorzystaniu w trakcie rozbudowy i przebudowy miast i wsi wartościowych związków krajobrazowych, właściwej skali zabudowy,
- o zachowaniu i wykorzystaniu składników układu przestrzennego, powinna być częścią działalności urbanistycznej i budowlanej.

Obowiązująca ustawa o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10 z 1962r., poz. 48, z późn. zm.) rozszerza pojęcie zabytku na dobra kultury oraz obejmuje nimi także obiekty współczesne, ale operuje jedynie kryteriami wartości historycznej, naukowej lub artystycznej. Taki zakres ochrony nie uwzględnia wszystkich potrzeb. Na zachowanie zasługują także obiekty, a zwłaszcza zespoły, nie będące owocem działalności artystycznej, ale mające znaczenie dla walorów krajobrazu oraz nadające miejscowościom odrębny wyraz, czy też rodzimy charakter.

□ 5.1.2.4. Strefy proponowane do objęcia ochroną

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późn. zm.) oraz art. 11. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z późn. zm.), wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej ma na celu ochronę, utrzymanie i zachowanie najwartościowszych elementów zabytkowych, kulturowych i krajobrazowych. Nie ogranicza to wprowadzenia nowych funkcji, nowej zabudowy, nowych materiałów budowlanych, lecz określa w jaki sposób, harmonijny i zgodny z charakterem zabytkowej zabudowy w mieście, prowadzić działalność inwestycyjną.

Wyróżnia się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- A- ścisła ochrona konserwatorska wyznaczona na obszarach o dobrze zachowanej strukturze przestrzennej, o nieznacznych przekształceniach historycznej kompozycji;
- B- pośrednia ochrona konserwatorska zachowanych elementów zabytkowych, obejmuje tereny historycznego układu przestrzennego położone najczęściej poza dawnym ośrodkiem układu, np. tereny dawnych przedmieść, obrzeży miasta, nie zawierające znacznej liczby obiektów zabytkowych centrum historyczne, gdy jego układ posiada wartość zabytkową;
- E- ochrona ekspozycji wyznaczona na obszarach stanowiących zabezpieczenie właściwej ekspozycji obiektów lub zespołów zabytkowych tj. danej struktury chronionej;
- K- ochrona krajobrazu na obszarze integralnie związanym ze strukturą chronioną;
- W- ochrona wykopalisk i wartości archeologicznych tj. reliktyw archeologicznych na obszarach o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych, w obrębie których powinna być zakazana wszelka działalność budowlana, nie związana bezpośrednio z rewaloryzacją tych terenów;
- Wo- obserwacja archeologiczna na obszarach o domniemanej, na podstawie badań, obecności reliktyw archeologicznych.

WARTOŚCI KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE- OBSZARY PROPONOWNE DO OBJĘCIA OCHRONĄ W STREFACH OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

Strefa	Lokalizacja obszaru	Granice strefy
Strefa "A" ochrony konserwatorskiej	Siewierz- wsch.- centrum miasta	<p>odcinek południowy- od skrzyżowania ul. Warszawskiej z ul. Bytomską, obejmując południową pierzeję ul. Bytomskiej (granica strefy przebiega wzdłuż tylnych, południowych granic nieruchomości), dalej wzdłuż ulic: Wesołej, Zielonej i Krakowskiej (nie obejmując strony południowej tych ulic) do mostku nad rzeką, a dalej wzdłuż brzegu rzeki Czarna Przemsza;</p> <p>odcinek wschodni- od brzegu rzeki Czarna Przemsza, drogą będącą przedłużeniem ul. Kościuszki, fragmentem ul. Kościuszki, wzdłuż ul. Czarnieckiego i ul. Żwirki i Wigury (bez strony wschodniej) do skrzyżowania z ul. Strumień;</p> <p>odcinek północny- wzdłuż tylnych, północnych, granic nieruchomości zlokalizowanych po północnej stronie ul. Strumień, wzdłuż ul. Częstochowskiej (bez zabudowy Placu Wojska Polskiego), wzdłuż ul. Bohaterów (bez pierzei północnej) do skrzyżowania z ul. J. Piłsudskiego;</p> <p>odcinek zachodni- wzdłuż ul. J. Piłsudskiego (bez pierzei zachodniej), ul. J. Długosza, wzdłuż tylnych, północnych, granic nieruchomości zlokalizowanych po stronie północnej ul. Bytomskiej do skrzyżowania z ul. Warszawską.</p>
Strefa "E" ochrony ekspozycji	Siewierz- wschód- zamek i jego otoczenie	<p>odcinek południowy- wzdłuż brzegu rzeki Czarna Przemsza (pokrywa się granicą strefy "A" ochrony konserwatorskiej);</p> <p>odcinek wschodni- od brzegu rzeki Czarna Przemsza drogą będącą przedłużeniem ul. Kościuszki, fragmentem ul. Kościuszki (pokrywa się z granicą strefy "A" ochrony konserwatorskiej);</p> <p>odcinek północny- wzdłuż ul. Kościuszki;</p> <p>odcinek zachodni- wzdłuż granic nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Ludowej, dalej odcinkiem ul. Krakowskiej do mostku nad rzeką, a dalej wzdłuż brzegu rzeki Czarna Przemsza.</p>
Strefa "W" ochrony archeolog.	Siewierz- wsch.- zamek i jego otocz.	Granice strefy ochrony archeologicznej pokrywają się z granicami strefy "E" ochrony ekspozycji.
Strefa "E" ochrony ekspozycji	Wojkowice K.- kościół i jego otoczenie	Granice strefy ochrony ekspozycji kościoła pw. św. Marcina i Doroty wyznacza się wzdłuż ulic: Dąbrowskiej, Kościelnej i Zachodniej oraz dla wglądu na kościół od strony południowej, wzdłuż trasy DK 1.

USTALENIA, WYTYCZNE I POSTULATY KONSERWATORSKIE DLA STREF OCHRONY

- Strefa "A" ochrony konserwatorskiej (centrum miasta)
- Urbanistyka:
 - wszelkie działania związane z realizacjami inwestycji w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
 - prace i roboty ziemne wymagają nadzoru archeologicznego,

- utrzymanie historycznego kształtu przestrzennego obszaru poprzez zachowanie układu ulic (w miarę możliwości w pierwotnych szerokościach) i placów wraz z liniami zabudowy oraz liniami podziału parcelacyjnego,
 - uporządkowanie układu przestrzennego poprzez wyburzenie obiektów bezwartościowych i będących w złym stanie technicznym oraz przebudowa istniejących w celu nadania ścisłemu centrum charakteru reprezentacyjnego,
 - opracowanie projektu dotyczącego zieleni (stan istniejący, stan zachowania, ewentualna rekonstrukcja założeń, projekt nowych założeń, pielęgnacja itp.),
 - opracowanie planu zagospodarowania terenu Placu Ogródzkiego wraz z określeniem funkcji, wytycznymi konserwatorsko- architektonicznymi dla obiektów oraz aranżacją małej architektury, zieleni, nawierzchni placu itp.,
 - maksymalne wyeliminowanie ruchu kołowego z Rynku.
- **Architektura**
 - wszelkie działania związane z remontem, adaptacją, modernizacją, konserwacją obiektów istniejących należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
 - nowe realizacje wymagają uzyskania wytycznych konserwatorskich od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
 - obiekty wpisane do rejestru zabytków należy chronić według zasad jakim podlegają;
 - należy zachować historyczny, staromiejski charakter zabudowy poprzez utrzymanie m. in. gabarytów budynków, kształtu dachów, usytuowania obiektów na działkach, ogólnych propozycji funkcjonalnych itp.; miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego winien określić standardy zabudowy dla poszczególnych ulic lub kwartałów ulic (stanowiących małe, jednolite zespoły zabudowy wchodzące w skład proponowanej strefy) oraz powinien obejmować granice wyznaczonej strefy konserwatorskiej; podstawowym celem jest zapobieżenie realizacji obiektów dysharmonizujących z zabudową istniejącą,
 - opracowanie standardów i wytycznych konserwatorskich dla zabudowy ulicy Strumień,
 - obowiązek stosowania wysokiej klasy materiałów budowlanych tradycyjnych lub nowoczesnych (pokrycia dachów, stolarka okienna i drzwiowa, cokoły, kolorystyka fasad);
 - wysoki poziom nowo projektowanej architektury;
 - wykonanie kart ewidencyjnych obiektów i zespołów zabytkowego budownictwa drewnianego, który systematycznie wypierane jest przez budownictwo współczesne;
 - przed ewentualnymi rozbiórkami obiektów znajdujących się w strefie należy wykonać inwentaryzację architektoniczną i fotograficzną.
 - **Detal i mała architektura:**
 - określić zasady dotyczące wyglądu szyldów, reklam, tablic informacyjnych, napisów itp. (wolnostojących, mocowanych na elewacjach i innych);
 - wprowadzić zakaz umieszczania anten satelitarnych na elewacjach frontowych budynków;
 - określić charakter oświetlenia ulicznego, ewentualnego oświetlenia obiektów zabytkowych itp.;
 - określić standardy dla: nawierzchni ulic i placów, wyglądu architektonicznego przystanków komunikacji miejskiej, wszelkich pozostałych elementów małej architektury takich jak ławki, słupki chodnikowe, kosze na śmieci itp.

□ Strefa "E" ochrony ekspozycji (zamek i jego otoczenie)

Ruiny średniowiecznego zamku stanowią pozytywną dominantę w terenie oraz atrakcyjny punkt widokowy. W strefie ustala się:

- zakaz naruszania krajobrazowej kompozycji przestrzennej;
- całkowity zakaz zabudowy;
- kształtowanie zieleni w sposób harmonijny;
- zakaz przesłaniania zamku różnymi obiektami, w tym także reklamami, tablicami informacyjnymi itp.

□ Strefa "W" ochrony archeologicznej (zamek i jego otoczenie)

- prowadzenie badań archeologicznych (kontynuacja i uzupełnienie badań prowadzonych w latach poprzednich),
- prowadzenie jakichkolwiek prac ziemnych wymaga nadzoru archeologicznego.

□ Strefa "E" ochrony ekspozycji (Wojkowice Kościelne)

- całkowity zakaz realizacji nowej zabudowy;
- bezwzględny zakaz ustawiania różnych obiektów, w tym między innymi reklam i innych, które zasłaniać będą gładną kościół;
- należy w miarę możliwości likwidować budynki dysharmonijne zlokalizowane w sąsiedztwie kościoła lub dokonać ich przebudowy, dostosowując je do wymagań zabytkowego sąsiedztwa;
- zakaz naruszania krajobrazowej kompozycji przestrzennej;
- kształtowanie zieleni w sposób harmonijny.

□ 5.1.2.5. Obiekty proponowane do objęcia ochroną

Zgodnie z zapisem art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z późn. zm.) przedstawia się listę wartości kulturowych i krajobrazowych w Siewierzu.

WARTOŚCI KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE- OBSZAR I OBIEKTY PROPONOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ ORAZ ZALECANE DO UDOKUMENTOWANIA

Obszar/ Obiekt	Adres	Proponowany rodzaj ochrony	Uwagi
Siewierz- wschód			
			* Skreślono w zmianie Studium dla terenu nr 2
Siewierz- Kuźnica Sulikowska			
dom	Długa 8	wpis do rejestru zabytków	zlokalizowany przed szkołą; zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Długa 13 (?), przed nr 15	zapis planu zagosp. przestrzennego	pogorszony stan techniczny; zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Długa 26	-	istnieje jedynie część domu, dom "przecięto", a nowy duży dom wybudowano w jego bezpośrednim sąsiedztwie
dom	Długa 28	wpis do rejestru zabytków	zachowany bez większych zmian i przebudów wraz z ogrodem; zalecane udokumentowanie nieruchomości dla archiwum WKZ
dom	Długa 30	zapis planu zagosp. przestrzennego	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ; niekorzystna lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie dużego domu mieszkalnego

dom	Długa 51a	zapis planu zagosp. przestrzennego	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Długa 52	zapis planu zagosp. przestrzennego	zalecane udokumentowanie nieruchomości dla archiwum WKZ; bezpośrednie sąsiedztwo dużego domu mieszkalnego o "agresywnej" architekturze
dom	Długa 55	zapis planu zagosp. przestrzennego	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Długa 57	zapis planu zagosp. przestrzennego	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Długa 60	zapis planu zagosp. przestrzennego	pogorszony stan techniczny szczeg. dobudówki; zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Długa 67	zapis planu zagosp. przestrzennego	oryginalny płot; zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
Brudzowice			
chałupa	Brudzowice 6	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
chałupa	Brudzowice 9	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
chałupa	Brudzowice 11 (?), obok nr 9	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
chałupa	Brudzowice 21	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
Gołuchowice			
dom	Graniczna 30	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Graniczna 68	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Graniczna 81	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ; obiekt w znacznie pogorszonym stanie technicznym; częściowo wymienione okna
Podwarpie			
dom	Podwarpie 4	zapis planu zagospodarowania przestrzennego	współczesna dobudówka; zmiana stolarki i zamurowania otworów okiennych, zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Podwarpie 10	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Podwarpie 15	-	zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
dom	Podwarpie 46 (?), za nr 44	-	oryginalna stolarka okienna; zalecane udokumentowanie dla archiwum WKZ
Warężyn			
dom	Warężyn 4 za zjazdem z trasy, przy znaku infor.	-	zalecane udokumentowanie nieruchomości dla archiwum WKZ

➤ Powyższe obiekty i obszary przedstawia mapa uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

□ 5.1.2.6. Cmentarze

- cmentarze zabytkowe:

Miejscowość: Siewierz- Kuźnica Świętojańska

Adres: trasa Katowice- Warszawa DK 1,

Lokalizacja: zdeterminowana wydarzeniami historycznymi przy kościółku cmentarnym p.w. św. Jana Chrzyciela, ekspozycja pełna, na wzniesieniu przy trasie szybkiego ruchu;

Rodzaj cmentarza: wyznaniowy, rzymsko- katolicki,

Położenie krajobrazowe: wzniesienie, którego kształt ulegał zmianom na skutek nawianym tu od strony północno- zachodniej piaskom w wieku XVII i w następnych stuleciach, oraz ostatnio zniekształcony kształt przez rozległy cmentarz.

Architektura w obrębie cmentarza: kościół cmentarny p. w. św. Jan Chrzciciela- cały teren ogrodzony murem z kamienia i piaskowca, częściowo otynkowany.

Zieleń: skład gatunkowy materiału roślinnego różnorodny tj. między innymi modrzewie, akacje, brzozy i różne gatunki ozdobnych drzew i krzewów iglastych- cyprysy, jałowce, cisy; po lewej stronie kaplicy fragment alei akacjowej; nie ma zieleni otaczającej, nie ma alei dojazdowej.

Ogólny stan zachowania: dobry.

Walory historyczne: ze względu na istnienie w dobrym stanie technicznym kościółka cmentarnego p. w. św. Jana Chrzciciela, najstarszego obiektu sakralnego na terenie województwa śląskiego który był najprawdopodobniej kościołem grodowym, a otaczający go teren jest pozostałością grodziska wczesnośredniowiecznego; artystyczne: ze względu na istnienie, niestety nielicznych już, zabytkowych nagrobków proponowanych do objęcia prawną ochroną konserwatorską;

- cmentarze z elementami zabytkowymi:

Miejscowość: Siewierz- Wojkowice Kościelne

Adres: ul. Warszawska trasa Katowice- Warszawa,

Rodzaj cmentarza: wyznaniowy; rzymsko- katolicki,

Architektura w obrębie cmentarza: kaplica cmentarna ;

Zieleń: skład gatunkowy materiału roślinnego różnorodny;

Ogólny stan zachowania: dobry

Walory: artystyczne: ze względu na istnienie, niestety nielicznych już, zabytkowych nagrobków; nagrobki te zlokalizowane są obok siebie wzdłuż jednej alei; aleja ta zlokalizowana jest na wysokości kaplicy po prawej stronie;

- 5.1.2.7. Obiekty i nieruchomości (dobra kultury) proponowane do objęcia ochroną konserwatorską
(w układzie stanowiącym ewentualną pomoc do prowadzenia ich ewidencji- art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z późn. zm.)

Dobra kultury- nagrobki proponowane do objęcia ochroną przedstawia tabl. 2.

- 5.1.2.8. Wykaz miejsc pamięci narodowej i innych upamiętnień

Wykaz miejsc pamięci narodowej i innych upamiętnień zestawiono wg kartoteki Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa:

- Pomnik ofiar terroru hitlerowskiego w latach 1939- 45;- Siewierz, Plac Wojska Polskiego.
- Pomnik poległych w latach 1915- 20;- Siewierz, skwer między kościołem p.w. Św. Macieja, a budynkiem dawnej Gminy.
- Pomnik ku czci poległych za wolność i demokrację;- Żeliszawice.
- Mogiła Żołnierzy Radzieckich poległych w czasie II wojny światowej na terenie gminy Siewierz;- Siewierz- cmentarz parafialny.

5.2. LOKALNE WARTOŚCI ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ JEGO ZAGROŻENIA

5.2.1. Wartości przyrodnicze

Tereny o stwierdzonych wartościach przyrodniczych obejmują powierzchnię ok. 4975 ha, co stanowi blisko 44% terenu całej gminy. Związane są one głównie z kompleksem leśno- łąkowym (las Szeligowiec, las między doliną Trzoni i Brynicy, łąki nad Trzonią) w północno- zachodniej części gminy, z rejonem Czekanki, z dolinami cieków wodnych (w szczególności doliną Czarnej Przemszy, Mitręgi, Potoku Żelastawickiego i Trzoni), ze zbiornikiem wodnym Zalew Przeczycko- siewierski oraz z okolicami kopalni piasku podsadzkowego Kuźnica Warężyńska.

Generalnie na terenach, wyznaczonych jako przyrodniczo wartościowe, występują:

- o kompleksy lasów wraz z towarzyszącymi im łąkami, które zajmują ok. 2420 ha,
- o lasy, które zajmują ok. 1133 ha,
- o doliny cieków rzecznych z łąkami, zadrzewieniami i zakrzaczeniami na dnie doliny i na skarpach, które zajmują ok. 470 ha,
- o łąki zajmujące ok. 277 ha,
- o zwydmienia na terenach leśnych zajmujące ok. 137 ha,
- o zbiornik wodny zajmujący ok. 136 ha,
- o kamieniołomy zajmujące ok. 116 ha,
- o piaskownia zajmująca ok. 112 ha,
- o łąki z miejscowymi zadrzewieniami i zakrzaczeniami, które zajmują ok. 80 ha,
- o nieczynne kamieniołomy, zalesione w wyniku sukcesji naturalnej zajmujące ok. 40 ha,
- o bagniska, które zajmują ok. 34 ha,
- o zwydmienia na terenach łąk i pól uprawnych zajmujące ok. 19 ha.

5.2.2. Złoża zasobów naturalnych

Na terenie Siewierza występuje wiele udokumentowanych złóż surowców naturalnych. Zostały przedstawione w poniższym zestawieniu:

ZŁOŻA ZASOBÓW NATURALNYCH

Nazwa złoża	Kopalina	Powierzchnia w ha		Uwagi
		ogółem	w tym w Siewierzu	
Burdzowice	dolomit hutniczy	113,9	113,9	ustanowiony teren górniczy
Gołuchowice Pole "W"	dolomit hutniczy	181,7	181,7	nie eksploatowane
Podleśna	kamień drogowy	54,5	54,5	ustanowiony teren górniczy
Nowa Wioska	kamień drogowy	38,1	38,1	ustanowiony teren górniczy
Podwarpie	kamień drogowy	181,1	-	w Siewierzu znajduje się jedynie fragment ustanowionego terenu górniczego- nie eksploatowane

Gołuchowice	rudny cynku i ołowiu	842,2	542,2	nie eksploatowane
Siewierz E	surowce gliniaste	4,5	4,5	
Kuźnica Warężyńska	piasek podsadzkowy	1.249,2	189	ustanowiony teren górniczy
Szeligowiec I	piasek budowlany	12,5	12,5	częściowo wyeksploatowane (dla obecnego terenu górniczego- 6 ha)
Piwoń	piasek budowlany	17,4	17,4	nie eksploatowane
Siewierz Mejer	piasek budowlany	1,5	1,5	złoże rozpoznane jedynie w granicach działki objętej uproszczoną dokumentacją- nie eksploatowane
Szeligowiec II	piasek budowlany	12,5	12,5	nie eksploatowane

Złoża surowców naturalnych przedstawia mapa uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Oprócz wyżej wymienionych złóż, których dokumentacja znajduje się w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, zgodnie z opracowaniem pt. "Ocena stanu środowiska naturalnego oraz program jego ochrony do roku 2000 dla miasta i gminy Siewierz", na terenie Siewierza znajduje się dodatkowo wymienionych 16 złóż kopalni. Są to:

ZŁOŻA ZASOBÓW NATURALNYCH - POZOSTAŁE

Nazwa złoża	Kopalina	Uwagi
Podwarpie	kamień drogowy	wyeksploatowane
Cynków II Brudzowice	kamień budowlany	zasoby ustalone
Dziewki Brudzowice	kamień budowlany	wyeksploatowane
Brudzowice Szkoła	kamień budowlany	obszar perspektywiczny, zasoby nieustalone
Brudzowice Franciszek	kamień budowlany	wyeksploatowane
Chmielowskie	kamień budowlany	obszar perspektywiczny, zasoby nieustalone
Sulików	kamień budowlany	obszar perspektywiczny, zasoby nieustalone
Warężyn	kamień budowlany	zasoby nieustalone
Siewierz Poręba	rudny cynku i ołowiu	zasoby ustalone
Piwoń	surowce gliniaste	zasoby nieustalone
Siewierz I	surowce gliniaste	zasoby ustalone
Siewierz E	surowce gliniaste	obszar perspektywiczny, zasoby nieustalone
Żeliszawice	piaski budowlane	zasoby nieustalone
Siewierz	piaski budowlane	zasoby nieustalone
Siewierz II	piaski budowlane	zasoby ustalone
Kuźnica Warężyńska	piaski budowlane	zasoby nieustalone

Siewierz położony jest na terenach głównych zbiorników wód podziemnych - zbiornik T 4 Olkusz-Zawiercie, a część północna gminy znajduje się w obszarze użytkowego zbiornika wód podziemnych D 1 Brudzowice- Rodaki. Zbiornik ten znajduje się w części na terenach górniczych eksploatacji dolomitu.

5.2.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

□ Zagrożenia spowodowane eksploatacją kopalni

Zagrożenia środowiska przyrodniczego na terenie gminy związane są głównie z działalnością wydobywczą kopalni odkrywkowych "Siewierz", "Nowa Wioska" i "Podleśna".

Jako najważniejsze zagrożenie wymienić należy lej depresji powstały w wyniku odpompowywania infiltrujących do kopalni "Siewierz" wód podziemnych i wód z cieków znajdujących się na obszarze leja. Zgodnie z dokumentacją kopalni, aktualnie lej depresji ma promień 1924m, a jego maksymalny zasięg może wynieść 4,5 km. Z faktu, że kopalnia doszła już z eksploatacją do spągu złoża, oraz że w wyniku odpompowywania wód, odwadniana jest również kopalnia "Podleśna", której złożo położone jest w odległości 1900- 2100m od brzegu wyrobiska kopalni "Siewierz", można domniemywać, że mamy już aktualnie z lejem depresji o zasięgu zbliżonym do maksymalnego. Pozostałe zagrożenia związane z działalnością kopalni odkrywkowych dotyczą zasięgu strefy rozrzutu odłamków skalnych w czasie strzelań, zasięgu strefy drgań sejsmicznych, udarowej fali powietrza a także zasięgu strefy przekroczeń dopuszczalnej wartości hałasu. W obrębie jednak tych strefy nie zamieszkują ludzie, a same strefy są dobrze oznaczone.

□ Zagrożenia zanieczyszczeniami atmosfery

Na terenie gminy nie występują zagrożenia związane z zanieczyszczeniami atmosfery. Na pewno nie występują ponadnormatywne opady pyłu i metali. Bezpośrednie rozpoznanie stężeń poszczególnych substancji szkodliwych w atmosferze utrudnia fakt, że na terenie gminy nie ma terenowej stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, która prowadziła badania. Najbliższa taka placówka znajduje się w Zawierciu i możliwe jest oparcie się jedynie na wynikach z tej stacji. Inny jest jednak charakter Siewierza i Zawiercia. Uzasadnionym wydaje się przyjęcie założenia, że stężenia poszczególnych substancji na terenie Siewierza są niższe od tych z Zawiercia. Jedynym bowiem poważnym źródłem zanieczyszczeń atmosfery na terenie Siewierza może być układ komunikacyjny, a głównie trasy DK 1 i Wschodnia Obwodowa GOP oraz niska emisja pochodząca z nieefektywnych palenisk domowych, szczególnie w mieście. Mniejsze zagrożenia niosą za sobą zakłady przemysłowe (głównie kopalnia odkrywkowa "Siewierz" i BOC GAZY).

□ Zagrożenia zanieczyszczeniami wód

Według pomiarów z 1993r., główne rzeki przepływające przez teren gminy (Czarna Przemsza, Mitręga i Trzebyczka) niosą wody pozaklasowe, choć jeszcze w 1984 roku Czarna Przemsza powyżej Siewierza miała III klasę czystości, poniżej Zalewu Przeczycko- siewierskiego I klasę czystości, a poniżej ujścia Trzebyczki II klasę. Mitręga i Trzebyczka przy ujściach do Czarnej Przemszy niosły wody II klasy czystości.

Ponadto istotnym problemem dotyczącym wody powierzchniowej jest zmiana więzi hydraulicznej poprzez zmianę charakteru rzek z drenażowego na infiltracyjny (Czarna Przemsza od zbiornika do Wojkowic Kościelnych) lub zupełny zanik tej więzi (obudowa koryta Trzebyczki).

Degradacja wód podziemnych przejawia się przede wszystkim zmniejszeniem ich zasobów wskutek odwadniania terenu związanego z działalnością kopalni odkrywkowych i eksploatacji ujęć wód podziemnych oraz na infiltracji zanieczyszczeń do wód podziemnych i ograniczenia infiltracji wód opadowych na skutek zabudowy terenu.

Brak systemu odprowadzenia oraz oczyszczania ścieków zagraża nie tylko wodom powierzchniowym (tendencja do stałego powiększania poziomu zanieczyszczeń), lecz także obu rodzajom zbiorników wód podziemnych. Stan ten jest w sprzeczności z obszarami ochronnymi GZPW- obszaru najwyższej ochrony (ONO), obejmującego północne i południowe sołectwa w gminie oraz obszaru wysokiej ochrony (OWO), obejmującym głównie miasto.

5.3. OBSZARY OTWARTE, WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY, W TYM ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Przestrzenie otwarte, na które składają się pola, łąki, lasy oraz zalew i stawy, poprzecinane dolinami rzek i potoków, stanowią wartość przyrodniczą i krajobrazową Siewierza, wymagającą pielęgnacji i ochrony, w tym również przed presją do zabudowy, a zwłaszcza zabudowy rozproszonej.

Na terenie gminy ustala się obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej w skład, których wejdą pola orne, łąki i pastwiska, a także sporadycznie sady. Objąć one powinny następujące, wyznaczone na podstawie kryterium jakości gleb, kompleksy rolne:

KOMPLEKSY ROLNE

Kompleks rolny	Powierzchnia w ha
OGÓLEM	2935
Żeliszewice	655
Brudzowice	561
Siewierz*	318
Gołuchowice	436
Wojkowice Kościelne	855

*zmiana Studium dla terenu nr 1 i terenu nr 2

Na terenach kompleksów rolnych powinno się dążyć do zachowania i intensyfikacji produkcji rolnej oraz wprowadzić zakaz zabudowy mieszkalnej. Zabudowa siedliskowa może być wznoszona wyłącznie dla obsługi nowych gospodarstw rolnych, ale z koniecznością podłączenia ich do kanalizacji lub z koniecznością budowy indywidualnych biologicznych oczyszczalni ścieków. Następnym warunkiem wzniesienia siedliska jest brak władania terenami znajdującymi się w strefie zabudowy mieszkalnej lub na terenach rolnych, znajdujących się poza kompleksami rolnymi. Powyższe ograniczenia w zabudowie terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenie Siewierza nie dotyczą ograniczenia stosowania przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych. Wręcz przeciwnie, stanowią one podstawę do odmowy przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

5.4. OBSZARY ZABUDOWANE ORAZ TERENY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ I REHABILITACJI

Systematyka obszarów zabudowanych obejmuje ich podział według dwóch kryteriów: pierwszego, ze względu na stan zainwestowania terenów oraz drugiego, ze względu na sposób ich wykorzystania dla różnorodnych funkcji, którym obecnie służą i będą służyć w przyszłości.

Wyróżnia się następujące stany zainwestowania terenów:

- o zabudowy ukształtowanej oraz kształtującej się, w tym zabudowy wymagających przekształceń i rehabilitacji, których charakterystyka zawarta jest w tym rozdziale, oraz
- o zabudowy nowej, na terenach dotychczas niezainwestowanych, której przedmiotem jest rozdział następný.

Przyjęto następujący podział obszarów ze względu na sposób ich wykorzystania dla różnych funkcji:

- o tereny osiedleńcze- mieszkaniowe, o zwartej zabudowie miejskiej, wolno stojącej, podmiejskiej i na obszarze sołectw, o funkcjach wyłącznie mieszkaniowych (budynki stałego zamieszkania, w tym- "drugi dom", przystosowany do całorocznego użytkowania również okresowa), oraz o dominujących funkcjach mieszkaniowo- usługowych oraz mieszkaniowo- wytwórczych w mieście i w sołectwach;
- o tereny turystyczne i rekreacyjne, w tym zabudowy letniskowej (budynki nieprzystosowane do stałego zamieszkania);
- o tereny usługowe- usług publicznych i komercyjnych;
- o tereny wytwórcze (wydobywcze, przetwórcze, składowe) oraz
- o tereny zieleni miejskiej.

Powyższy podział ze względu na sposób ich wykorzystania został przyjęty również dla obszarów nowej zabudowy i stref funkcjonalnych, w następnym rozdziale.

5.4.1. Tereny osiedleńcze- mieszkaniowe

Obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje pod zabudowę mieszkaniową ok. 700 ha i ok. 70 ha pod mieszkalnictwo letniskowe. Jak wynika z analizy realizacji planu, wielkość projektowanych terenów pod zabudowę mieszkaniową jest zawyżona, szczególnie o duży przyrost terenów w Siewierzu- zachód oraz nadmierną rozbudowę wzdłuż ulic w sołectwach (szczególnie południowych- głównie w Podwarpiu).

Obszary ukształtowanej zabudowy mieszkaniowej obejmują:

- tereny zwartej zabudowy miejskiej (Siewierz- wschód, znajdujące się poza centrum) oraz tereny wolno stojącej, jednorodzinnej zabudowy podmiejskiej (Siewierz- zachód i Siewierz- wschód, łącznie z Piwonią);

- prawie w całości tereny w sołectwach a także w Kuźnicy Sulikowskiej i Kuźnicy Świętojańskiej; ich “ukształtowanie” polega na uformowaniu w ciągu ulic, lub na takim stopniu zainwestowania, które powoduje, że wprowadzenie nowej zabudowy jest bardzo ograniczone.

W obszarach ukształtowanej zabudowy mieszkaniowej, głównymi kierunkami działania powinny być:

- uzupełnienie infrastruktury technicznej, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki ściekowej,
- poprawa funkcjonalności dróg dojazdowych,
- rozwiązania służące poprawie ładu przestrzennego oraz funkcjonalności zagospodarowania terenu.

Obszary zabudowy ukształtowanej, nie wymagają interwencji planistycznej. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej kształtującej się, powinno się opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Kolejność planów będzie wynikać przede wszystkim z kolejności realizacji systemu odprowadzenia i oczyszczania ścieków, oraz regulacji ulic dojazdowych w powiązaniu z pozostałym wymaganym uzbrojeniem technicznym. Ten rodzaj terenów obejmuje ogółem 633 ha, w tym 199 ha w mieście i w sołectwach 434 ha.

Przeprowadzona analiza zainwestowania terenów mieszkaniowych (na podstawie aktualnych zdjęć lotniczych) wykazała na terenach ukształtowanych dużą liczbę luk budowlanych, możliwych do zagospodarowania (ogółem w terenach ukształtowanych i kształtujących się ok. 610). Stąd też m. in. wypływa postulat ograniczenia wielkości powierzchni terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowe. Pożądane jest wprowadzanie uzupełniającej, plombowej zabudowy w istniejących lukach budowlanych. Zabudowa w lukach wykorzystując istniejącą infrastrukturę techniczną jest tańsza i łatwiejsza do uruchomienia, przy czym za zabudowę w lukach rozumie się takie uzupełnienia układów przestrzennych, które nie zmieniają istniejącej struktury i nie kreują nowych, wydzielonych jednostek.

Kształtująca się zabudowa mieszkaniowa znajduje się na terenach, na których nie do końca zdeterminowany jest przestrzenny układ zabudowy i wręcz wymagana jest interwencja w celu jej uporządkowania.

W obszarach kształtującej się zabudowy mieszkaniowej, głównymi kierunkami działania powinny być:

- wykonanie lub uzupełnienie infrastruktury technicznej, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki ściekowej oraz urządzenie lub poprawa funkcjonalności dróg dojazdowych,
- rozwiązania służące wprowadzeniu ładu przestrzennego oraz funkcjonalności zagospodarowania terenu,

W odróżnieniu od poprzednio wymienionych, tereny kształtującej się zabudowy wymagają interwencji planistycznej przez stosowanie standardów urbanistycznych i formowania zabudowy, a w szczególnych przypadkach przez wprowadzenie przepisu gminnego, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ten rodzaj terenów obejmuje ogółem 179 ha, w tym 74 ha w mieście i 105 ha w sołectwach. Na tych terenach istnieje znaczna ilość niezabudowanych działek, którą szacuje się ogółem na ok. 130 budynków, głównie w mieście.

Tereny zabudowy wymagającej rehabilitacji- głównie funkcjonalnej, dla dostosowania jej do współczesnych standardów, są położone w centrum Siewierza. Pojęcie centrum miasta obejmuje Rynek i otaczającą go zabudowę, a obszar rehabilitacji jest generalnie zawarty w granicach strefy ochrony

konserwatorskiej. Obszar ten obejmuje powierzchnię 80 ha. Działania w tym obszarze dotyczą nadania nowego kształtu zagospodarowaniu przestrzennego Rynku i pierzei, jego zabudowy oraz przyległych ulic i placów oraz terenów. Dotyczą one szczególnie przestrzeni publicznych w tym obszarze zawartych a również przestrzeni w użytkowaniu różnorodnych podmiotów.

Drugim terenem wymagającym rehabilitacji są Wojkowice Kościelne. Jest to obszar obejmujący główne skrzyżowanie dróg wraz z terenem kościelnym oraz zabudowa wytwórczą, o powierzchni 24 ha.

➤ *Wielkości terenów ukształtowanej i kształtującej się zabudowy mieszkaniowej w stanie docelowym przedstawia tabl. 3; liczbę luk budowlanych podaje tabl. 4.*

Tereny wymagające przekształceń to osiedla dawnej zabudowy letniskowej w Czekance i Tuliszwie. Tereny tej zabudowy o powierzchni, odpowiednio- 50 ha oraz 11 ha, uległy daleko zaawansowanej transformacji, gdyż przestały być one miejscem zabudowy letniskowej- sezonowego letniego okresu użytkowania. Zabudowa została przekształcona jako "drugi dom" przystosowany do stałego użytkowania, głównie przez mieszkańców aglomeracji, którzy z czasem mogą stać się mieszkańcami Siewierza lub prywatnych domów pensjonatowych, przeznaczonych do stałego zamieszkania przez ich właścicieli i do wynajmu. W tym sensie jest to zabudowa mieszkaniowa o silnie zaznaczonych funkcjach wypoczynkowych, obejmująca pojęcie domu mieszkalnego, używanego dla spędzania wolnego czasu, przeznaczonego do stałego pobytu jego mieszkańców. Przewidywane jest ich wzmocnienie, czego głównym wyrazem jest rozszerzenia terenów przeznaczonych pod zabudowę w Tuliszwie.

□ Zabudowa wypoczynkowa w Czekance

W początkowym zamiarze tereny w "Czekance" zostały przeznaczone dla budownictwa letniskowego, realizowanego przez indywidualnych inwestorów. W miarę postępu zainwestowania osiedle letniskowe przekształcało się. Efekty jego realizacji są wysoce nie zadowalające. Całość osiedla domów letniskowych stwarza niekorzystne wrażenie, część zabudowy to substandardy, niektóre są na wysokim poziomie wyposażenia. Jednocześnie powstają nowe obiekty na obrzeżu terenu budownictwa letniskowego.

Stwarza to poważne problemy i wymaga rozlicznych działań przede wszystkim w sferze komunikacji i infrastruktury technicznej. Infrastruktura komunalna jest niewystarczająca (wąskie, nieutwardzone ulice dojazdowe, brak kanalizacji itp.). Stąd też obszar proponuje się zaliczyć do kategorii obszarów wymagających przekształceń.

□ Zabudowa wypoczynkowa w Tuliszwie - Chmielowskim

Do powyższej kategorii tej proponuje się również włączyć obszar w Tuliszwie, mimo, że występuje tam znaczna ilość terenów wyznaczonych do zabudowy. Wynika to z konieczności opanowania procesu przekształceń funkcjonalnych terenów zabudowy wypoczynkowej, głównie pod względem wyposażenia komunalnego oraz standardów zabudowy oraz z ujawnionej, w czasie opiniowania studium przez mieszkańców, tendencji do znacznego rozszerzenia terenów tego typu zabudowy.

Ustalenia zmiany Studium z 2006r. przewidują zmianę skali i form użytkowania terenów, wprowadzenie funkcji ponadlokalnych, przebudowę układu komunikacyjnego, rozbudowę i budowę nowych elementów systemów infrastruktury technicznej.

Główne przedsięwzięcia zmieniające strukturę przestrzenną i przeznaczenie terenów obejmują:

- 1) realizację nowego przebiegu ulicy powiatowej z podniesieniem klasy do Z1/2, wzdłuż południowej granicy obszaru opracowania, z włączeniem w ul. Zarzeczną w Przeczycach (obwodnica Tuliszowa),
- 2) utworzenie układu dróg publicznych klasy ulic dojazdowych, D1/2
- 3) utrzymanie terenów zabudowy letniskowej ukształtowanej,
- 4) wyznaczenie terenów pod usługi turystyczne z towarzyszącym budownictwem mieszkaniowym,
- 5) wyznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i letniskowe z towarzyszącymi usługami oraz utrzymanie kształtującej się zabudowy mieszkaniowej, jednorodzinnej i usługowej,
- 6) utrzymanie istniejącej zieleni leśnej i wysokiej z dopuszczeniem zagospodarowania w formie zieleni parkowej,
- 7) rozbudowa sieci wodociągowej, gazowej i elektroenergetycznej oraz budowa systemu odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych,
- 8) zakaz zabudowy na terenach poniżej rzędnej 291 m.n.p. za wyjątkiem obiektów i urządzeń hydrotechnicznych.
- 9) przeznaczenie pod zieleń urządzoną pozostałych terenów poniżej rzędnej 291 m.n.p., a istniejące budowle pozostawić do czasu zużycia technicznego bądź wygaśnięcia umów.
- 10) zabezpieczenie dojazdów do przyszłych terenów mieszkaniowych od strony jeziora poprzez tereny RZGW Gliwice od drogi powiatowej usytuowanej nad brzegiem jeziora.

5.4.2. Tereny turystyczne i rekreacyjne

Od lat Siewierz spełnia funkcje rekreacyjno- turystyczne dla mieszkańców aglomeracji katowickiej. Ich podstawą są walory przyrodnicze, lasy tereny otwarte i wody, zrealizowany na początku lat sześćdziesiątych Zalew Przeczycko- Siewierski, a także dogodna komunikacja z głównymi miastami aglomeracji. Turystyka i rekreacja jest istotnym segmentem egzogenicznej działalności gospodarczej Siewierza. Istnieją dwa ośrodki turystyczne związane z Zalewem Przeczycko- Siewierskim oraz ośrodek leśny- na skraju lasu Szeligowiec. Z ośrodkami turystycznymi związane są ośrodki wypoczynkowe, składające się z domów letniskowych o różnej wielkości i charakterze. Odrębny charakter posiada zespół domów letniskowych "Czekanka". Ponadto w mieście działa Ludowy Klub Sportowy "Przemsa", posiadający obiekt sportowy oraz Ludowy Klub Sportowy "Ostoja" w Zelisławicach.

□ Wareżyno oraz Tuliszków- Chmielowskie

Pierwszoplanowym obszarem turystycznym jest Zalew Przeczycko- Siewierski wraz z jego otoczeniem. Głównym magnesem przyciągającym turystów jest duży akwen wodny, jedyny w tej części województwa oraz tereny lasu Szeligowiec. Obszar ten składa się z części południowej - nad zalewem oraz części leśnej, położonej na północ od ulicy Bytomskiej. Obszar ten, wymagający rehabilitacji, posiada powierzchnię 42 ha

Na północnym brzegu Zalewu, przy ulicy Rybackiej, w lesie, znajduje się północny nadwodny ośrodek turystyczny. Składa się on z zespołu prefabrykowanych domków rekreacyjnych oraz obsługującego pawilonu handlowo- gastronomicznego wraz wypożyczalnią sprzętu sportowego. Teren jest nieurządzony, brak ulic dojazdowych oraz stałej infrastruktury technicznej oraz wygodnego dostępu do zalewu. Stan prawny nie jest ostatecznie uregulowany, gdyż pierwotnie zespoły domów rekreacyjnych stanowiły własność zakładów pracy. W stanie, w jakim się ten ośrodek znajduje, wymaga poprawy zagospodarowania oraz podniesienia atrakcyjności dla użytkowników zewnętrznych.

Ośrodek "Wareżyno" położony jest po północnej stronie DK 910 (ul. Bytomska), na skraju lasu Szeligowiec Składa się on z szeregu odrębnych zespołów wypoczynkowych. Ośrodek wypoczynkowy Autoland to zajazd- hotel z restauracją i parkingami, wyposażony w basen kąpielowy wraz boiskami sportowymi. Jest to obiekt dobrze zagospodarowany. Dalej, przy ulicy Suchej znajdują się ośrodki wypoczynkowe Sosnowieckiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego, MZBM i Huty im. Buczka. Standard tych ośrodków jest zróżnicowany, a składa się on z obiektów wspólnych z restauracją i hotelem oraz domów kempingowych. Teren jest niezadawalająco urządzony- brak utwardzonych dróg, infrastruktury technicznej, urządzeń rekreacyjnych wraz z polem namiotowym.

Na południowym brzegu Zalewu, w Chmielowskim, przy ulicy Jeziornej, znajduje się południowy nadwodny ośrodek turystyczny. Składa się on z pola kempingowego oraz zespołu domków rekreacyjnych i obsługującej je gastronomii. Ośrodek ten jest znacznie lepiej urządzony od północnego posiada asfaltową drogę dojazdową (bezpośredni dojazd do DK 1) wraz z oświetleniem, względnie urządzony dostęp do wody i infrastrukturę techniczną.

Ustalenia zmiany Studium przewidują rozszerzenie oferty poprzez wyznaczenie terenów pod usługi turystyczne, z towarzyszącą zabudową mieszkaniową oraz terenów pod budownictwo jednorodzinne i letniskowe z towarzyszącymi usługami.

Poza granicami Siewierza istnieją podobnie urządzone ośrodki wypoczynkowe w Boguchwałowicach. Całe turystyczne otoczenie Zalewu wymaga uporządkowania prawnego, przestrzennego, infrastrukturalnego, którego efektem powinien być miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Zalewu i jego otoczenia, jako prawa lokalnego, regulującego sposób zwiększenia atrakcyjności obu ośrodków oraz obowiązków miasta i właścicieli terenów.

5.4.3. Tereny usługowe

Publiczna infrastruktura społeczna obejmuje całkowity zestaw obiektów potrzebnych dla ludności miasta i sołectw, a to: oświaty i wychowania, zdrowia i pomocy społecznej oraz kultury, których świadczenia są statutowym obowiązkiem władz samorządowych. W Siewierzu działają na zasadach komercyjnych również usługi, w całej ich różnorodności, które obsługują mieszkańców miasta, sołectw, a także okolicznych gmin. Usługi te są przedmiotem studium w ograniczonym zakresie, sprowadzonym do sfery przestrzennej, ze względu na ich rynkowy charakter. Wyjątek należy uczynić dla turystyki i rekreacji, jako jednej z wyróżniających Siewierz funkcji zewnętrznych.

□ Edukacja

Oceniając system edukacji z punktu widzenia struktury funkcjonalno- przestrzennej, jest on dobrze ukształtowany, tak pod względem ilości obiektów, jednak nie przystaje do obowiązującej struktury określonej systemem edukacji, tak pod względem wielkości obiektów, a zwłaszcza ich rozmieszczenia. W Siewierzu ukształtował się ośrodek edukacyjny o lokalnym znaczeniu obejmujący przedszkola, szkoły podstawowe-wiodące, gimnazjum oraz licea ogólnokształcące i ekonomiczne oraz specjalny ośrodek szkolno- wychowawczy. Zmiany w prognozowanej liczbie ludności w grupach wiekowych objętych obowiązkiem edukacji świadczą o stagnacji w grupie przedszkolnej, stałej recesji liczby roczników uczęszczających do szkół podstawowych aż do roku 2010 (a następnie wzrost) oraz również stałą recesję liczby roczników gimnazjalnych i licealnych aż do roku 2015.

Szczegółowe dane zawiera prognoza biologiczna ludności zawarta w "Raportie o stanie gminy" (rozdz. 2.3. Ludność- stan i prognoza).

□ Przedszkola

Przedszkole miejskie znajduje się we wschodniej części Siewierza, przy ulicy Słowackiego, a pozostałe dwa, dwuoddziałowe w Żeliszawicach i Wojkowicach Kościelnych. Przedszkola te posiadają w sumie 270 miejsc, które są prawie w całości wykorzystane. Uczestnictwo w przedszkolach wynosi 18% przypadającej grupy wieku, co jest wskaźnikiem niskim. Rozmieszczenie przedszkoli na terenie miasta i sołectw wskazuje na możliwość lokalizacji nowych obiektów w zachodniej części miasta i w Brudzowicach, tam gdzie istnieje największe skupisko potencjalnych użytkowników. Do zagospodarowania istnieje nieukończony budynek przedszkola w Żeliszawicach. Przedszkola są prowadzone przez Gminę. Należy się liczyć ze wzrostem uczestnictwa w przedszkolach, w miarę wzrostu zamożności mieszkańców.

□ Szkoły podstawowe

W gminie Siewierz istnieje pięć szkół podstawowych (w mieście Siewierz oraz w Brudzowicach, Dziewkach, Wojkowicach Kościelnych i Żeliszawicach) i dwie filie (w Siewierzu przy ul. Długiej 2 i w Gołuchowicach). Szkoły te posiadają łącznie 67 pomieszczeń do nauki oraz 4 pomieszczenia w specjalnym ośrodku szkolno- wychowawczym. Wszystkie szkoły w sołectwach pracują na

jedną zmianę, natomiast szkoła w mieście jest dwuzmianowa. Jest to wynikiem braku szkoły podstawowej w części zachodniej miasta. Pogarsza to bezpieczną dostępność dzieci do jedynej szkoły w mieście. Istnieje potrzeba podniesienia jakości obiektów szkolnych przez dobudowę sali gimnastycznej (Brudzowice), a w przyszłości także pływalni szkolnej oraz innych niezbędnych urządzeń i pracowni. Wszystkie szkoły podstawowe są prowadzone przez Gminę.

□ Gimnazjum

Gimnazjum istnieje przy wiodącej szkole siewierskiej (przynajmniej do 2002 roku). Zlokalizowane jest w czterech budynkach: w mieście Siewierz, Brudzowicach, Żeliszawicach i w Wojkowicach Kościelnych. Gimnazjum prowadzone jest przez Gminę.

□ Zespół szkół średnich

W mieście istnieje zespół szkół składający się z liceum ogólnokształcącego oraz liceum ekonomicznego. Mieści się w jednym budynku przy ulicy Kościuszki 15. Obiekt ten posiada 17 pomieszczeń do nauki, co jest wystarczające dla jednej szkoły. Szkoły średnie są prowadzone przez władze powiatowe.

Większy zasięg placówek oświaty, a szczególnie szkół zawodowych na poziomie średnim i zasadniczym dla młodzieży jest dostępny w powiatowym ośrodku w Będzinie oraz w najbliższych wielkich miastach- Sosnowcu oraz Częstochowie. Zmiany demograficzne oraz zmiany w rozmieszczeniu ludności spowodują konieczność lokalizacji nowego budynku szkolnego w zachodniej części Miasta. Wynika to, co najmniej, z przeciążenia obiektu szkolnego przy ulicy Piłsudskiego. Ponadto przewidywać należy zagospodarowanie na cele edukacyjne i kulturalne obiektów szkolnych w sołectwach.

□ Placówki ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Przychodnie lekarskie

W mieście działa przychodnia rejonowa (przy ulicy Żwirki i Wigury 17), zapewniająca dostęp mieszkańcom do zakładów leczenia ambulatoryjnego, przy której znajdują się poradnia dla dzieci oraz poradnie specjalistyczne: poradnia dla kobiet i poradnia stomatologiczna. Ośrodek zdrowia znajduje się w Wojkowicach Kościelnych, a punkt lekarski w Żeliszawicach. Międzyzakładowa przychodnia lekarska obsługująca pracowników przemysłowych działa w obiekcie BOC- Gazy (ulica Kielecka 30). Obiekty tych przychodni są do utrzymania. Sieć ta jest wspomagana pełnoprofilowymi szpitalami i specjalistycznymi poradniami w Zawierciu, Będzinie i Sosnowcu. W ramach leczenia zamkniętego dział oddział chorób płuc oraz oddział wewnętrzny (w obiektach przy ulicy Oleśnickiego 21). Przyszłość funkcjonowania tych obiektów nie jest ustabilizowana.

Pozostałe obiekty

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obsługuje miasto oraz wszystkie sołectwa, zapewniając opiekę najuboższym mieszkańcom. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna znajduje się przy ulicy Kościuszki 15, w budynku zespołu szkół.

Ilość lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek przypadających na 10 tys. mieszkańców jest niższy od podobnych wskaźników dla gmin miejsko- wiejskich województwa, co jest zjawiskiem korzystnym. Społeczna służba zdrowia jest wspomagana praktyką prywatną lekarską (18 gabinetów) oraz stomatologiczną (3 gabinety). W Siewierzu działa sześć aptek.

Placówki kultury

Działalność kulturalna w Siewierzu opiera się o dwie placówki: Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Miejska. Budynki służące kulturze są do adaptacji. Publiczna biblioteka miejska posiada filie w Brudzowicach, Wojkowicach Kościelnych i Żeliszawicach. Ponadto działa w mieście parafialna biblioteka wraz z czytelnią.

Znaczącą rolę, jako obiekty kultury, spełniają również istniejące prawie we wszystkich sołectwach, obiekty straży pożarnych w Leśniakach, Żeliszawicach, Nowej Wiosce, Brudzowicach, Piwoniu, Tuliszowie, Podwarpiu, i w Wojkowicach Kościelnych.

□ Ośrodki usługowe

Na terenie Siewierza obiekty usługowe nie są rozmieszczone równomiernie, a ich skupiska tworzą ośrodki usługowe. Pierwszoplanowy ośrodek usługowy mieści się we wschodniej części miasta, która posiada przeważającą ilość (15) różnorodnych placówek usługowych, nie wliczając w nie handlu, gastronomii oraz usługowego rzemiosła. Następne, wyróżniające się ośrodki usługowe mieszczą się na terenie Żeliszawic (8 obiektów) i Wojkowic Kościelnych (7 obiektów). W pozostałych sołectwach nie wykształciły się takie skupiska usługowe, głównie z powodu zbyt małego potencjału ludnościowego.

Zmiana Studium dla terenu nr 1 może doprowadzić do ukształtowania skupiska usługowego w Dużym Chmielowskim wokół skrzyżowania ulicy Jeziornej z DK –1.

W całym Siewierzu działa wiele komercyjnych placówek usługowych, a w tym 175 sklepów różnych branż, ok. 40 zakładów gastronomicznych i barów oraz ok. 100 zakładów rzemieślniczych branż budowlanych. Większość z nich znajduje się w mieście i na terenie powyższych sołectw, wzmacniając potencjał tych ośrodków.

W sąsiedztwie "Czekanki", przy drodze do Żeliszawic znajdują się hotel i restauracja, tworząc zaczątek usług rekreacyjnych w tej części Siewierza.

5.4.4. Przestrzenie publiczne miasta

Przestrzenią publiczną są te wszystkie obszary, stanowiące własność komunalną lub inną, prywatną, związków wyznaniowych, które z racji pełnionych funkcji wymagają powszechnej, niekontrolowanej, dostępności. Jedynie część przestrzeni publicznych pełni funkcje reprezentacyjne i stanowi o prestiżu miasta. Siewierz jest miastem, które posiada rozwinięty układ przestrzeni publicznych a także znaczne możliwości jego wzbogacenia. Jest to spuścizna historyczna, wymagająca kultywowania. Nazywają też takie punkty na mapie miasta i gminy "miejscami magicznymi", właściwymi dla każdego organizmu osadniczego.

Przestrzenią publiczną o pierwszorzędym dla miasta znaczeniu jest Rynek. Pełni on wielorakie funkcje, jest bowiem:

- głównym ośrodkiem koncentracji usług w tym szczególnie usług handlowych,
- węzłem komunikacyjnym wewnętrznego- lokalnego ruchu kołowego i ruchu tranzytowego,
- miejscem koncentracji ruchu pieszego oraz głównym przystankiem autobusowej komunikacji pasażerskiej,
- zorganizowanym parkingiem samochodów osobowych,
- zieleńcem i śródmiejskim miejscem wypoczynkowym.

Ponadto pierzeje Rynku jest jedyną zabudową w mieście o charakterze ciągłym o dwóch i trzech kondygnacjach. Zabudowa ta wymaga uzupełnienia (na niezabudowanej parceli), wyrównania gabarytów, tam gdzie to możliwe, remontów w tym także elewacji oraz uporządkowania reklam. Uporządkowania wymaga urządzenie Rynku w obiekty małej architektury, rzeźby, oświetlenie i odpowiednie posadzki. Postanowienie o niezbędności modernizacji i uporządkowania Rynku wymaga realizacji bez względu na możliwość uwolnienia go od ruchu tranzytowego. Do Rynku przylegają ulice lub ich odcinki o podobnym reprezentacyjnym charakterze. Są to odcinki przyrynkowe ulic Piłsudskiego, Kościuszki i Krakowskiej. Drugim, przyrynkowym miejscem prestiżowym, jest zaułek przykościelny u zbiegu ulic Kopernika, Wolności, Kościuszki i Ludowej.

Przestrzenią publiczną o zupełnie innym charakterze jest otoczenie Zamku. Jest to obszar okresowych imprez kulturalnych, organizowanych u podnóża zamkowego oraz obszar rekreacyjny nad Czarną Przemszą. Jest on dostępny zarówno od strony ulicy Kościuszki i od strony ulicy Krakowskiej, u jej zbiegu z Ludową.

Następny w kolejności jest plac Wojska Polskiego, stanowiący drugi po Rynku plac miejski. Posiada on funkcje kulturalne, mieszcząc Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury, Miejsko- Gminną Bibliotekę Publiczną oraz pocztę. Plac ten posiada rezerwy terenowe dla nowych inwestycji. W jego sąsiedztwie mieści się u zbiegu ulic Piłsudskiego i Bohaterów targowisko miejskie, które w miarę wzrostu jego znaczenia, wymaga uporządkowania a następnie doinwestowania dla utrzymujących się funkcji handlowych.

Odcinek ulicy Warszawskiej pomiędzy ulicą Bytomską a Bohaterów stanowi kształtujące się wewnątrz po obu stronach arterii przelotowej. Lokalizują się tu różnorodne przedsiębiorstwa a dla pasażerów ruchu tranzytowego stanowią o odbiorze pierwszego wrażenia o mieście. Przestrzeń ta wiąże się z niezagospodarowanymi terenami w rejonie ulicy Sosnowej (od strony Rynku) oraz niezabudowanym jeszcze terenem w rejonie ulic Targowej i Spokojnej a także enklawą leśną przy ulicy Parkowej i Polnej. Zupełnie nieuporządkowanym terenem jest targowisko przy ulicach Sikorskiego, Brzozowej i Jodłowej, który stanowi rezerwy teren dla usług publicznych.

W obszarze miasta znajduje się kilka placyków i poszerzeń układu ulicznego wartych wyeksponowania. Zaliczyć można do nich Plac Ogrojecki, u zbiegu ulic Nawrota i Oleśnickiego, skrzyżowanie ulic Kopernika, Oleśnickiego i Częstochowskiej, przy Posterunku Policji, Banku Spółdzielczym i pawilonie księgarskim, placyk przy ulicy Wolności, skrzyżowanie ulic Żwirki i Wigury i ulicy Strumień, przy Urzędzie Miasta i Gminy a ponadto skrzyżowanie ulic Oleśnickiego i Żwirki i Wigury oraz ulicy 3 Maja i 11 Listopada przy zespole pawilonów handlowych.

Na obszarze Gminy terenami do zaakcentowania w przestrzeni- "miejscami magicznymi" jest Kuźnica Świętojańska, obszar pomiędzy ulicami: Zachodnią, Dąbrowskiego i kościelnej w Wojkowicach Kościelnych oraz przy skrzyżowaniu ulic Piastów i Rolniczej w Żeliszawicach.

5.4.5. Tereny wytwórcze

Grupę największych i najważniejszych podmiotów gospodarczych tworzą trzy zakłady eksploatacji powierzchniowej:

- o Kopalnia "Siewierz"- Górnicze Zakłady Dolomitowe,
- o Kopalnia Dolomitu "Nowa Wioska",
- o Zakład Górniczy "Podleśna"- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "Promag",

oraz

- o BOC Gazy Sp. z o.o. w Warszawie, oddział w Siewierzu (produkcja i dystrybucja gazów sprężonych i rozpuszczonych oraz cieczy kriogenicznych),
- o Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Handlowe i Usług Różnych "Magnus" (produkcja i handel okuciami okiennymi i drzewnymi),
- o Siewierskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej (usługi wywozu nieczystości stałych i płynnych, sprzątanie miasta, utrzymanie zieleni miejskiej itp.).

Jednostki te obejmują ok. 21% wszystkich pracujących w Siewierzu, i ok. 69% pracujących w przemyśle i kopalnictwie.

Zakłady eksploatacji powierzchniowej obejmują ok. 236 ha terenów (wliczając ok. 120 ha wyrobiska Kopalni Piasku "Kuźnica Warężyńska"), co stanowi ponad 80% powierzchni wszystkich terenów wytwórczych w mieście i gminie Siewierz. Eksploatację złoża "Burdzowice" kopalni "Siewierz" przewiduje się do 2045r. Podobna perspektywa czasowa dotyczy Kopalni "Nowa Wioska" i Zakładu Górniczego "Podleśna". Po zakończeniu eksploatacji przewiduje się wodny kierunek rekultywacji wyrobisk. Znacznie krótszy czas eksploatacji dotyczy kopalni "Kuźnica Warężyńska"- ok. 2005r. a może i wcześniej. Na miejscu tego wyrobiska również planowane jest powstanie zbiornika wodnego oraz rozwój funkcji rekreacyjnych. W opracowaniu znajduje się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego "Kuźnica Warężyńska", sporządzany we współdziałaniu z gminą Dąbrowa Górnicza oraz gminą Psary.

Terminy ważności koncesji zakładów zlokalizowanych w Siewierzu sięgają:

KONCESJE ZAKŁADÓW EKSPLOATACJI POWIERZCHNIOWEJ

Zakład	Koncesja	Termin ważności
Kopalnia "Siewierz"	MOSZNiL 27. 09. 1993 nr 194/93 zmieniona decyzją MOSZNiL z dnia 21. 06. 1996 nr Bk/MZ/1101/96	31. 10. 2003
Kopalnia Dolomitu "Nowa Wioska"	MOSZNiL 12. 05. 1994 nr 61/94 zmieniona decyzją MOSZNiL z dnia 7. 02. 1996 nr Bk/MZ/243/96	31. 12. 2015
Zakład Górniczy "Podleśna"	MOSZNiL 22. 03. 1995 nr 6/95	30. 07. 2004
Przeds. Budowlano- Usługowe "Bud- Las"	Wojewoda Katowicki 23. 05. 1996 Ek.1.4-8510/2/95	31. 12. 2002

Wszystkie cztery zakłady wykazują potrzeby terenowe związane z zamiarami rozszerzenia eksploatacji.

Ponadto w Siewierzu istnieje wiele małych przedsiębiorstw prowadzących działalność produkcyjną i usługową. W sumie zatrudnienie w mieście i sołectwach obejmuje ok. 3250 osób, a udział poszczególnych sektorów wynosi: I (surowcowy) 35%, II (przetwórczy) 25% i III (usługowy) 40%.

- Rolnictwo stanowi ważną część gospodarki gminy. Pracuje w nim ok. 720 osób, w tym 680 określało pracę w swoim gospodarstwie rolnym jako główne lub wyłączne źródło utrzymania (dane Powszechnego Spisu Rolnego z czerwca 1996r.).

Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych (łącznie z działkami rolnymi o wielkości poniżej 1 ha) wynosi ok. 2340, w tym o powierzchni powyżej 5 ha 181 gospodarstw, tj. ok. 8% ogólnej liczby gospodarstw i skupiają one ok. 26% ogólnej powierzchni indywidualnych gospodarstw rolnych. Gospodarstw o powierzchni powyżej 10 ha jest tylko 12.

Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa (z wyłączeniem działek rolnych o powierzchni do 1 ha) rolnego w części wiejskiej gminy wynosi ok. 3,4 ha, podczas gdy analogiczny wskaźnik dla wsi całego województwa wynosi 4,5 ha.

5.5. OBSZARY PRZEZNACZONE DO ZABUDOWY ORAZ PRZEWIDZIANE DO ZORGANIZOWANEJ DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

5.5.1. Tereny osiedleńcze

Potrzeby mieszkaniowe wynikają z deficytu mieszkań, ich ubytków (np. ze względów technicznych, z zamiany funkcji mieszkaniowej na inną, z eliminacji funkcji mieszkaniowej z tytułu zagrożeń dla zdrowia i życia mieszkańców) oraz z zapotrzebowania na mieszkania dla przyrostu samodzielnych gospodarstw domowych.

Przewiduje się, iż do ok. 2015 roku (stan docelowy):

- liczba mieszkań powinna się zwiększyć się o ponad ok. 4859 (tj. o 129%)- jest to poziom określony przez wielkość deficytu oraz przyrostu mieszkań dla przybywających gospodarstw domowych, głównie z przewidywanej migracji
- z ogólnego, powyższego wzrostu liczby mieszkań, ok. 583 przypada na luki budowlane, ok. 3364 na budownictwo niskiej intensywności na nowych terenach (w tym ok. 230 o podwyższonym standardzie) i ok. 912 na budownictwo wielorodzinne (w tym 30 w lukach budowlanych);
- zdecydowana większość zabudowy mieszkaniowej będzie, zgodnie z obecnie panującą tendencją, realizowana w formie budownictwa jednorodzinnego;
- przewiduje się tereny dla budownictwa wielorodzinnego, jako kontynuację istniejącego zespołu w rejonie ul. Sosnowej oraz w rejonie ulicy Jeziornej i DK-1 w Dużym Chmielowskim (teren nr 1);

- największy wzrost funkcji mieszkaniowych powinien mieć miejsce w Siewierzu- zachód (o ok. 74%);
- w wyjątkowych przypadkach dopuszcza się możliwość realizacji- poza wyznaczonymi terenami zabudowy mieszkaniowej- zabudowy siedliskowej, bezpośrednio związanej z produkcją rolną, jednak poza kompleksami rolnymi (tego rodzaju budownictwa nie bilansowano w niniejszych wyliczeniach).

➤ *Ilość mieszkań w stanie istniejącym i docelowym przedstawia tabl. 5.*

Wielkość ponad 4859 nowych mieszkań wykracza poza bieżące potrzeby społeczności Siewierza. Oznaczałoby to- średnio- realizację rocznie w okresie 2000- 2015 ok. 324 mieszkań, podczas gdy o okresie 1989- 1997 rocznie średnio realizowano 33 mieszkania. Należy przy tym pamiętać o wynikach prognozy biologicznej ludności, wyraźnie wskazującej – generalnie - na stabilizację liczby ludności w perspektywie 2015.

W wyniku zebranych wniosków od mieszkańców, akceptowanych w większości przez właściwą komisję Rady Miejskiej oraz w wyniku przeprowadzonej konsultacji kierunków zagospodarowania przestrzennego Siewierza, znacznie zwiększono obszar terenów wyznaczonych dla nowej zabudowy mieszkaniowej, co znacznie przekracza prognozowane potrzeby. Chłonność tych nowych terenów mieszkaniowych wynosi ponad 3364 mieszkań w zabudowie jednorodzinnej, z czego 2494 znajduje się w mieście i 870 w sołectwach, oraz 882 mieszkania w zabudowie wielorodzinnej w mieście

Jak już zaznaczono, przedstawiony bilans możliwości rozwoju mieszkalnictwa ma charakter maksymalistyczny (a także szerszy niż w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego). W przedstawionych wyliczeniach zawarta jest rezerwa, umożliwiająca przyjęcie ewentualnego napływu ludności z miast aglomeracji katowickiej. Ponadto, sytuacja taka wskazuje najdalej posuniętą wstrzeźliwość w uruchamianiu nowych terenów mieszkaniowych. Podstawową zasadą prowadzenia polityki w tym zakresie powinno być ograniczanie rozpraszania zabudowy.

Przy bilansowaniu możliwości budownictwa mieszkaniowego przyjęto założenia o przeciętnej wielkości działki- na nowych terenach- na poziomie 1000m², a w przypadku budownictwa rezydencjonalnego (o wysokim standardzie) na poziomie 2000m².

Dla budownictwa rezydencjonalnego proponuje się teren w zachodniej części Siewierza- zachód, na terenie nr 2 w Siewierzu – wschód oraz na terenie nr 1 w rejonie skrzyżowania ulicy Jeziornej z DK-1 na południu miasta.

5.5.2. Tereny usługowe

Aktywizacja działalności usługowych zakłada uruchomienie nowych terenów o łącznej wielkości ok. 37 ha oraz wykorzystanie terenu b. szpitala przeciwgruźliczego (ok. 5 ha). Specyficzną formą terenów usługowych są tereny wypoczynkowo- turystyczne (in. strefy rekreacji), zlokalizowane w trzech kompleksach:

- o nad Zalewem Przeczycko- Siewierskim (dwa tereny: północny- ok.21 ha i południowy- ok. 31 ha),
- o w Dziewkach, Nowej Wiosce i Żeliszawicach- tereny nad projektowanymi zbiornikami wodnymi w wyrobiskach po kopalniach "Siewierz", "Nowa Wioska" i "Podleśna" (razem ok. 17 ha),
- o tereny nad projektowanym zbiornikiem wodnym w wyrobisku kopalni piasku "Kuznica Warężyńska"; w olbrzymiej większości tereny te znajdują się w Dąbrowie Górniczej, w niewielkim tylko stopniu zahaczając o Siewierz (ok. 3 ha).

TERENY ROZWOJU USŁUG

Wyszczególnienie	Rodzaj	Określenie obiektu	Pow. w ha
OGÓŁEM	x	x	116,08
Ośrodek koncentracji funkcji usługowych "Stodoły"			5,21
teren I północny	sport i rozrywki	wielofunkcyjna hala lub pływalnia (?)	2,44
teren II południowy	komercja	motel, bary, restauracja, parking	1,02
teren III południowy	komercja	pawilony handlowe	1,75
Pozostałe nowe tereny usług			31,81
ul. Sikorskiego	oświata	szkoła	2,14
ul. Warszawska	handel, składowanie	pawilony	1,92
ul. Stolarska	obiekty parafialne	kościół	1,37
Rejon skrzyżowania ulicy Jeziornej z DK-1 (teren nr 1)	Komercja	Usługi użyteczności publicznej	Ok. 54
Rejon szpitala i Czarnej Przemszy (Teren nr 2)	Komercja	Usługi użyteczności publicznej	Ok. 1,7
Miejsce Obsługi Podróżnych (MOP), ul. Warszawska:			
teren północny	obsługa podróżnych	stacja benzynowa, obsługa samochodów, bar, parking	4,12
teren południowy	obsługa podróżnych	stacja benzynowa, obsługa samochodów, bar, parking	4,70
Brudzowice		usługi zdrowia	0,67
Obsługa komunikacji:			
Zawarpie		stacja benzynowa, parking	1,69
Siewierz- ul. Warszawska		stacja benzynowa, parking	0,77
Podbagnie- ul. Warszawska		stacja benzynowa, parking	0,51

Lipic "A" ul. Warszawska		stacja benzynowa, obsługa samochodów, bar, parking	6,20
Lipic "B" ul. Warszawska		stacja benzynowa, obsługa samochodów, bar, parking	4,68
Bacholin		obsługa samochodów	3,04
Teren b. szpitala przeciwgruźliczego			4,96
teren b. szpitala przeciwgruźliczego	prywatna klinika lub hotel	adaptacja istniejących obiektów	4,96
Obszary wypoczynkowo- turystyczne			74,10
cztery tereny po wyrobiskach "Siewierz", "Nowa Wioska" i "Podleśna"	wypoczynek codzienny mieszkańców	plaże, urządzenia rekreacyjne, amfiteatr itp. w zależności od rozpoznania potrzeb i możliwości realizacyjnych	16,92
obszary nad Zalewem Przeczycko- Siewierskim:			
teren północny	wypoczynek weekendowy	campingi, bary, parking	20,80
teren południowy	wypoczynek parogodzinny	bar, miejsca na grille, ogniska, parkingi	30,78
obszar "Kuźnica Warężyńska"	wypoczynek parogodzinny	bar, miejsca na grille, ogniska, parkingi	3,08
Siewierz u. Sportowa	wypoczynek parogodzinny	Stadnina koni	2.52

Propozycje rozwoju usług- poparte ofertami terenowymi- idą w dwóch kierunkach:

- obsługa ruchu samochodowego, zarówno tranzytowego jak i lokalnego- wywołwanego korzystnym położeniem i wzrostem atrakcyjności wypoczynkowo- turystycznej Siewierza (motele, stacje benzynowe, stacje obsługi samochodów, bary, parkingi, obiekty i place składowe oraz postojowe),
- usługi wypoczynku i turystyki w oparciu o lokalne walory (zalew istniejący i projektowane, lasy, zamek- tereny rekreacyjno- sportowe, campingi itp.).

Oprócz tego pojawiają się elementy wyposażenia infrastruktury gminy (szkoła, hala, obiekty handlowe).

Najistotniejszym elementem proponowanego programu jest ośrodek koncentracji specjalistycznych funkcji usługowych "Stodoły". Jego bardzo atrakcyjna lokalizacja w centrum miasta i potencjalnie bardzo dobra dostępność komunikacyjna (po realizacji spinki pomiędzy ulicami Polną a Oleśnickiego) sprawiają, iż ośrodek ten rokuje duże nadzieje. Obok strefy wytwórczo- usługowej na skrzyżowaniu DK 1 z DK 15 jest to najistotniejszy punkt w przestrzeni gminy. Ośrodek koncentracji specjalizowanych funkcji usługowych powinien być obszarem zorganizowanej działalności inwestycyjnej.

Lokalne ośrodki usługowe obsługujące odpowiednio ludność północnych i południowych sołectw lokuje się w Żeliszawicach i w Wojkowicach Kościelnych.

➤ *Rozmieszczenie terenów usługowych przedstawia mapa kierunków zagospodarowania przestrzennego.*

5.5.3. Tereny zieleni i wypoczynku

Obszary zieleni miejskiej- w stanie docelowym- obejmują 52,5 ha. Składają się na nie tereny formujące pierścień okrążający miasto. Obecnie tylko jeden z tych obszarów- Rejentowska Górka- traktowany jest jako teren zieleni miejskiej (park miejski). Włączenie do tego systemu pozostałych terenów w zasadniczy sposób go wzbogaca i zwiększa odporność, przy czym włączenie to powinno mieć możliwie niewielki wymiar inwestycyjny (np. alejki, ławki, oświetlenie). Podstawową sprawą jest udostępnienie tych terenów (np. eliminacja ogrodzeń), w tym regulacja stosunków własnościowych. Rozmieszczenie terenów zieleni miejskiej wraz z ich charakterystyką przedstawia się następująco:

TERENY ROZWOJU ZIELENI MIEJSKIEJ

Nazwa	Funkcja	Skala przekształceń	Pow. w ha
OGÓŁEM			52,5
Park Zamkowy	obiekty kultury wraz z urządzeniami związanymi z ekspozycją zamku oraz imprezami miejskimi na otwartym powietrzu	budowa nowego założenia z bogatym programem usług towarzyszących, urządzenia- parking, ścieżki, ławki, oświetlenie itp.	19,5
Jezioro	park spacerowy	granice parku oraz wyposażenie do ustalenia po rozpoznaniu warunków lokalizacyjnych.	5,6
Kaczyniec	zieleniec wypoczynkowy	luźne nasadzenia, wytyczenie ścieżek, ustawienie ławek itp.	2,3
Rejentowskie Góry	park spacerowy	adaptacja	4,9
Lipic	zieleniec wypoczynkowy	luźne nasadzenia, wytyczenie ścieżek, ustawienie ławek itp.	1,2
Kolejowy	zieleniec wypoczynkowy	luźne nasadzenia, wytyczenie ścieżek, ustawienie ławek itp.	2,5
Ogród jordanowski	park dziecięcy	adaptacja, nowe nasadzenia	2,1
Słowackiego	zieleniec wypoczynkowy	adaptacja, w części północnej wytyczenie ścieżek	3,0
Sanatoryjny	park spacerowy	adaptacja dla potrzeb miasta	Ok. 6

- *Rozmieszczenie terenów zieleni i wypoczynku przedstawia mapa kierunków zagospodarowania przestrzennego.*

5.5.4. Tereny wytwórcze

Dla utrzymania i rozbudowy potencjału gospodarczego w gminie oraz dla sprostania zmianom struktury gospodarki (zmianom wynikającym z naturalnych procesów rozwojowych jak i zmianom wynikającym ze zmian systemowych) proponuje się wyznaczenie nowych terenów dla działalności wytwórczych oraz intensyfikację działalności w istniejących terenach. Nowe tereny przeznaczone dla

wytwórczości mogą stanowić istotny czynnik w działaniach na rzecz aktywizacji gospodarki gminy. Ich uruchomienie powinno być obwarowane zastrzeżeniami dotyczącymi przede wszystkim ochrony środowiska, ale również skalą obiektów, ich architekturą itp.

Szczególną szansę dla rozwoju gospodarczego gminy można upatrywać w powstaniu ważnego węzła komunikacyjnego na skrzyżowaniu drogi DK 1 z przedłużoną w kierunku Pyrzowic DK 15. W związku z tym proponuje się zarezerwować w rejonie Wojkowic Kościelnych i Podwarpia odpowiednią wielkość terenów (tzw. strefa wytwórczo- usługowa), z przeznaczeniem na działalności obsługi transportu, spedycji, składowania lub działalności produkcyjnych. Na obszar strefy wytwórczo- usługowej proponuje się przeznaczyć cztery tereny: Marcinków I (oraz w przypadku potrzeby rozszerzenia tego terenu Marcinków II), Nowa Wieś, Podskale, Pastwiska. Każdy z tych terenów strefy wytwórczo- usługowej powinien być obszarem zorganizowanej działalności inwestycyjnej.

Z uwagi na rzemieślnicze tradycje gminy proponuje się wyznaczyć- głównie w sołectwach- szereg terenów o stosunkowo niewielkiej powierzchni dla obsługi drobnych działalności wytwórczych. W Żeliszawicach teren taki jest stosunkowo duży, o powierzchni ok. 12 ha. Ponadto proponuje się również określić tereny intensyfikacji działalności gospodarczej, obecnie nie zawsze dość efektywnie wykorzystane. Tereny te stanowią potencjalną rezerwę, możliwą do stosunkowo szybkiego zagospodarowania i aktywizacji. Charakterystykę terenów wytwórczych zamieszczono w zestawieniu.

TERENY ROZWOJU WYTWÓRCZOŚCI

Wyszczególnienie	Pow. w ha	
	miasto	sołectwa
OGÓLEM	40,01	174,48
Strefa wytwórczo- usługowa	-	137,58
Marcinków I	-	33,09
Marcinków II (rezerwa w stosunku do I terenu)	-	25,43
Nowa Wieś I i II	-	28,97
Podskale		23,29
Pastwiska I, II i III	-	26,8
Strefy lokalnej działalności wytwórczo- usługowej	10,91	19,55
Warszawska płn. (rozszerzenie istniejącego terenu)	7,92	
Stoczkowa	1,41	
Bytomska	0,79	
Kuźnica Sulikowska	0,79	
Brudzowice I, II i III		1,27
Kazimierzówka		0,08
Podlesie		0,33
Żeliszawice		0,93
Krzanów		0,61

Huby		0,82
Podwarpie		0,44
Kuźnica Wareżyńska-		0,86
Niweczka		1,03
Zawodzie		0,94
Żeliszawice		12,24
Obszary kształtującej się działalności gospodarczej- intensyfikacja	29,57	15,68
Siewierz- Warszawska "A"	5,81	
Siewierz-Warszawska "B"	9,89	
Siewierz- kolej	3,11	
Siewierz- Elewator	5,03	
Sulików "A"	4,15	
Sulików "B"	1,11	
Wojkowice Kościelne- Przeczycka		0,72
Wojkowice Kościelne- Nowa Wieś		0,75
Wojkowice Kościelne- Zachodnia		0,31
Wojkowice Kościelne- b. RSP		10,37
Żeliszawice- magazyny		3,53
Burdzowice- wschód		0,69
Burdzowice- zachód		0,60
Burdzowice- południe		0,38

Rozmieszczenie terenów wytwórczości przedstawia mapa kierunków zagospodarowania przestrzennego.

- Specyficzną formą intensyfikacji działalności wytwórczej jest intensyfikacja produkcji rolnej.

Niezależnie od restrukturyzacji rolnictwa w skali kraju, na jaką ono oczekuje, restrukturyzacji rolnictwa w Siewierzu sprzyjać będzie wyznaczenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Opierać się będzie na kompleksach rolnych.

- *Rolnicza przestrzeń produkcyjna została scharakteryzowana w rozdziale V- Kierunki zagospodarowania przestrzennego pkt. 3. Obszary otwarte, wyłączone z zabudowy, w tym rolnicza przestrzeń produkcyjna.*

5.6. KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

5.6.1. Układ dróg i ulic wiążących Siewierz z regionem i krajem

Kluczowym zagadnieniem, posiadającym wpływ na przyszłość Siewierza, jest przebieg istniejących i projektowanych tras ruchu ekspresowego (S), dróg i ulic głównych ruchu przyspieszonego (GP) oraz głównych

(G). Ponadto dodatkowym zagadnieniem jest włączenie, bezpośrednio obsługujących przyległe do nich tereny, ulic lokalnych i dojazdowych do układu dróg i ulic wyższych klas.

- W koncepcji układu drogowego wprowadza się następujące projektowane trasy:
 - łącznicę drogi krajowej Nr 15 (Wschodniej Obwodowej GOP)- lotnisko- autostrada A 1- od węzła w Podwarpiu do lotniska w Pyrzowicach, w II klasie technicznej 2/2 (S), z węzłem typu WA, a dalej po nowym śladzie do Tarnowskich Gór, jako trasa “poznańska” (1/2 z rezerwą na przekrój dwujezdniowy), niezależnie od istniejącej drogi DK 910;
 - południową obwodnicę miasta Siewierza, w relacji Siewierz- Poręba- Zawiercie- Jędrzejów (Kielce), od węzła na DK 1, o II klasie technicznej 1/2 (S)- z rezerwą na przekrój dwujezdniowy, niezależnie od istniejącej drogi DK 78;
 - zmiana przebiegu ulic DK 910 i DK 78 w obrębie miasta- w klasie G 1/2 polegająca na eliminacji ruchu przelotowego przez Rynek i udostępnienia terenów rozwojowych dla usług po północnej stronie ulicy Bytomskiej (“Stodoły”), przez budowę nowych odcinków ulic: przedłużenie ulicy Oleśnickiego, poza Strażą Pożarną, ze skrzyżowaniem skanalizowanym (Sc) lub węzłem (WB) z ulicą Warszawską (DK1) i dalej na zachód, ulicą Polną do skrzyżowania z ulicą Parkową, a następnie do istniejącej ulicy Bytomskiej (DK 910); nowe skrzyżowanie zastąpi istniejące, z regulacją świetlną (ul. Bytomska), obok stacji benzynowej.
- Dla tras istniejących przewiduje się następujące zmiany:
 - DK 1 (ul. Warszawska)- docelowo na odcinku “częstochowskim”, jako trasa główna ruchu przyspieszonego (GP wg. GDDP) lub ekspresowego (S wg. studium zagospodarowania przestrzennego b. województwa katowickiego) do węzła z DK 15 w Podwarpiu, o poszerzonym przekroju do 2/3, (szczególnie między węzłem południowej obwodnicy Siewierza a węzłem z DK 15), a dalej w kierunku Katowic, jako droga III klasy technicznej (GP); zmiana lokalizacji istniejącego skrzyżowania z regulacją świetlną (ul. Bytomska) obok stacji benzynowej, na nową w rejonie ul. Polną (“Stodoły”).
 - DK 15 docelowo na parametrach drogi ekspresowej- II klasy technicznej (S 2/2) z węzłem na ulicy Dąbrowskiej (przed Ujejscami);
 - DK 78 (ul. Oleśnickiego) Siewierz- Poręba- Zawiercie w III klasie, po modernizacji, jako ulica główna (G);
 - DK 793 (ul. Żwirki i Wigury, Kielecka i Siewierska) Siewierz- Myszków w IV klasie, po modernizacji, jako ulica zbiorcza (Z);
 - DK 910 (ul. Bytomska) Siewierz- Tarnowskie Góry w IV klasie technicznej, jako ulica zbiorcza (Z).

5.6.2. Wewnętrzny układ uliczny w mieście i sołectwach

Wewnętrzny układ uliczny obsługuje tereny zainwestowane miasta i sołectw, zapewniając jednocześnie, poprzez ulice klasy Z (zbiorcze), powiązanie z układem dróg i ulic krajowych. Większość ulic

tego układu, a więc zbiorcze, lokalne i dojazdowe już obecnie istnieją, wymagają jednak modernizacji i doprowadzenia ich do pożądaných parametrów.

Doprowadzeniu do klasy zbiorczej (Z) oraz modernizacji podlegają następujące ulice:

- Piłsudskiego- od skrzyżowania z projektowanym przedłużeniem ul. Oleśnickiego, Rynek, Krakowska i Ludowa (do skrzyżowania z Krakowską), jako zespół współdziałających jednokierunkowych ulic;
- ulice Krakowska, Zagłębiowska do Trzebieśławic;
- ulica Dąbrowska do Ujejsca.
- Ulica Jeziorna w Tuliszowie i Dużym Chmielowskim o nowym przebiegu z budową węzła na skrzyżowaniu z drogą krajową DK1 i przedłużeniem do nowoprojektowanej ulicy L1/2 relacji ulica Młyńska - Trzebieśławice

Przewiduje się modernizację oraz doprowadzenie do klasy lokalnej (L) następujących ulic:

- Rynek, Bytomska, Wesoła, Będzińska, Stoczkowa;
- Częstochowska;
- 3 Maja, Bema (istniejące przejście pod wiaduktem DK 1), Spokojna;
- Mostowa (od ul. Oleśnickiego do ul. Kieleckiej);
- Bacholińska (wyłącznie prawoskrętny wjazd i wyjazd na DK 1);
- Przemysłowa i dalej ulica do Dziewek i Podzarza, a następnie ulice Podleśna (wraz z ulicą do Pińczyc), Piastów (do Siewierskiej), Przyszłości (do Siewierskiej);
- ulica z Dziewek do Brudzowic i Kolonii Szkolnej (bez możliwości wjazdów i zjazdów z ulicy Warszawskiej);
- ulice Relaksowa, Rybacka i Sucha, obsługujące tereny turystyczne i budownictwa letniskowego;
- ulice Młyńska i Jeziorna, powiązane ze sobą wiaduktem ponad ul. Warszawską (DK1), w rejonie miejsca obsługi podróżnych (MOP) istniejącego parkingu nad stawami
- ulica prowadząca przez Gołuchowice do Chruszczobrodu;
- ulice: Podwarpie (z dwupoziomowym skrzyżowaniem z DK 1- bez zjazdów) z jej przedłużeniem do ulicy Jeziornej, oraz przez ulicę Hektary do ulicy Przeczyckiej (z możliwością wjazdów i zjazdów na łącznicę DK 15 do lotniska i projektowanej A 1);
- ulice Przeczycka, Nowa Wieś i ulica Zachodnia na odcinku do skrzyżowania z ulicą Warszawską;
- ulica Podskale i ulica Wschodnia do ulicy Dąbrowskiej;
- ulica w Kuźnicy Wareżyńskiej (zjazd i wyjazd na DK 1) oraz droga do Przeczyc.
- Ulica łącząca ulicę Młyńską na Zalewem z ulicą Zachodnią w Trzebieśławicach (Dąbrowa Górnicza)

Pozostałe ulice i drogi winny posiadać klasę D- ulic dojazdowych.

Ogólna długość ścieżek rowerowych proponowanych do wytyczenia w granicach gminy wynosi ok. 67 km. Propozycje te łączą w sobie funkcje komunikacyjne z rekreacyjnymi, przy czym powinno

minimalizować się działania inwestycyjne, w dużej mierze ograniczając organizację ścieżek do ich wyznaczenia i oznakowania.

5.6.3. Drogi wojewódzkie i krajowe

Według wykazu dróg krajowych i wojewódzkich na terenie Siewierza przebiegają lub biorą początek następujące drogi- na obszarze zainwestowanym miasta i sołectw stanowiące ulice (wg Rozporządzenia RM z dnia 15.12.1998 r. w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich- Dz. U. nr 160 poz.1071):

Drogi zaliczone do krajowych:

- DK 1 (Częstochowa- Katowice), DK 15 (Wojkowice Kościelne- Dąbrowa Górnicza), DK 78 (Siewierz- Zawiercie), DK 910 (Siewierz- Tarnowskie Góry).

Drogi zaliczone do wojewódzkich:

- DK 793 (Siewierz- Myszków).

Ustalenia dotyczące zagospodarowania terenów wiążących się z drogami krajowymi i wojewódzkimi winny być, odpowiednio do przepisów uzgadniane lub opiniowane przez ich zarządców.

5.7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.7.1. Energetyka

Dwa istniejące w Siewierzu systemy energetyczne, elektroenergetyczny oraz gazowy zapewniają dostarczenie niezbędnych ilości energii dla pokrycia potrzeb istniejących i spodziewanych odbiorców. Wynika to z faktu posiadania rezerw w źródłach zasilania, jakimi są stacje transformatorowe oraz stacje redukcyjno-pomiarowe gazowe, a także stosunkowa łatwość budowy nowych stacji.

□ Zaopatrzenie Siewierza w energię elektryczną

Dla zasilania w energię elektryczną miasta wymagana jest:

- budowa stacji transformatorowych s/n 15 kV na n/n;
- przeprowadzenie modernizacji zasilania po stronie niskiego napięcia, gdyż przestarzała sieć nie zapewnia stabilnego zasilania w obszarze istniejącego centrum;
- budowa linii s/n spinających istniejące sieci oraz budowę stacji transformatorowych w zachodniej części miasta.

Na terenie sołectw niezbędne są jedynie zabiegi modernizacyjne, polegające na dostosowaniu sieci do wymagań technicznych, zwiększając przez to pewność zasilania. Wyjątek stanowią Wojkowice Kościelne, ze względu na proponowaną lokalizację nowych obiektów wytwórczych oraz Tuliszków, ze względu na proponowany rozwój funkcji turystycznych. W obu tych miejscowościach wymagana jest budowa stacji transformatorowych i sieci rozdzielczych.

Uruchomienie nowych terenów mieszkaniowych w rejonie skrzyżowania ulicy Jeziornej z DK1 (teren nr 1) wymagać będzie budowy nowego GPZ, linii średnich i niskich napięć oraz stacji

transformatowych. Wariantowo możliwe są rozwiązania zakładające ekologiczne wykorzystanie energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych bądź z lokalnej elektrociepłowni.

□ Zaopatrzenie Siewierza w gaz

System zaopatrzenia w gaz jest wystarczająco sprawny i zapewniający pewność zasilania. Jego rozbudowa jest jedynie uzależniona od położenia odbiorców i realizacji nowych odcinków sieci gazociągów, jeśli się to okaże niezbędne. W mieście i sołectwach większość spodziewanych odbiorców znajduje się w zasięgu istniejących sieci. Dla nowych stałych odbiorców wymagana będzie rozbudowa sieci, w tym szczególnie w Wojkowicach Kościelnych dla nowych terenów wytwórczych oraz dla nowych terenów mieszkaniowych w Tuliszowie i Dużym Chmielowskim. Dla terenów zabudowy letniskowej, o okresowym użytkowaniu obiektów, bardziej celowym będzie użytkowanie gazu płynnego.

Użytkowanie dostępnych nośników energii dla celów grzewczych jest warunkiem poprawy czystości powietrza atmosferycznego w mieście i sołectwach. To z kolei jest wymagane dla promocji Siewierza, jako obszaru o czystym środowisku, sposobnym dla wypoczynku i rekreacji oraz dla zabudowy mieszkaniowej, w tym budowy "drugiego domu" lub zabudowy rezydencjonalnej- willowej. Wymaga to zmiany ogrzewania paliwem stałym, a często odpadowym, na ogrzewanie elektryczne, gazem sieciowym albo płynnym lub olejowym.

Zmiana istniejącego stanu wymaga ustabilizowania cen rynkowych nośników energii oraz odpowiednio skutecznych zachęt do rezygnacji z opalania węglem i jego najtańszymi, zasiarczonymi i o dużej zawartości popiołu gatunkami, w piecach o niewielkiej sprawności energetycznej. Na ograniczenie niskiej emisji do atmosfery wpłynie również wykorzystanie istniejącej sieci gazociągów przez dotychczas nie podłączone budynki, głównie mieszkalne.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej w Dużym Chmielowskim (teren nr 1) dopuszcza się możliwość pozyskania gazu z własnej biogazowni, wymagać to będzie budowy instalacji do produkcji biogazu w szczególności ze ścieków oraz biomasy.

5.7.2. Zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzenie i oczyszczanie ścieków

□ Zaopatrzenie w wodę

Siewierz jest zaopatrywany w wodę o bardzo dobrej jakości ze źródeł znajdujących się na jego obszarze. Zasoby wody są znaczne i zapewnią będą również pokrycie przyszłych potrzeb miasta i sołectw, a także mogą służyć sąsiednim gminom. Ujęcia wody, znajdujące się w mieście (Czekanka i Plac Strażacki) oraz w sołectwach i okolicznych miejscowościach (Trzebiesławice i Mierzęcice) zapewniają praktycznie nieograniczoną podaż wody dla celów komunalnych i przemysłowych. Ujęcia te wymagają jedynie częściowej modernizacji. Istniejące na terenie Siewierza ujęcia wody posiadają pozwolenia wodo- prawne i wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej. Strefy ochrony pośredniej wymagają wyznaczenia. Jednostkowe zużycie wody jest jeszcze stosunkowo niskie i będzie wzrastać, stosownie do przyrostu zapotrzebowania.

Sieć wodociągowa na terenach dotychczas zainwestowanych jest dobrze rozwinięta. Występująca potrzeba zwiększenia pewności zasilania w wodę dotychczasowych odbiorców, winna nastąpić przez remonty, modernizacje lub wymiany odcinków wodociągów dla zmniejszenia ilości awarii, eliminacji azbestowych rurociągów w Żeliszawicach, a szczególnie, co najważniejsze, przez likwidację przewężeń na rurociągach zasilających.

Zaopatrzenie w wodę terenów rozwojowych Siewierza wymaga jedynie rozbudowy wodociagowych sieci rozdzielczych. W mieście dotyczy to terenów rozwojowych w centrum i części południowej (stodoły), terenów rekreacyjnych nad Czarną Przemszą oraz terenów budownictwa mieszkaniowego w części zachodniej. Dotyczy to szczególnie terenów położonych po zachodniej stronie ulicy Warszawskiej (DK 1). Na terenie sołectw istniejące wodociągi zapewniają zaopatrzenie w wodę terenów budowlanych w lukach zabudowy oraz zakładów produkcyjnych. Natomiast tereny rozwojowe dla zabudowy związanej z promowaniem nowych dziedzin wytwórczości w Wojkowicach Kościelnych oraz dla zabudowy letniskowej w Tuliszwowie nie posiadają wodociagowych sieci rozdzielczych.

Nowe tereny budowlane w Tuliszwowie i Dużym Chmielowskim (teren nr 1) wymagają budowy sieci i urządzeń zaopatrujących w wodę oraz budowy sieci rozdzielczych. Dopuszcza się budowę centralnego ujęcia wód podziemnych ze stacją uzdatniania wody na terenach w rejonie południowej granicy obszaru objętego zmianą studium i DK1.

□ Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków

Siewierz nie posiada zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Brak sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków oraz sieci odprowadzenia i oczyszczania wód opadowych posiada istotny wpływ na ograniczenie rozwoju podstawowych funkcji Siewierza: wytwórczej, turystycznej i mieszkaniowej. Ponadto, jest to istotny mankament zagrażający zasobom wód powierzchniowych i wglębnych, szczególnie przy braku geologicznych warstw nieprzepuszczalnych nad warstwami wodonośnymi, oraz obniżający jakość środowiska przyrodniczego, co jest istotne ze względu na rozwój funkcji turystycznych.

Przeciwdziałając temu, na zlecenie Zarządu Miasta i Gminy, została sporządzona długookresowa koncepcja gospodarki ściekowej wraz z kanalizacją deszczową. Koncepcja ta zawiera trzy warianty, które polegają na budowie:

- odrębnych systemów odprowadzenia i oczyszczania ścieków dla każdej z siedmiu zlewni (wariant 1);
- dwóch systemów odprowadzenia i oczyszczania ścieków, pierwszy, wspólny dla 5 zlewni, drugi dla dwóch zlewni południowych (wariant 2);
- jednego systemu odprowadzenia i oczyszczania ścieków dla całego miasta i wszystkich sołectw (wariant 3).

Warianty drugi i trzeci posiadają podwarianty (2B i 3B), polegające na zaniechaniu budowy oczyszczalni i transportu ścieków, odpowiednio ze zlewni wojkowickich lub z całego Siewierza do oczyszczalni w Dąbrowie Górniczej. Warianty te, a szczególnie 3B jest inwestycyjnie najtańszy, lecz eksploatacyjne najdroższy, gdyż wymaga ponoszenia opłat wprowadzenia ścieków na dąbrowską oczyszczalnię.

Wstępnie przyjęty został wariant (2A) rozwiązania, który zakłada realizację dwóch systemów kanalizacji sanitarnej:

- “Północ” z oczyszczalnią w mieście (w rejonie ul. Wspólnej i Będzińskiej, nad Przemszą) obsługujące zlewnie Z1 (Burdzowice), Z2 (Dziewki i Nowa Wioska), Z3 (Żeliszawice, Leśniaki, Podzarze i Czekankę), Z4 (miasto Siewierz) i Z5 (Sulików, Kuźnica Sulikowska i Gołuchowice);
- “Południe” z oczyszczalnią w (po wschodniej stronie DK 1, nad Przemszą) obsługujące zlewnie Z6 (Podwarpie, Wojkowice Kościelne, Tuliszów a także Trzebieszawice) oraz Z7 (Warężyn, Kuźnica Warężyńska).

Wariant powyższy jest trzecim z kolei, spośród wszystkich wariantów (od najtańszego), pod względem kosztów inwestycyjnych i kosztów eksploatacyjnych, a środkowym wśród wariantów 1, 2A i 3A pod względem kosztów inwestycyjnych i najtańszym pod względem kosztów eksploatacyjnych.

W konsekwencji przyjęcia wariantu 2A, jako podstawowego dla koncepcji zagospodarowania przestrzennego Siewierza, realizacja systemu winna się rozpocząć od zlewni Z4, obejmującej miasto wraz z terenami rozwojowymi w centrum, terenami budownictwa mieszkaniowego i willowego w części zachodniej, terenami turystycznymi na północnym brzegu Zalewu oraz terenami rekreacyjnymi nad Czarną Przemszą. Budowa systemu odprowadzenia ścieków oraz oczyszczalni ścieków, przy istniejącej kanalizacji deszczowej (wymagającej jedynie uporządkowania) zapewni obsługę terenów o strategicznych funkcjach dla miasta. W miarę środków mogą być włączane do oczyszczalni pozostałe zlewnie obsługujące Burdzowice, Żeliszawice, Dziewki, Nową Wioskę oraz Kuźnicę Sulikowską. Umożliwia to również etapowanie budowy samej oczyszczalni w Siewierzu.

Następną z kolei winna być realizowana oczyszczalnia oraz system transportu ścieków dla zlewni Z6 Wojkowice Kościelne i Tuliszów wraz z terenami turystycznymi na południowym brzegu Zalewu (ew. z Trzebieszawicami) oraz Z7- Kuźnica Warężyńska. Ze względu na już występujące zainteresowanie terenami rozwojowymi przy węźle dróg ekspresowych, występuje zbieżność potrzeb w tym samym czasie z budową oczyszczalni w mieście. Prawdopodobnie trzeba będzie dopuścić przyjęcie rozwiązań lokalnych, co zawsze grozi zwiększonym obciążeniem jednostkowych kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych, ponoszonych przez pozostałych użytkowników systemu oraz przez gminę. W wypadku, gdyby Miasto Dąbrowa Górnicza wcześniej sprowadzała ścieki z Trzebieszawic do dąbrowskiej oczyszczalni, może się okazać opłacalne zaniechanie budowy oczyszczalni w Kuźnicy Warężyńskiej (wspólne finansowanie kolektora).

Powyższa koncepcja gospodarki ściekowej wraz z kanalizacją deszczową została wykonana w oparciu o dane wejściowe pochodzące z miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego Siewierza. W wielkościach generalnych nie odbiegają one od wielkości studium, co nie powoduje konieczności jej aktualizacji.

Wdrożenie realizacji systemu kanalizacji jest priorytetem strategicznym Siewierza. Z tego względu należy dbać o ograniczenie panującej tendencji do rozciągania w przestrzeni (wzdłuż dróg) i rozpraszania zabudowy, szczególnie jednorodzinnej. Wymuszać to będzie zwiększenie kosztownego rozciągnięcia sieci kanalizacyjnej i systemu przepompowni lub ograniczenie zasięgu systemu na rzecz oczyszczalni przydomowych. Spowoduje to podwyższenie kosztów realizacji systemu. Ponadto budowa systemu kanalizacji wymuszać będzie również remonty coraz większą oszczędność zużycia wody oraz modernizację sieci wodociągowej, stosownie do etapowania jego budowy, najpierw w obszarze miasta.

Na terenach objętych zmianą studium w Dużym Chmielowskim (teren nr 1) dopuszcza się możliwość odprowadzania ścieków do lokalnych przydomowych oczyszczalni ścieków w postaci szczelnych zbiorników bezodpływowych.

5.7.3. Gospodarka odpadami przemysłowymi i komunalnymi

Zorganizowany odbiór odpadów komunalnych oraz selektywna ich zbiórka winny być rozszerzone, tak by objąć nim większość mieszkańców (obecnie, nieco ponad 60%) miasta i sołectw oraz większość gospodarstw domowych. Umożliwi to rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów, zwiększając wielkość odzyskanych surowców wtórnych. Oznaczałoby to podtrzymanie istniejącej już pozytywnej tendencji, z uwagi na to, że znacznie mniej niż połowa gmin w województwie prowadzi taką działalność.

Odpady komunalne są wywożone na składowisko komunalne w Porębie, a w przypadku sytuacji awaryjnych istnieje możliwość korzystania ze składowiska odpadów w Ogrodzieńcu. Użytkowanie składowiska poza obszarem Siewierza jest korzystne ze względu na funkcje miasta i gminy oraz ze względu na podtrzymanie już utrwalonej współpracy z władzami samorządowymi Poręby.

Odpady ze służby zdrowia będą nadal unieszkodliwiane w Zakładzie Utylizacji Odpadów Szpitalnych w Katowicach.

5.7.4. Telekomunikacja

Stan wyposażenia w urządzenia telekomunikacyjne ilustruje ilość abonentów w mieście i sołectwach. Siewierz należy do katowickiej strefy numerycznej, a przez to posiada bezpośrednie połączenia ze wszystkimi ośrodkami aglomeracji i z ośrodkiem powiatowym w Będzinie. W ciągu najbliższych dwóch lat nastąpi przyrost 2700 NN., co umożliwi zasadnicze zwiększenie ilości abonentów.

6. INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

6.1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zasadniczą więzkę prawnych instrumentów polityki przestrzennej, oprócz przepisów ustaw szczególnych i związanych z nimi rozporządzeniami, tworzą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

- Zbiór miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przedstawia tabl. 6, według kryterium ich obligatoryjności oraz jednorodnego rodzaju przedmiotu tych planów.
- Podział planów miejscowych ze względu na obowiązek ich sporządzenia

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą sporządzane fakultatywnie- w celu regulacji istniejącego i przewidywanego zainwestowania terenów i zmiany sposobów ich użytkowania oraz obowiązkowo.

Stosownie do ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Siewierza powstaje dla następujących przedmiotów planowania, ze względu na:

- przepisy szczególne- art. 13 ust.1 pkt.1 ustawy, w tym w związku:
 - z ustawą o ochronie przyrody- art.34- obszary chronionego krajobrazu i zespoły przyrodniczo krajobrazowe, wprowadzone dla ochrony indywidualnej terenów o stwierdzonych wartościach- jeśli zostaną one wyznaczone lub uznane przez Radę Miejską; oraz
 - z ustawą prawo geologiczne i górnicze art. 53- tereny górnicze;
- zadania dla realizacji programów rządowych i wojewódzkich- art. 58 ust.1 i art. 54d ust. 1. oraz art. 13 ust.1 pkt.2,- dróg krajowych, jeśli znajdują się one w rejestrze wojewódzkim (art. 61);
- zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych- stosownie do art. 13 ust.1 pkt. 3, oraz art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami- trasy i węzły komunikacyjne, budowle i obiekty infrastruktury technicznej, obszary zagrożone powodzią oraz obiekty i urządzenia ochronne, obiekty infrastruktury społecznej;
- zadania wynikające z potrzeby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych- stosownie do art. 13 ust.1 pkt. 3A, tereny mieszkaniowe przewidziane dla zaspokajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców miasta i sołectw.
- występujące uwarunkowania- art. 13 ust. 1 pkt 4.

Jako uwarunkowanie, powodujące obowiązek sporządzenia planów miejscowych, uznaje się istniejącą sytuację wynikającą z cech fizycznej przestrzeni oraz zjawisk i procesów zachodzących na terenach, jakie uwidoczniło w toku przeprowadzonej diagnozy (Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego), obejmujących sferę zagospodarowania przestrzennego oraz sferę gospodarki gminy. Ponadto uwarunkowania wynikają również z ustaleń sporządzonych prognoz oraz przewidywań przyszłych zmian go strukturze funkcjonalno- przestrzennej Siewierza.

Sporządzona została łączna lista (w nawiasach podano identyfikator uwarunkowania wg zestawienia zawartego w rozdz.), dotycząca uwarunkowań bezpośrednio wpływających na potrzebę sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego, pośrednio odpowiadających uwarunkowaniom wymienionym w art. 6 ust. 4 ustawy:

- zachowanie elementów środowiska przyrodniczego, tworzących regionalny i lokalny system obszarów chronionych, w tym doliny rzek Czarnej Przemszy i Mitręgi, potoków oraz lasów (9);
- ochrona zasobów środowiska, a w tym złóż rud cynkowo- ołowianych i złóż kopalin (m.in. złoża dolomitów i piasku) oraz zbiorników wód podziemnych (14);
- zachowanie wartości kulturowych, w tym w strefach ochrony konserwatorskiej, w obiektach zabytkowych lub ich zespołach, znajdujących się w rejestrze zabytków i proponowanych do umieszczenia w tym rejestrze oraz przystosowanie standardów ich wyposażenia do współczesnych wymagań dla pełnienia dotychczasowych lub nowych funkcji (19);

- o nieuregulowana gospodarka terenami oraz brak regulacji urbanistycznych dla zabudowy, a szczególnie w centrum miasta, na terenach budownictwa mieszkaniowego ("drugi dom") w Czekance oraz w Tuliszowie i w Chmielowskim oraz w Wareżynie (27);
- o niski poziom drożności układu komunikacyjnego miasta oraz układu dróg krajowych (36);
- o brak systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków w mieście i sołectwach (41).

Powyższe uwarunkowania wynikają z jakości funkcji, jakie są realizowane w przestrzeni, na wydzielonych terenach, o określonych cechach, wpływające generalnie na jakość życia mieszkańców, gospodarkę gminy i stan środowiska przyrodniczego, oddziałując łącznie na równowagę rozwoju Siewierza.

Przyjęto również zasadę, że kryterium obowiązkowego sporządzenia planu jest jego ustawowa kolejność, co oznacza, że w wypadku jednoczesnego wymagania opracowania z powodu uwarunkowań i realizacji zadań dla celów publicznych, pierwszeństwo posiadają te ostatnie.

Wyodrębniono grupę planów miejscowych, których obowiązek sporządzenia przez gminę będzie występował warunkowo. Dotyczy to planów miejscowych dla obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych, jeśli wojewoda nie podejmie rozporządzenia o wprowadzeniu takiej formy ochrony przyrody, a Rada Miejska podejmie taką uchwałę. Dotyczy to również potencjalnych terenów górniczych, jeszcze nie powołanych, jednak dla których trwają zabiegi w tym kierunku. Pozostałe plany miejscowe nie wymienione poprzednio sporządzane będą fakultatywnie, na podstawie stwierdzonych potrzeb wynikających z polityki przestrzennej.

□ Zakres planów miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej

Udostępnienie terenów dla zabudowy mieszkaniowej może nastąpić w na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w następujący sposób:

- dla inwestorów indywidualnych i także dla zorganizowanej formy zainwestowania, plan miejscowy ustala podział na działki budowlane oraz zasady wyposażenia w infrastrukturę techniczną; dotyczy to szczególnie nowych terenów zabudowy jednorodzinnej wolno stojącej lub bliźniaczej oraz rezydencjonalnej - willowej;
- dla zorganizowanej formy inwestowania służyć może również plan miejscowy nie precyzujący podziału na działki budowlane, przy zapewnieniu doprowadzenia infrastruktury do granic działki; ta forma planu służy przede wszystkim zorganizowanym przedsięwzięciom budowlanym, o programie nie mniejszym niż np. 15 mieszkań, dla intensywnej zabudowy jednorodzinnej oraz dla zabudowy wielorodzinnej;
- na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeśli istnieją warunki obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej, może nastąpić zabudowa indywidualnych działek w istniejących lukach budowlanych, w pierwszej i drugiej linii zabudowy ulicowej na terenie sołectw oraz terenu

zespołu działek dla którego nie sporządzono planu miejscowego; dotyczy to szczególnie terenów istniejącej zabudowy, wymagających intensyfikacji funkcji mieszkaniowych.

□ Zakres ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Poniżej zestawiono zakres ustaleń dla wybranych planów zagospodarowania przestrzennego wynikających z ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym oraz z ustawy o ochronie przyrody.

Plany miejscowe zespołów przyrodniczo- krajobrazowych dla ochrony cennych, wyjątkowych w skali regionu, krajobrazów przyrodniczych i kulturowych oraz występujących wartości estetycznych. powyższe plany dotyczą również strefy ekspozycji E i strefy ochrony konserwatorskiej A. Dotyczy to planów w poz. 15 i 16 w tablicy nr 6.

Plany miejscowe obszarów chronionego krajobrazu obejmują charakterystyczne dla Siewierza, rozległe doliny rzeczne Czarnej Przemszy i Mitręgi oraz potoków, a także obszary lasów i łąk. Zagospodarowanie terenów objętych tymi planami winno nastąpić stosownie do ustaleń studium oraz ich zabudowa winna podlegać rygorom wynikającym z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego dotyczących szczególnych warunków zagospodarowania terenów i prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody, granic terenów zainwestowanych w stosunku do terenów podlegających ochronie, odpowiedniego kształtowania zabudowy oraz wymagań stosowania indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Plan miejscowy centrum miasta wymaga, poza innymi ustaleniami, wyznaczenia obszarów zorganizowanej działalności inwestycyjnej na terenie przeznaczonym dla usług komercyjnych (tzw. "stodoły") oraz obszarów wymagających rehabilitacji istniejącej zabudowy zabytkowej oraz tej, która posiada cechy zabytkowe, charakterystyczne dla miejskich budynków mieszkalnych. Ponadto w planie centrum określone będą przestrzenie publiczne, szczególnie trzy rejony, a to:- rynku (z wykorzystaniem już wykonanych opracowań przestrzennych),- zespołu zabytkowego kościoła i zamku oraz- nowego centrum. Istotne jest również wyznaczenie obszarów tymczasowego sposobu urządzenia i użytkowania terenów komunikacji w okresie między likwidacją przebiegu tranzytu przez rynek, budową przebiecia ul. Oleśnickiego do DK 1 oraz budowy obwodnicy w ciągu DK 78.

Plany miejscowe terenów nowej, zorganizowanej zabudowy w Czekance (istniejącej do rehabilitacji i projektowanej), Tuliszwie Chmielowskim i w zachodniej części miasta- jego przedmiotem, oprócz funkcji regulacyjnej dla nowo wznoszonej zabudowy oraz dla przeprowadzenia scaleń i nowego podziału dla działek budowlanych i przestrzeni publicznych, winna być również narzędziem porządkowania infrastruktury technicznej i komunikacji na terenach już zabudowanych domami letniskowymi i całorocznymi domami wypoczynkowymi.

Plany miejscowe terenów rekreacyjnych "Warężyno" obejmują porządkowanie urbanistyczne terenów zabudowy usługowej i letniskowej wraz z obsługą infrastrukturalną i komunikacyjną.

Plany miejscowe terenów wytwórczych i usługowo- wytwórczych dotyczą połączonych inwestycji wytwórczych, usługowych i infrastrukturalnych (do czasu wybudowania systemu kanalizacji) oraz inwestycji komunikacyjnych w Wojkowicach Kościelnych. Plan zagospodarowania tego terenu winien być skojarzony co najmniej z koncepcyjnymi projektami przebiegu projektowanych tras drogowych i kształtu węzła

komunikacyjnego, wykonanego w skali technicznej. Ponadto na terenach tych winna być wprowadzona zorganizowana działalność inwestycyjna, polegająca scaleniu i wtórnym podziale działek (w niezbędnym zakresie).

6.2. STANDARDY URBANISTYCZNE

Standardy zagospodarowania i użytkowania terenów stanowią instrumenty realizacji polityki przestrzennej według zapisu zawartego w art. 6 ust. 5 pkt. 5, 5a, 6 i 7 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. Służą one zapewnieniu przestrzegania celów publicznych w zasadach zagospodarowania przestrzennego dla różnego rodzaju użytkowania terenów w planach miejscowych oraz w ustalaniu warunków zagospodarowania i zabudowy terenów (WZiZT), na obszarach, które nie zostały objęte tymi planami.

□ Standardy wykorzystania terenów mieszkaniowych

Urbanistyczny standard mieszkaniowy jest określony gęstością zabudowy, wyrażoną w ilości mieszkańców oraz intensywnością zabudowy i ilością mieszkań, przypadających na jeden hektar zabudowy mieszkaniowej. Najintensywniej zabudowane tereny mieszkaniowe występują we wschodniej części miasta. Najmniej intensywnie zainwestowano tereny mieszkaniowe w Dziewkach, Nowej Wiosce, Gołuchowicach i Tuliszowie. Przyjmując założenie o porównywalnej ilości mieszkań z ilością budynków mieszkalnych, to średnia powierzchnia działki na terenach sołectw oraz w mieście (z wyjątkiem części wschodniej) wynosi ok. 1100 m². Dla działek pozbawionych możliwości odprowadzenia ścieków komunalnych do systemu kanalizacji powierzchnia dla jednego budynku wynosić powinna nie mniej niż 900 m². Podobny stan ilustruje gęstość zabudowy wyrażona ilością mieszkańców przypadających na jeden hektar terenów mieszkaniowych. Wskaźnik ten posiada charakter stały i nie będzie się zwiększał w miarę wzrostu intensywności zabudowy z uwagi na poprawę standardu powierzchniowego oraz ze względu ujemny przyrost naturalny w przyszłości.

Po skanalizowaniu sołectw, ze względu na koszty inwestycji i eksploatacji systemu kanalizacji, korzystne będzie bardziej intensywne wykorzystanie terenów mieszkaniowych. Odmienna sytuacja istnieje we wschodniej części miasta. Średnia powierzchnia terenów mieszkaniowych przypadająca na mieszkanie- budynek wynosi ok. 600 m². Biorąc pod uwagę strukturę zabudowy jest to wielkość do utrzymania na przyszłość, z tendencją do jej zmniejszenia, po skanalizowaniu miasta.

Na terenach jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej możliwe jest lokalizowanie usług oraz drobnych zakładów wytwórczych, pod warunkiem niezakłócania mieszkaniowego sposobu użytkowania na sąsiadujących działkach oraz nieobciążania układu ulicznego przez ruch zaopatrzenia i klientów.

TERENY ROZWOJU MIESZKALNICTWA- wskaźniki wykorzystania

Typ zabudowy	Wskaźniki intensywności zabudowy			Średnia wielkość mieszkania; minim. wielk. działki	Liczba kondygnacji; wysokość budynku w m
	m ² p.u. / ha	m ² pow. og./ha	mieszkania-budynki/ha		
Zabudowa wielorodzinna- MW					
Tereny netto	5220	7250	75	70 m ² p. u.	3- 4 11.5- 15,0
Zabudowa jednorodzinna- MJ, MN i MNU (tereny netto)					
Wolnostojąca i bliźniacza MJ (minimalna szerokość działki 20 m)	-	-			
> zabudowa w mieście			15	550 m ²	<u>2- 2,5</u>
> zabudowa w sołectwach			7-8	900 m ²	9,0 m
Miejska intensywna zwarta MJ (minim. szerokość działki 7,50 m)	-	-	34	110 m ² p. u. 250 m ²	<u>2- 2,5</u> 9,0 m
Willowa- rezydencjonalna MJ	-	-	4-5	bez ogranicz. 1800 m ²	2- 2,5 9,0 m
Zabudowa jednorodzinna- MN małe domy mieszkalne- netto	2380	3300	34	70 m ² p. u. 230 m ²	2- 2,5 9,0 m
Zabudowa jednorodzinna- o mieszanych funkcjach MJU usługowo- wytwórcza	-	3200	5	bez ogranicz. 1700 m ²	zabudowa usługowa do 5 m

UWAGI:

- Połowa kondygnacji oznacza stosowanie użytkowego poddasza.
- Przy bilansowaniu możliwości budownictwa mieszkaniowego przyjęto założenia o przeciętnej wielkości działki- na nowych terenach- na poziomie 1000m², a w przypadku budownictwa rezydencjonalnego- willowego (o wysokim standardzie) na poziomie 2000m².
- Wskaźniki dla plombowej, wielorodzinnej zabudowy w centrum winny być ustalane indywidualnie.

Standardy zagospodarowania terenów winny uwzględniać:

- dostosowanie formy, kształtu bryły budynków mieszkalnych, usługowych i zabudowy o charakterze przemysłowym oraz urządzenia terenu do cech sąsiedniego zainwestowania, zabudowy i lokalnego krajobrazu;
- dopuszczenie na terenach mieszkaniowych zabudowy jednorodzinnej stosowania asymetrycznego dachu jedynie w przypadku istniejących takich rozwiązań w sąsiedztwie, dla harmonizowania kształtowania zabudowy;

- zakazu wznoszenia zabudowy gospodarczej (w tym garaży) o wysokości powyżej 3,0 m, wykluczając dachy pulpitowe;
- wskaźnik terenów zieleni dla terenów zabudowy wielorodzinnej (MW) nie powinien być mniejszy niż 8 m²/mieszkańca, a dla terenów zabudowy jednorodzinnej (MJ) powierzchnia zabudowana działki nie może przekraczać 50%, a powierzchnia zieleni nie może być mniejsza niż 25% jej całkowitej powierzchni;

4. Dla terenów objętych zmianą studium w 2008r. ustalono indywidualne wskaźniki, przedstawione w załączniku nr 3 od uchwały pt. „Uwarunkowania i ustalenia zmiany Studium”.

Standardy zagospodarowania terenów wytwórczych winny być ustalane indywidualnie, w planie miejscowym, stosownie do rodzaju przedsięwzięć inwestycyjnych.

□ Standardy komunikacyjne:

- kategorie ulic i dróg tworzących układ komunikacyjny gminy od “S” (drogi ekspresowej) do “L” (ulicy lokalnej) zawarte są w rysunku studium, a pozostałe, nieoznaczone drogi i ulice posiadają klasę D; ich parametry techniczne, a szczególnie przekrój poprzeczny wynikają z warunków technicznych oraz z ustaleń dotyczących prowadzenia komunikacji zbiorowej (autobus), ścieżek rowerowych oraz zadrzewienia i zazielenienia ulic. (przestrzegać należy ustaleń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Komunikacji i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim winny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43);
- wymagane jest wyposażenie terenów mieszkaniowych w miejsca do parkowania na wydzielonych działkach zabudowy jednorodzinnej (MJ) co najmniej jedno miejsce garażowania i jedno miejsce parkowania lub zbiorczych parkingów, w tym również wielopoziomowych na terenach zabudowy wielorodzinnej, przyjmując jedno miejsce na 0,75 mieszkania, przy prognozie motoryzacyjnej wynoszącej 400 samochodów osobowych/ 1000 mieszkańców.
- wielkości parkingów dla obiektów usługowych i wytwórczych winny być ustalane indywidualnie, natomiast minimalne wielkości parkowania (bez miejsc dla personelu) wynoszą dla obiektów handlowych- 1 miejsce na każde 25 m² powierzchni handlowej oraz dla obiektów gastronomicznych 1 miejsce na 10 m² powierzchni konsumpcyjnej lub 8 miejsc konsumpcyjnych.

Dla ulic i dróg przebiegających przez Siewierz należy przyjmować następujące parametry techniczne przedstawione w zestawieniu oraz w części opisowej. Parametry te pochodzą z wytycznych do projektowania ulic, jako podane do przestrzegania w Rozporządzeniu MK i GM oraz dla elementów nieuregulowanych Rozporządzeniem, w wytycznych do projektowania ulic zatwierdzonych przez Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych i uprzednio zaleconych do stosowania. Służyć mogą one również do prowadzenia polityki przestrzennej w stosunku do układu ulicznego miasta i sołectw.

PARAMETRY I KLASY ULIC

Parametry ulic	Kategoria ulicy lub drogi						
	S	GP	G	Z	L	D	
Szybkość (km/godz.) na terenie zabudowy	80- 70	70, 60	60, 50	60, 50, 40	-	-	
Przekrój poprzeczny (liczba jezdni x ilość pasów ruchu)	2 x 3 2 x 2	2 x 3 2 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 1 (mijanki)	1 x 2
Szerokość pasa ruchu (m) na terenach zabudowy	3,5	3,5	3,5- 3,25	3,5- 3,0	3,0	3,5-3,0	2,5-2,25
na terenach otwartych	3,5	3,5	3,5	3,0	2,75	3,5-3,0	2,5-2,75
Szerokość (minimalna) w liniach rozgraniczających (m)	40- 50	40 -50	25	20	12	10	
Symbol przekroju	S 2/3 S 2/2	GP 2/3 GP 2/2	G 1/2	Z 1/2	L 1/2	D 1/2 D 1/1	

Ponadto przy ustalaniu parametrów technicznych układu komunikacyjnego należy przestrzegać następujących zasad:

- na ulicach klas G, Z i L przewiduje się prowadzenie komunikacji autobusowej, a w związku z tym zatoki przystankowe winny znajdować się poza pasmami ruchu;
 - na ulicach dojazdowych o jednym pasie ruchu konieczne jest wprowadzenie mijanek, co najwyżej w odległości 100 m, przy zapewnieniu widoczności całego odcinka; przy tych ulicach nie jest możliwe lokalizowanie zabudowy wytwórczej lub mieszkaniowo- usługowej;
 - istnieje możliwość urządzenia pasów postojowych o szerokości 2,5 m lub 4,5 m wzdłuż ulic o klasach Z, L i D;
 - chodniki powinny być odsunięte od jezdni na odległość nie mniejszą niż:- 10,0 m od jezdni ulicy S,- 5,0 m od jezdni ulicy GP oraz o 3,50 m od jezdni ulic G i Z; minimalna szerokość chodnika przy krawężniku jezdni wynosi 2,0 m;
 - ulice dojazdowe (D) winny być zaopatrzone w place do zawracania, jeśli są ślepo zakończone; minimalne promienie łuków wynoszą 6,0 m dla samochodów osobowych, 12,0 m dla ciężarowych (np. śmieciarek); plac do zawracania spełniający wymogi przepisów przeciwpożarowych powinien mieć wymiary 20 x 20 m;
 - ścieżki rowerowe- szerokość dwukierunkowych: zalecana 3,0 m, dopuszczalna 2,5 m; szerokość jednokierunkowych: zalecana 2,0 m, dopuszczalna 1,5 m; na ulicach klasy Z i L dopuszcza się wydzielenie na jezdni pasa ruchu rowerowego o szerokości 2,0 m.
- Standardy wyposażenia w infrastrukturę techniczną, jako niezbędne wyposażenie terenów zainwestowanych, zawierają:
- zapatrzenie w wodę z wodociągów miejskich na obszarach położonych w zasięgu tej sieci, oraz przyłączenie do tej sieci terenów przewidzianych do zabudowy;

- odprowadzenie ścieków i wód opadowych do kanalizacji miejskiej lub ich skuteczne oczyszczenie przed wprowadzeniem do środowiska dla obiektów położonych poza zasięgiem, realizowanego przez gminę, systemu kanalizacyjnego;
- gromadzenie i wstępna segregacja odpadów komunalnych i przemysłowych przed ich składowaniem i unieszkodliwianiem; doprowadzenie do wypełnienia przepisu
- zaopatrzenie, co najmniej w energię elektryczną oraz w miarę potrzeb w gaz, według zasad wynikających z koncepcji energetycznej.

7. POSTULATY WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ SIEWIERZA DO PLANU ROZWOJU REGIONU ŚLĄSKIEGO

Stosownie do ustawowych uprawnień samorząd gminy powinien sformułować postulaty wynikające z jego własnej polityki przestrzennej do planu rozwoju województwa śląskiego. Uprawnienia te wynikają z przepisu art. 54 b ust 5. ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczącego udziału samorządu terytorialnego w procesie tworzenia planu zagospodarowania przestrzennego regionu. Informacje wynikające z wytycznych studium zagospodarowania przestrzennego województwa katowickiego dla zagospodarowania przestrzennego Siewierza zostały zawarte w piśmie Wojewody Katowickiego (L.dz. Ar.III/1-4/7322/72-3-1/98 z dnia 28.10.1998 roku), zawierające informacje dla potrzeb sporządzenia studium. Dotyczą one działań zmierzających do adaptacji do struktury funkcjonalnej i przestrzennej Siewierza elementów struktur regionalnych, mimo, że znajdują się one jeszcze w sferze zamierzeń, nie wpisanych jeszcze do programów i rejestrów wojewódzkich. Druga część postulatów dotyczy działania wojewódzkiej administracji rządowej wynikająca z przepisów szczególnych, wymagających współdziałania na płaszczyźnie regionalnej, a niektóre z nich są skierowane do sąsiednich miast i gmin dla organizacji wspólnych inicjatyw dla realizacji wspólnych przedsięwzięć wynikających z kierunków zagospodarowania przestrzennego Siewierza.

Przedstawiona poniżej lista postulatów została uszeregowana, stosownie do wyodrębnionych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

□ Środowisko przyrodnicze

Wydanie rozporządzeń Wojewody Śląskiego w sprawie:

- ustalenia użytków ekologicznych oraz obszarów chronionego krajobrazu według wykazu zawartego w studium (art. 32 ustawy z 16 października 1991r. o ochronie przyrody- Dz.U. z 1994r. nr 89, poz. 415).
- ustanowienia rezerwatów "Zawarpie" i "Mitrega" wraz z planem ochrony (art.23 ust 3 i 4 ustawy z 16 października 1991r. o ochronie przyrody- Dz.U. z 1994r. nr 89, poz. 415).

□ Środowisko kulturowe

Podjęcie decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o dokonanie zmian w rejestrze zabytków na terenie województwa śląskiego odnoszących się do obiektów o wartościach kulturowych oraz stref ochrony konserwatorskiej na podstawie dokonanego w studium rozpoznania (art. 5 i art.14 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury Dz.U. z 1990r. nr 34 poz.198 i nr 56 poz.322 z późniejszymi zmianami).

□ Komunikacja

Poparcie starań Zarządu Miasta i Gminy dla umieszczenia w programie i rejestrze wojewódzkim (art. 54d i art. 61 ustawy z dnia 7 lipca 1994 o zagospodarowaniu przestrzennym z późniejszymi zmianami- tekst ujednolicony Dz.U. nr 15 poz.139):

- przedsięwzięć rządowych, niezbędnych dla funkcjonowania układu komunikacyjnego gminy obejmujących:
 - południowe obejście miasta w ciągu drogi krajowej- DK 78 w relacji Siewierz- Jędrzejów, w II klasie technicznej 1/2 (S)- z rezerwą na przekrój dwujezdniowy;
 - łącznicę drogi krajowej- DK 15 (Wschodniej Obwodowej GOP) od węzła w Podwarpiu do lotniska w Pyrzowicach i dalej do autostrady A1, w II klasie technicznej 2/2 (S);
 - węzeł drogowy DK 1, DK 15 i powyżej wymienionej łącznicy w Podwarpiu wraz z przebudową skrzyżowania w Wojkowicach Kościelnych, ulic lokalnych oraz DK 910.
 - projektowany węzeł dróg 910 i 78 z DK 1 w Siewierzu (dwupoziomowy typu "karo") w zamian za istniejące skrzyżowanie z regulacją świetlną (ul. Bytomska) obok stacji benzynowej;
 - skrzyżowania (względnie węzły) na trasie DK 1 w Brudzowicach ("czarny punkt"), Dziewkach, Kuźnicy Świętojańskiej ("czarny punkt"- łącznie z MOP) oraz w Wojkowicach Kościelnych;
- ustalenia projektowanej klasy technicznej dla DK 1 na całym jej przebiegu przez gminę dla usunięcia rozbieżności między informacjami przekazanymi przez wojewodę oraz przez Generalną Dyрекcję Dróg Publicznych.
- Przebudowa ulicy Jeziornej do klasy Z1/2 wraz z budową węzła na skrzyżowaniu z DK1

□ Infrastruktura techniczna

Wspieranie, niezbędnego dla realizacji zrównoważonego rozwoju Siewierza, priorytetowego przedsięwzięcia komunalnego obejmującego budowę systemów odprowadzenia i oczyszczania ścieków na obszarze miasta i sołectw.

□ Infrastruktura społeczna

Wspieranie rozbudowy obiektów edukacyjnych w mieście- obiekt dla gimnazjum.

□ Przekształcenia strukturalne

Utrzymanie dotychczas ustalonych funkcji dla Siewierza, jako ośrodka o randze lokalnej, spełniającego funkcje kulturowe, usługowe i wytwórcze oraz funkcje drogowego węzła komunikacyjnego w północno-wschodnim obrzeżu obszaru metropolitalnego oraz Zagłębia Dąbrowskiego.

TABLICE

Tabl. 1. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE					
Lp.	Nr obszaru - sekcja	Nr stano- wiska na obszarze wg PSOZ	Nr stanowiska w miejscowości /wsi, dzielnicy/ wg PSOZ	Rodzaj stanowiska	Chronologia
I. ŚLADY OSADNICTWA					
miasto Siewierz					
1	94 - 50	1	1	śląd osadnictwa śląd osadnictwa zamek	OWR ? wczesne średniowiecze średniowiecze i nowożytność
2	94 - 50	2	7	śląd osadnictwa	EK
3	94 - 50	3	8	śląd osadnictwa	EK
4	94 - 50	4	9	śląd osadnictwa	EK
5	94 - 50	5	10	punkt osadnictwa	XIII w.
6	94 - 49	7	2	grodzisko ?, ślad osad.	XI - XII w., średniowiecze
7	94 - 49	10	11	osada	średniowiecze i nowożytność
8	94 - 49	11	12	punkt osadnictwa osada	X - XIII w. średniowiecze
9	94 - 49	12	13	punkt osadnictwa osada	X - XIII w. średniowiecze
10	94 - 49	13	14	punkt osadnictwa osada	X - XIII w. średniowiecze
11	94 - 49	14	15	śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada	OWR ?, k. przeworska ? X - XIII w. średniowiecze
12	93 - 49	8	16	śląd osadnictwa osada	EK średniowiecze i nowożytność
13	93 - 49	9	17	osada	średniowiecze i nowożytność
14	93 - 50	12	18	osada	średniowiecze i nowożytność
15	93 - 50	13	19	osada	średniowiecze i nowożytność

Gołuchowice					
16	94 - 50	7	2	punkt osadnictwa osada	X - XIII w. średniowiecze
Brudzowice					
17	93 - 49	1	1	śląd osadnictwa osada	EK średniowiecze
18	93 - 49	2	2	śląd osadnictwa osada	EK średniowiecze i nowożytność
19	93 - 49	3	3	śląd osadnictwa osada	X - XIII w. średniowiecze
Dziewiki					
20	93 - 49	4	1	osada	średniowiecze
Nowa Wioska					
21	93 - 49	5	1	osada	średniowiecze i nowożytność
22	93 - 49	6	2	osada	średniowiecze
23	93 - 50	1	3	punkt osadnictwa osada	X - XIII w. średniowiecze
24	93 - 50	2	4	śląd osadnictwa	EK
Żeliszewice					
25	93 - 50	3	1	osada	średniowiecze
26	93 - 50	4	2	osada	średniowiecze i nowożytność
Leśniaki					
27	93 - 50	5	1	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	X - XIII w. średniowiecze
Tuliszów					
28	94 - 49	22	1	osada	wczesne średniowiecze
29	94 - 49	23	2	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	EK średniowiecze
30	94 - 49	24	3	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	pradzieje ? średniowiecze
II. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE NIEISTNIEJĄCE, KTÓRYCH LOKALIZACJA JEST ZNANA					
miasto Siewierz					
I	94 - 49	8	5	obozowisko	mezolit
II	94 - 49	9	6	punkt osadnictwa punkt osadnictwa	EK wczesne średniowiecze
III	93 - 49	7	4	punkt osadnictwa punkt osadnictwa	EK neolit

III. INFORMACJA UMIESZCZANA PRZY NAZWACH MIAST, DZIELNIC, WSI O STANOWISKACH ARCHEOLOGICZNYCH, KTÓRYCH LOKALIZACJA NIE JEST ZNANA					
miasto Siewierz					
A	94 - 50	6	3	obozowisko	mezolit
Gołuchowice					
B	94 - 50	8	1	obozowisko	mezolit

ŹRÓDŁO: Państwowa Służba Ochrony Zabytków w Katowicach.

Objaśnienia skrótów:

EK-epoka kamienia,

OWR-okres wpływów rzymskich,

k. przeworska-kultura przeworska.

Tabl.2. DOBRA KULTURY- NAGROBKIE PROPONOWNE DO OBJĘCIA OCHRONĄ

Obiekt	Informacje dodatkowe	Proponowany rodzaj ochrony	Uwagi
Kuźnica Świętojańska			
nagrobek	nagrobek z częściowo nieczytelnym napisem "Kubisa"	-	płyta nagrobna współczesna
nagrobek	nagrobek z napisem: Grób rodziny Goibionów i Bacia; najstarszy napis na płycie- 1882 r.	wpis do rejestru zabytków	zlokalizowany na prawo od kościoła cmentarnego
nagrobek	grób rodziny Nowodworskich; najstarszy zapis na obelisku-1867r.	wpis do rejestru zabytków	
nagrobek	grób dziecka; napis: Tadzio Bacia 1873-1875	wpis do rejestru zabytków	do grobu brak dostępu, b. ciasno obudowany współcz. grobowcami
nagrobek	grób rodziny Totoń; najstarszy zapis na obelisku- 1904r.	wpis do rejestru zabytków	współczesna płyta nagrobna; zabytkowy krzyż, figura i obelisk z napisami
nagrobek	grób rodziny Bronikowskich; napis z 1922r.	wpis do rejestru zabytków	zlokalizowany przy murze ogrodz., napisy częściowo nieczytelne, płyta nagrobna współczesna
nagrobek	grób rodziny Orłowskich, najstarszy napis na płycie z 1926r.	wpis do rejestru zabytków	
nagrobek	grób rodziny Jeziorskich.	wpis do rejestru zabytków	zlokalizowany przy murze ogrodzeniowym, na prawo od kaplicy.
Wojkowice Kościelne			
nagrobek	nagrobek dziecka z napisem: Alicja Lucyna Witosława Kalinowska, 2 lata-1914r.	wpis do rejestru zabytków	Do nagrobka jest ograniczony dostęp z powodu zabudowy współczesnym grobowcem
nagrobek	grób rodziny Ciepłińskich, Łukasz, Malcia, Maciuś; najstarszy napis- 1892r.	wpis do rejestru zabytków	
nagrobek	grób Edmunda Trzetrzewińskiego; napis z 1929r.	wpis do rejestru zabytków	
nagrobek	grób rodziny Ciepłińskich; najstarszy napis z 1912r.	wpis do rejestru zabytków	
nagrobek	grób rodziny Sobczyków; najstarszy napis z 1929r.	wpis do rejestru zabytków	
nagrobek	St. Dyduch; ok. 1927r.	wpis do rejestru zabytków	zlokalizowany za kaplicą
nagrobek	napis nieczytelny; lata 20- te	wpis do rejestru zabytków	zlokalizowany za kaplicą
nagrobek	Janina Farnicka; ok. 1924r.	wpis do rejestru zabytków	zlokalizowany za kaplicą
nagrobek	Szkoda Wincenty; ok. 1927r.	wpis do rejestru zabytków	zlokalizowany za kaplicą, na końcu cmentarza
grupa grobów z krzyżami stalowymi	w większości bez tabliczek informacyjnych	zapis planu zagospodarowania przestrzennego	zlokalizowane w tylnej części cmentarza

Tabl. 3. TERENY MIESZKANIOWE. Stan docelowy

Wyszczególnienie	Ogółem ^{1/}	z tego			
		ukształto- wane	kształtu- jące się	nowe	
				razem	w tym rezy- dencjonalne
ha					
OGÓŁEM	1126,2	652,1	179,1	295	25,9
Miasto razem	468,1	199,1	74,0	195	25,9
Siewierz- zachód	121,3	45,7	34,0	41,6	5,9
Siewierz- wschód	181,8	110,5	27,9	43,4	-
Siewierz- Kuźnica Sulikowska	55,0	42,9	12,1	-	-
Siewierz – Duże Chmielowskie	110	----	----	110	20,0
Sołectwa razem	658,1	453,0	105,1	100,0	-
Brudzowice	64,9	64,9	-	-	-
Dziewki	61,6	49,2	7,9	4,5	-
Nowa Wioska	6,1	6,1	-	-	-
Żeliszawice	144,8	116,2	15,6	13,0	-
Leśniaki	112,3	47,6	51,0	13,7	-
Gołuchowice	22,7	22,7	-	-	-
Tuliszów	78,1	1,1	14,9	62,1	-
Podwarpie	39,0	39,0	-	-	-
Wojkowice Kościelne	86,7	72,8	7,2	6,7	-
Warężyn	41,9	33,4	8,5	-	-

^{1/} łącznie z terenami w lukach budowlanych.

Tabl. 4. LUKI BUDOWLANE (na terenach mieszkaniowych- bez mieszkalnictwa letniskowego i wielorodzinnego)

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w terenach mieszkaniowych	
		ukształto- wanych	kształtu- jących się
OGÓŁEM	583	483	100
Miasto razem	177	82	95
Siewierz- zachód	89	26	63
Siewierz- wschód	50	37	13
Siewierz- Kuźnica Sulikowska	38	19	19
Sołectwa razem	406	401	5
Sołectwa północne	242	242	-
Sołectwa południowe	164	159	5

UWAGA: powyższe dane mają charakter orientacyjny.

Tabl. 5. MIESZKANIA (Stan istniejący i docelowy - bez mieszkalnictwa letniskowego)

Wyszczególnienie	Stan istniejący	Stan docelowy ^{1/}	Stan istniejący=100	Przyrost	z tego w terenach:			
					ukształt. i kształtujących	nowych (wielkość działki)		MW
						1000m ²	2000m ²	
OGÓŁEM	3757	8616	229	4859	583	3134	230	912
Miasto razem	1833	5416	295	3583	177	2264	230	912
Siewierz-zachód	485	1004	270	519	89	400	30	-
Siewierz-wschód	1.169	1759	150	590	50	410	----	30
Siewierz- Kuźnica S.	179	217	121	38	38	-	-	-
Siewierz – Duże Chmielowskie	-----	2436	100	2436	-----	1454	100	882
Sołectwa razem	1924	3200	166	1276	406	870	-	-
Brudzowice	337	406	121	69	69	-	-	-
Dziewki	177	289	163	112	52	40	-	-
Nowa Wioska	33	36	109	3	3	-	-	-
Żeliszawice	348	442	127	94	94	-	-	-
Leśniaki	137	301	219	164	24	140	-	-
Gołuchowice	131	144	110	13	13	-	-	-
Tuliszów	39	664	1.702	625	5	620	-	-
Podwarpie	202	234	116	32	32	-	-	-
Wojkowice K.	360	518	143	158	88	70	-	-
Wareżyn	160	186	116	26	26	-	-	-

^{1/} w aspekcie chłonności terenu.

UWAGA: tereny nowe na działkach ok. 2000m² oznaczają budownictwo rezydencjonalne.

UWAGA: powyższe dane mają charakter orientacyjny.

Tabl. 6. OBSZARY PRZEWIDYWANE DO SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Nr	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Przedmiot planu i proponowane przekształcenia	Pow. w ha (ok.)
A/ OBSZARY DLA, KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:			
na podstawie przepisów szczególnych:			
1	teren górniczy "Podleśna"	wydobycie dolomitów- rekultywacja wyrobiska po zakończeniu eksploatacji	205,1
2	teren górniczy "Nowa Wioska"	jw.	220,2
3	teren górniczy "Siewierz"	jw.	187,4
4	teren górniczy "Podwarpie"	wydobycie kamienia drogowego (złoża jeszcze nie eksploatowane)	1,2 ^{1/}
Ze względu na realizację programów służących ponadlokalnym i regionalnym celom publicznym:			
	brak zapisów w centralnym rejestrze programów rządowych oraz w wojewódzkim rejestrze zadań rządowych i wojewódzkich (art. 60 i 61 ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym)	przedmiot planu zostanie ustalony po wpisaniu zadań do rejestrów	x
ze względu na przewidywane zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych:			
5	teren w rejonie ulic Targowa- Spokojna	realizacja parku spacerowego, zabudowy mieszkaniowej i obiektów usługowych	25,3
6	modernizacja ulicy w Dziewkach	plan zagospodarowania przestrzennego wymagany ze względu na poszerzenie pasa drogowego (ulicznego)	0,9
7	modernizacja ulicy łączącej Nową Wioskę z Żeliszawcami	jw.	1,6
8	modernizacja ulicy łączącej Leśniaki z Pińczycami	jw.	3,3
9	modernizacja ul. Wschodniej (Wojkowice Kościelne)	jw.	0,6
10	oczyszczalnia ścieków "Siewierz"	lokalizacja oczyszczalni stosownie do ustaleń technicznej koncepcji systemu kanalizacji	1,0
11	oczyszczalnia ścieków "Wojkowice Kościelne"	jw.	1,0
	kolektory kanalizacji (nieoznaczone na planie)	jw.	x
ze względu na istniejące uwarunkowania:			
12	obszar centrum miasta	kształtowanie terenów publicznych; pełna obsługa techniczna obszaru; modernizacja istniejących i realizacja nowych dróg; aktywizacja gospodarcza; strefa konserwatorska A i strefa ochrony krajobrazu E	76,9

Tabl. 6. OBSZARY PRZEWIDYWANE DO SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Nr	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Przedmiot planu i proponowane przekształcenia	Pow. w ha (ok.)
13	teren zabudowy mieszkalno- letniskowej i rozwoju usług turystyczno- rekreacyjnych "Tuliszów- Chmielowskie"	kształtowanie terenów publicznych; pełna obsługa techniczna obszaru; modernizacja istniejących i realizacja nowych dróg; aktywizacja gospodarcza	146,0
14	tereny zabudowy mieszkalno- letniskowej ("drugi dom") w "Czekance"	porządkowanie urbanistyczne, w znacznej mierze zabudowanego terenu oraz obsługa infrastrukturalna i komunikacyjna	63,9
B/ OBSZARY DLA, KTÓRYCH ISTNIEJE POTENCJALNY OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:			
na podstawie przepisów szczególnych:			
15	zespół przyrodniczo- krajobrazowy "Czarna Przemsza- Sanatorium"	ochrona, a jednocześnie wprowadzenie nowych funkcji na tereny o wartościach przyrodniczych i kulturowych; strefa ekspozycji E	78,2
16	zespół przyrodniczo- krajobrazowy "Pasięka- Zamek"	ochrona wartości przyrodniczych i kulturowych; wprowadzenie funkcji rekreacyjnych; strefy konserwatorskie A i E	167,0
17	obszar chronionego krajobrazu "Las Trzonia"	szczególne warunki zagospodarowania terenów i prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody, granice terenów zainwestowanych w stosunku do terenów podlegających ochronie, kształtowanie zabudowy oraz wymagania stosowania indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	92,7
18	obszar chronionego krajobrazu "Łąki Trzonia"	jw.	243,7
19	obszar chronionego krajobrazu "Komorne- Pustkowie"	jw.	40,2
20	obszar chronionego krajobrazu "Las Szeligowiec I"	jw.	41,2
21	obszar chronionego krajobrazu "Las Szeligowiec II"	jw.	269,3
22	obszar chronionego krajobrazu "Czarna Przemsza- Zawodzie"	jw.	273,9
23	obszar chronionego krajobrazu "Pastwiska"	jw.	127,5
24	teren górniczy "Szeligowiec I"	(po utworzeniu na całości złoża) wydobywanie piasku budowlanego- rekultywacja wyrobiska po zakończeniu eksploatacji	12,5

Tabl. 6. OBSZARY PRZEWIDYWANE DO SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Nr	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Przedmiot planu i proponowane przekształcenia	Pow. w ha (ok.)
25	teren górniczy "Szeligowiec II"	(po utworzeniu), dalej jw.	14,1
ze względu na przewidywaną realizację programów służących ponadlokalnym i regionalnym celom publicznym:			
26	przedłużenie drogi ekspresowej (S) Port Lotniczy Katowice "Pyrzowice"- Słowacja wraz z węzłem drogowym z DK 15 i DK 1	droga umieszczona w projekcie studium zagospodarowania przestrzennego b. województwa katowickiego	54,3
27	droga ekspresowa (S) relacji Siewierz- Jędrzejów- DK 78	droga umieszczona w projekcie studium zagospodarowania przestrzennego b. województwa katowickiego	65,7
28	Miejsce Obsługi Podróżnych (MOP)	lokalizacja na DK 1 na odcinku międzywęzłowym Wojkowie Kościelne (DK 15)- Siewierz (DK 78)	11,0
C/ OBSZARY DLA, KTÓRYCH MOGĄ BYĆ SPORZĄDZONE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (OPRACOWANIA FAKULTATYWNE):			
29	zespół mieszkaniowy "Wrzosowa- Turystyczna"	obszar rozwoju funkcji mieszkaniowej w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej; modernizacja i rozbudowa sieci istniejącej infrastruktury technicznej; realizacja kanalizacji ściekowej i deszczowej	24,0
30	zespół mieszkaniowy "Parkowa- Bytomska"	jw.	12,8
31	strefa rekreacji "Rybacka- Sucha"- Warężyno	porządkowanie urbanistyczne terenów zabudowy usługowej i letniskowej; obsługa infrastrukturalna i komunikacyjna	63,2
32	strefa rekreacji "Zbiornik Kuźnica Warężyńska"	plan zagospodarowania terenów usług rekreacyjnych	3,4 ¹ /
33	strefa wytwórczo- usługowa "Bacholińska"	plan zagospodarowania terenów wytwórczych i usługowych- zorganizowanej działalności inwestycyjnej; modernizacja i rozbudowa sieci istniejącej infrastruktury technicznej; realizacja kanalizacji ściekowej i deszczowej	11,2
34	strefa usługowo- wytwórcza "Warszawska- PZZ"	jw.	16,0
35	strefa wytwórczo- usługowa "Marcinków"	jw.	57,7
36	strefa wytwórczo- usługowa "Podskale"	jw.	21,8
37	strefa wytwórczo- usługowa "Wschodnia"	jw.	25,7

Tabl. 6. OBSZARY PRZEWIDYWANE DO SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Nr	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Przedmiot planu i proponowane przekształcenia	Pow. w ha (ok.)
38	strefa wytwórczo- usługowa "Nowa Wieś"	jw.	29,3
39	strefa wytwórczo- usługowa "Wojkowice Kościelne"	jw.	24,1

^{1/} w granicach administracyjnych gminy Siewierz.

D/ Obszary , dla których gmina zamierza sporządzić mpzp, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Obszary objęte zmianą studium z 2008r.:

- 1) Teren nr 1 – rejon skrzyżowania ul. Jeziornej z DK1 (Duże Chmielowskie)
- 2) Teren nr 1 – rejon Szpitala i Czarnej Przemszy

wymagają opracowania mpzp ze względu na konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne.

LITERATURA, ŹRÓDŁA, OPRACOWANIA, MATERIAŁY

Literatura, źródła, itp.

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r. (Dz.U.W.Śl. z 2004r. nr 68 poz.2049).
- Rocznik statystyczny województwa katowickiego 1998. Urząd Statystyczny w Katowicach. Katowice, 1998.
- Rocznik statystyczny województwa częstochowskiego 1998. Urząd Statystyczny w Częstochowie. Częstochowa, 1998.
- Statystyka gmin województwa katowickiego [1994, 1995, 1996, 1997 i 1998]. Urząd Statystyczny w Katowicach. Katowice, [1994, 1995, 1996, 1997 i 1998].
- Użytkowanie i jakość gruntów, powierzchnia zasiewów i zwierzęta gospodarskie w województwie katowickim. Urząd Statystyczny w Katowicach. Katowice, czerwiec 1997.
- Ludność związana z rolnictwem i jej aktywność ekonomiczna w województwie katowickim. Urząd Statystyczny w Katowicach. Katowice, lipiec 1997.
- Budynki i budowle, infrastruktura techniczna i środki produkcji w rolnictwie na terenie województwa katowickiego. Urząd Statystyczny w Katowicach. Katowice, czerwiec 1997.
- Raport z powszechnego spisu rolnego w 1996r. w województwie katowickim. Urząd Statystyczny w Katowicach. Katowice, czerwiec 1997.
- Europejska Klasyfikacja Działalności. Główny Urząd Statystyczny. Warszawa, 1994.
- Rejestr Jednostek Gospodarki Narodowej /REGON/ dla miasta i gminy Siewierz, stan w czerwcu 1998r. Urząd Statystyczny w Katowicach.
- Państwowy Elektroniczny System Ewidencji Ludności (PESEL). Urząd Miasta i Gminy Siewierz, wrzesień 1998.
- Ankiety wybranych jednostek gospodarczych sporządzone na rzecz "Studium" .Biuro Rozwoju Regionu w Katowicach- Urząd Miasta i Gminy Siewierz, 1998.
- Dane o placówkach infrastruktury społecznej w 1997r. Urząd Miasta i Gminy Siewierz, 1998:
 - przedszkola,
 - szkoły podstawowe,
 - szkoły średnie.
- Ogólna inwentaryzacja terenów:
 - tereny produkcyjno- składowe, transportu i zaplecza technicznego,
 - tereny mieszkalnictwa,
 - tereny usług,
 - tereny zieleni miejskiej.
- Rozkład jazdy autobusów PKS.
- Rozkład jazdy autobusów KZK GOP.
- Prognoza demograficzna dla miasta i gminy Siewierz. Biuro Rozwoju Regionu w Katowicach. Katowice, 1998.
- Atlas środowiska geograficznego Polski. IGiPZ PAN. Warszawa, 1994.

- Kondracki J.: Geografia fizyczna Polski. PWN Warszawa, 1994.
- Kondracki J.: Regionalizacja fizyczno geograficzna Polski. PWN Warszawa, 1994.
- Szaflarski J.: Środowisko geograficzne Wyżyny Śląskiej. W: Katowice. Historia i kultura miasta. Arkady Warszawa, 1976.
- Gilewska S.: Geomorfologia Polski. PWN Warszawa, 1972.
- Richling A., Solon J.: Ekologia krajobrazu. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa, 1996.
- Zimny H.: Wybrane zagadnienia z ekologii. Wydawnictwo SGGW. Warszawa 1992.
- Matuszkiewicz W.: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa 1984.
- Krzymowska- Kostrowiczak A.: Geoekologia turystyki i wypoczynku. Geomorfologia Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa, 1997.
- Gleboznawstwo. Red. Dobrzański B. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa, 1981
- Ocena stanu środowiska naturalnego oraz program jego ochrony do roku 2000 dla miasta i gminy Siewierz. Instytut Kształtowania Środowiska oddział w Katowicach. Katowice, listopad 1985.
- GKM 8383/176/95 zbiornik Przeczyce; aktualnie GKM 7322/26/97.
- Warianty gospodarki odpadami komunalnymi w woj. katowickim (Master Plan for Municipal Waste for Voivodeship of Katowice). GKW Consult & Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych. Katowice, lipiec 1995.
- Wybrany wariant gospodarki odpadami (Master Plan for Municipal Waste for Voivodeship of Katowice). GKW Consult & Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych. Katowice, grudzień 1995.
- Wieloletni program gospodarki odpadami komunalnymi w woj. katowickim (Master Plan for Municipal Waste for Voivodeship of Katowice). GKW Consult & Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych. Katowice, marzec 1996.
- Zanieczyszczenie atmosfery w województwie katowickim w latach 1996- 1997. Wojewódzka Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Katowicach. Katowice, 1998.
- Przyroda Górnego Śląska. Biuletyn Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Numery 6/1997, 7/1997 i 8/1997 [o siewierskich kamieniołomach].
- Kontrakt Regionalny dla województwa katowickiego. Urząd Wojewódzki w Katowicach, Pełnomocnik Wojewody d/s związanych z Kontraktem Regionalnym. Katowice 1997.
- Informacja o realizacji zapisów Kontraktu regionalnego dla województwa katowickiego z uwzględnieniem przemian społeczno- gospodarczych w województwie katowickim w latach 1990- 1996.
- Wypis z rejestru gruntów wg stanu w dniu 17. 07. 1998- grunty gminy Siewierz. Urząd Miasta i Gminy Siewierz.
- Uchwały Rady Miejskiej w Siewierzu mające bezpośredni wpływ na rozwój miasta i gminy oraz na gospodarowanie przestrzenią z lat 1990- 1998. Urząd Miasta i Gminy w Siewierzu.
- Siewierz. Informator. Wydawnictwo Graph- Media. Bydgoszcz, 1997.

Opracowania planistyczne i inne opracowania

- Aktualizacja miejscowego planu ogólnego perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz. Biuro Planowania Przestrzennego w Katowicach. Katowice 1993; (zatwierdzona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XL/222/94 z dnia 26 maja 1994r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 15/94 poz. 191).
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla terenu eksploatacji powierzchniowej piasku budowlanego Siewierz- Brudzowice (zatwierdzona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XII/75/95 z dnia 5 września 1995r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 14/95 z dnia 30 listopada 1995r. poz. 116).
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla terenu osiedla zabudowy jednorodzinnej Brudzowice (zatwierdzona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XIX/134/96 z dnia 5 lipca 1996r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 3/97 z dnia 10 lutego 1997r. poz. 25).
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla terenu położonego w sołectwie Podwarpie (zatwierdzona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVI/192/97 z dnia 29 kwietnia 1997r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 18/97 z dnia 5 czerwca 1997r. poz. 129).
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla terenu położonego w sołectwie Wareżyn (zatwierdzona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVI/193/97 z dnia 29 kwietnia 1997r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 18/97 z dnia 5 czerwca 1997r. poz. 130).
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla lokalizacji stacji bazowej cyfrowej telefonii komórkowej GSM nr A-2058 "Kat Tuliszków" (zatwierdzona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXXI/223/97 z dnia 12 grudnia 1997r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 4/98 z dnia 10 lutego 1997r. poz. 35).
- Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz dla terenów położonych w mieście Siewierz i w sołectwie Brudzowice (zatwierdzone Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXXVIII/278/98 z dnia 16 czerwca 1998r.
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Trzebiesławice w Dąbrowie Górniczej Biuro Planowania Przestrzennego w Katowicach. Katowice, grudzień 1993, (zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej nr LIX/525/94 z dnia 27 kwietnia 1994r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 13/94 z dnia 10 listopada 1994r. poz. 111).
- Plan ogólny perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza. Biuro Planowania Przestrzennego w Katowicach. Katowice, 1990, (zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej nr VI/35/90 z dnia 3 października 1990r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 10/90 z dnia 30 listopada 1990r. poz. 332).
- Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dotyczące obszaru Śródmieścia. Pracownia Projektowa Urbanistyki i Architektury "Ład". Katowice, listopad 1994, (zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej nr XLIV/407/93 z dnia 31 marca 1993r. ogłoszone w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 15/93 z dnia 20 grudnia 1993r. poz. 126).
- Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Łazy (uchwalony decyzją Rady Miasta nr XIX/119/92 z dnia 1992.07.31 i ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 9 poz. 104 z dnia 1992.09.25).
- Aktualizacja Miejscowego Planu Ogólnego Perspektywicznego Zagospodarowania Gminy Psary (uchwalony decyzją nr XXXIX/117/91 Rady Gminy w Psarach z dnia 1993.11.15 i opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Kat. nr 15 poz. 128 z dnia 1993.12.20 oraz zmianami).

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza [diagnoza- opracowania branżowe- koncepcja- projekt- synteza]. Biuro Rozwoju Regionu w Katowicach. Katowice- Dąbrowa Górnicza 1997- 1998.
- Koncepcja i program wykształcenia systemu obszarów chronionych aglomeracji górnośląskiej. Urząd Wojewódzki w Katowicach. Katowice, październik 1992.
- Długoterminowa koncepcja gospodarki ściekowej wraz z kanalizacją deszczową dla miasta i gminy Siewierz. Główny Instytut Górnictwa, Zakład Ochrony Wód. Kierownik zespołu autorskiego: dr Krzysztof Filipek. Katowice, maj 1997.
- Długoterminowa koncepcja gospodarki ściekowej wraz z kanalizacją deszczową dla miasta i gminy Siewierz. *Podsumowanie przedprojektowe*. Główny Instytut Górnictwa, Zakład Ochrony Wód. Kierownik zespołu autorskiego: dr Krzysztof Filipek.
- Długoterminowa koncepcja gospodarki ściekowej wraz z kanalizacją deszczową dla miasta i gminy Siewierz. *Komentarz do koreferatów*. Główny Instytut Górnictwa, Zakład Ochrony Wód. Kierownik zespołu autorskiego: dr Krzysztof Filipek. Katowice, wrzesień 1997.
- Długoterminowa koncepcja gospodarki ściekowej wraz z kanalizacją deszczową dla miasta i gminy Siewierz. *Uzupełnienie*. Główny Instytut Górnictwa, Zakład Ochrony Wód. Kierownik zespołu autorskiego: dr Krzysztof Filipek. Katowice, maj 1997.
- Informacja o realizacji zapisów Kontraktu Regionalnego dla województwa katowickiego z uwzględnieniem przemian społeczno- gospodarczych w województwie katowickim w latach 1990- 1996. Urząd Wojewódzki w Katowicach- pełnomocnik wojewody d/s związanych z Kontraktem Regionalnym. Katowice, maj 1997.
- Waloryzacja przyrodnicza miasta Dąbrowa Górnicza. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody “pro Natura” .Bytom, listopad 1994.
- Ogólna waloryzacja przyrodnicza Dąbrowy Górniczej. Uniwersytet Śląski, Katedra Geobotaniki i Ochrony Przyrody, Katedra Geografii Fizycznej- Zakład Biogeografii i Ochrony Przyrody. Katowice- Sosnowiec, listopad 1994.
- Dolina Czarnej Przemszy i Przemszy. System przyrodniczo- przestrzenny Przemszy- projekt restytucji. Tom I- IV. Urząd Wojewódzki w Katowicach. Katowice, październik 1995.
- Ogólna koncepcja strefy ochronnej ujęć wody komunalnej w zlewni rzeki Czarnej Przemszy. Hydroprojekt Katowice. Katowice, 1990.
- Studium zagospodarowania przestrzennego terenów wokół Zalewu Przeczycko- Siewierskiego. Faza I- rozpoznanie problemów. Biuro Planowania Przestrzennego. Katowice, grudzień 1991.
- Osiedle Zachód w Siewierzu. Koncepcja zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkalnictwa jednorodzinnego. Biuro Planowania Przestrzennego, projektowania Architektonicznego i nadzoru Budowlanego “Miasto- Plan”. Siewierz, kwiecień 1998.
- Materiały nt. budowy zbiornika wody “Kuźnica Warężyńska” uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy Siewierz.
- Rekultywacja i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych kopalni odkrywkowej “Siewierz”. Przedsiębiorstwo Projektowo- Realizacyjne “Ekopolter”. Katowice, czerwiec 1993.
- Rekultywacja i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych kopalni odkrywkowej “Nowa Wioska”. Przedsiębiorstwo Projektowo- Realizacyjne “Ekopolter”. Katowice, czerwiec 1993.
- Aktualizacja aneksu ZTE- część rekultywacyjna terenu pogórniczego ZKŁ “Podleśna” w Żeliszawicach. PPPH “Ekoprojekt”. Czeladź, marzec 1997.
- Materiały do wniosku o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na inne cele miasto i gmina Siewierz. Biuro Planowania Przestrzennego Katowice. Katowice, wrzesień 1990.

- Materiały do wniosku o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na inne cele miasto i gmina Siewierz. Biuro Planowania Przestrzennego Katowice. Katowice, marzec 1992.
- Materiały do wniosku o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na inne cele miasto i gmina Siewierz. Biuro Planowania Przestrzennego Katowice. Katowice, marzec 1993.
- Materiały do wniosku o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na inne cele miasto i gmina Siewierz. Biuro Planowania Przestrzennego Katowice. Katowice, marzec 1994.
- Pomiar natężenia ruchu kołowego ze szczególnym uwzględnieniem tranzytu na terenie gminy Siewierz. Przedsiębiorstwo Projektowo- Usługowe "Inkom" SC. Katowice, czerwiec 1998.
- Projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Tuliszowie KM-1, KM-2 oraz dla części terenów położonych w Siewierzu KM-41” – materiały analityczne i projekt planu (P.P.S.UiR Terplan sp. z o.o. Katowice, 2004r.)

Mapy, plany, itp.

- Zdjęcie lotnicze obszaru gminy Siewierz 1:5000 (nalot z 1994). Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Ministerstwa Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.
- Mapa własnościowa dla obszaru miasta i gminy Siewierz 1:2000 (z wyłączeniem terenów leśnych). Urząd Miasta i Gminy Siewierz.
- Mapa topograficzna Polski 1:100000. Zarząd Topograficzny Sztabu Generalnego WP, Państwowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno- Kartograficzne, Wojskowe Zakłady Kartograficzne. Warszawa, 1995. Sekcja M-34-51/52 (Zawiercie).
- Granica miasta i gminy Siewierz. Urząd Wojewódzki w Katowicach, Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami, lipiec 1998.
- Mapa sozologiczna 1:50000. Główny Geodeta Kraju. Warszawa, 1995. Sekcje M-34- 51-C (Siewierz) oraz M-34-51-D (Zawiercie).
- Mapa hydrologiczna 1:50000. Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno- Kartograficzne w Poznaniu. Poznań, 1988. Sekcje: 521.4 (Tarnowskie Góry) i 522.3 (Zawiercie).
- Mapa glebowo- rolnicza 1:5000. Urząd Miasta i Gminy Siewierz, wrzesień 1998.
- Plan sytuacyjny gminy Siewierz 1:32000. Wydawnictwo Graph- Media. Bydgoszcz, 1997.
- Granica rolno-leśna gminy Siewierz. Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Katowicach. Katowice, marzec 1997.

Opracowania inne uwzględnione w zmianie Studium z 2008r.

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Śląskiego (Dz.U.W.Śl z 2004r. nr 68, poz.2049)
- Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Siewierz na lata 2004-2006 i 2007-2013 przyjęty Uchwałą nr XXVII/200/04 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 26 sierpnia 2004r., ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr XIII/101/07 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 29 listopada 2007r.

- Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Siewierz przyjęty Uchwałą nr XLIV/326/06 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 22 grudnia 2005r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr XIII/102/07 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 29 listopada 2007r.
- Wyniki warsztatów urbanistycznych Charette przeprowadzonych w dniach 08.10.2007 – 16.10.2007 dotyczących koncepcji zagospodarowania obszaru położonego w rejonie skrzyżowania ul.Jeziornej z DK1 (teren nr 1 – Duże Chmielowskie),
- Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Siewierz przyjęty Uchwałą Nr XXIX/217/04 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 28 października 2004 r.
- Studium geologiczno – inżynierskie terenów inwestycyjnych położonych w Siewierzu przy DK-1 nad zalewem Przyczycko – Siewierskim (wykonane w maju 2007 przez MORION sp. z o.o.)
- Sprawozdanie z badań skażenia podłoża substancjami chemicznymi terenów inwestycyjnych położonych w Siewierzu przy DK-1 nad zalewem Przeczycko – Siewierskim (wykonane w maju 2007 przez MORION sp. z o.o.),
- Ekspertyza ruchowa Lokalizacji Projektu „Siewierz” (wykonana w październiku 2007 przez Przedsiębiorstwo Projektowo – Usługowe „INKOM” s.c.)